

Β. ΣΚΟΥΤΕΡΗ

ἐκκλησιαστική + ἱστορία

ΔΩΡΕΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΕΙΟ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙ 1969

42178

14-6-2007

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Κ. ΣΚΟΥΤΕΡΗ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΕΩΣ Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1969

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΕΚΔΑΪΞΑΤΕΚΗ ΕΣΤΟΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΚΔΑΤΗΡΙΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ

ΨΕΙΣ ΑΓΩΓΗ

“Όπως γνωρίζομεν ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Ἱστορίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔγινεν ἄνθρωπος διὰ νὰ σώσῃ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι θὰ ἐπίστευον εἰς αὐτὸν καὶ θὰ ἐγίνοντο μέλη τῆς Ἐκκλησίας τὴν ὁποίαν ἴδρυσε.

Τὴν ἱστορίαν τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἰδρύματος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐμφανισέως του μέχρι σήμερον θὰ μᾶς διδάξῃ τὸ μάθημα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

Ἀρχίζει δὲ ἡ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Πεντηκοστῆς. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας δηλαδὴ ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐφώτισε τοὺς ἀποστόλους καὶ ἀνέδειξεν αὐτοὺς ἐμπνευσμένους διδασκάλους τοῦ κόσμου.

Πιστοὶ εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου οἱ ὑπέροχοι αὐτοὶ ἄνθρωποι, χωρὶς νὰ δειλιάσουν ἀπὸ κανένα ἐμπόδιον, διέσχισαν τὴν Οἰκουμένην διὰ νὰ φέρουν τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου εἰς ὅλα τὰ ἔθνη. Καὶ ποῖον μέγα ἔργον δὲν κατῴρθωσαν εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν !

Καὶ δὲν εἶναι μόνον ἡ δρᾶσις τῶν ἀποστόλων. Συνέβησαν καὶ ἄλλα πολλὰ γεγονότα καθ’ ὅλον τὸ διάστημα πρὸς μεσολαβίαν ἀπὸ τοῦ θανάτου τῶν ἀποστόλων μέχρι σήμερον. Εἶναι οἱ διωγμοὶ κατὰ τῶν χριστιανῶν. Εἶναι τὰ μαρτύρια. Εἶναι ἡ νίκη τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν ῥωμαίων αὐτοκρατόρων. Εἶναι οἱ ἀγῶνες τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν βαρβάρων λαῶν. Εἶναι οἱ κίνδυνοι ἀπὸ τοὺς αἵρετικούς, τοὺς πλανεμένους ἐκείνους ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἐπολέμουν τὴν ὀρθὴν πίστιν. Εἶναι αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία ἐδίδασκε μὲ ἀκρίβειαν τί πρέπει νὰ πιστεύωμεν. Αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ γεγονότα, μεταξὺ τῶν ὁποίων

καὶ μερικὰ θλιβερά, ὅπως τὸ σχῆμα μεταξύ Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ τὰ γνωρίζωμεν ὡς χριστιανοὶ καὶ μέλη τῆς Ἐκκλησίας.

Δι' ὅλα αὐτὰ τὰ πολύτιμα πράγματα θὰ λάβωμεν πληροφορίας ἀπὸ τὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ ἰδίως ἀπὸ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων καὶ ἀπὸ διάφορα ἄλλα βιβλία σχετικὰ μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα ἔγραψαν διάφοροι χριστιανοὶ κατὰ διαφόρους ἐποχάς. ➤

Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΑΥΤΗΣ

1. Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας

✓ **Πῶς παρουσιάζεται εἰς τὴν ἱστορίαν.** Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελεῖ μοναδικὸν φαινόμενον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Διότι οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἔγινεν ἄνθρωπος ἀφοῦ ἔλαβε σάρκα ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας μετὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ ἐπίγειος βίος του. Ἐγεννήθη δὲ ὅταν ἦλθε τὸ «πλήρωμα τοῦ χρόνου» μέσα εἰς ἓνα σπήλαιον. Τὴν γέννησίν του ὑμνησεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς στρατιὰ ἀγγέλων καὶ ἐφάνέρωσεν αὐτὴν εἰς μερικοὺς ποιμένας, οἱ ὁποῖοι ἔμενον εἰς τὸ ὑπαιθρον κατὰ τὴν ἀγίαν ἐκείνην νύκτα καὶ ἐφύλασσον τὰ ποίμνιά των.

Εἰς ἡλικίαν τριάκοντα ἐτῶν ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρομοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐκηρύχθη ὑπὸ τοῦ οὐρανίου Πατρὸς ὡς Υἱὸς του.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἐνεφανίσθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἤρχισε νὰ κηρύττῃ. Ἡ διδασκαλία του ἦτο πρωτάκουστος. Ὅλοι ἐκρέμοντο ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἐχθροὶ του ὠμολόγουν «ὅτι οὐδέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος».

Καὶ δὲν ἐξέπληττεν ὁ Κύριος τὰ πλήθη μόνον μετὰ τὴν διδασκαλίαν του, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰ θαύματά του, διὰ τῶν ὁποίων ἀπεδείκνυε τὴν θεότητά του. Τίποτε δὲν ἦτο εἰς αὐτὸν ἀδύνατον. Μὲ ἓνα λόγον, μετὰ μίαν προσευχήν, μετὰ μίαν χειρονομίαν ἔκαμνε τὰ μεγαλύτερα θαύ-

ματα. Ἐχάριζε τὸ φῶς εἰς τοὺς τυφλοὺς, τὴν ὑγείαν εἰς τοὺς παρὰ λυτοὺς, τὴν θεραπείαν εἰς τοὺς λεπροὺς καὶ εἰς ὅλους γενικῶς τοὺς ἀσθενεῖς, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο μὲ πίστιν καὶ ἐζήτουν τὴν βοήθειάν του. Διήρχετο τὰς ἡμέρας του σκορπίζων εὐεργεσίας καὶ θεραπεύων κάθε νόσον. Καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον ἐξουσίαζε. Εἰς τὸν λόγον του ὑπήκουον καὶ αὐτὰ τὰ φυσικὰ στοιχεῖα. Κατέπαυε τὴν τρικυμίαν, περιεπάτει ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα, ἐπολλαπλασίαζε τοὺς ἄρτους, ἐξεδίωκε τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους. Καὶ οἱ ἄνθρωποι, ἔκπληκτοι ἀπὸ τὰ θαύματά του ὡμολόγουν ὅτι οὐδέποτε εἶδον τοιαῦτα πράγματα.

Ἄλλὰ καὶ ὁ βίος του ἦτο σύμφωνος πρὸς τὴν διδασκαλίαν του. Οἱ μαθηταὶ του ἐβεβαίωνον ὅτι καμμία ἁμαρτία δὲν τὸν ἐμόλυνεν.

Ἐνεκα ὅμως φθόνου οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων κατεδίκασαν τὸν Κύριον εἰς σταυρικὸν θάνατον μὲ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ῥωμαίου ἡγεμόνος τῆς Ἰουδαίας Ποντίου Πιλάτου. Τρία δὲ ἔτη ἀπὸ τῆς βαπτίσεώς του καὶ εἰς ἡλικίαν 33 ἐτῶν ὁ Σωτὴρ εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν, εἰς τὸ μέσον δύο κακούργων, παρέδωσε τὸ πνεῦμα του πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα του. Διὰ τοῦ θανάτου του συνεφιλίωσε τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸν Θεόν, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου εἶχον ἀποξενωθῆ λόγῳ τῆς προπαινετικῆς ἁμαρτίας.

Ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως μέχρι τῆς ἀναλήψεως. Τὴν τρίτην δὲ ἡμέραν ἀπὸ τοῦ θανάτου του ἀνέστη ὁ Κύριος ἀπὸ τὸν τάφον, ἀφοῦ ἐνίκησε τὸν θάνατον. Ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀναστάσεώς του παρουσίαζετο εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ καθωδήγει αὐτοὺς εἰς τὸ μέγα ἔργον, τὸ ὁποῖον εἶχε ἀναθέσει εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς ὑπεσχέθη ὅτι θὰ στείλῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ νὰ τοὺς ἐνισχύσῃ εἰς τὴν ἀποστολήν των. Κατὰ τὴν τεσσαρακοστήν ἡμέραν τοὺς ὡδήγησε εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰς τελευταίας συμβουλὰς, τοὺς ἠύλογησε καὶ ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς «βλεπόντων αὐτῶν».

2. Ἀπὸ τῆς Ἀναλήψεως μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς

Ἐπιστροφή εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐμμονὴ εἰς τὴν προσευχήν. Τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου θὰ ἐσυνέχιζον οἱ μαθηταὶ του, οἱ ἀπόστολοι, ὅπως ὠνόμασεν αὐτοὺς ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Αὐτοὶ μετὰ τὴν ἀνάληψιν

τοῦ Κυρίου ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ὁ διδάσκαλός των εἶχε συστήσει εἰς αὐτοὺς νὰ παραμείνουν ἐκεῖ μέχρις ὅτου λάβουν τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διήρχοντο δι' αὐτὸ τὰς ἡμέρας των προσευχόμενοι εἰς τὸ ὑπερῶον γνωστῆς οἰκίας. Ἐκεῖ ἦτο ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ναθαναὴλ, ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Ἰάκωβος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου, ὁ Θωμᾶς, ὁ Σίμων ὁ ζηλωτῆς καὶ ὁ Ἰούδας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβου.

Ἡ ἐκλογή τοῦ Ματθίου. Ἐμενεν ὁμως κενὴ ἡ θέσις τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου. Αὐτὸς ἔνεκα φιλαργυρίας ἐπρόδωσε τὸν Διδάσκαλον καὶ κατόπιν ἠτοκτόνησε. Εἶχε προφητευθῇ ὁμως ὅτι τὴν θέσιν του θὰ ἐλάμβανεν ἄλλος. Εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς προφητείας αὐτῆς, ὁ ἀπόστολος Πέτρος τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἐνῶ οἱ ἔνδεκα ἀπόστολοι καὶ ἑκάτὸν εἴκοσι ἄλλοι μαθηταὶ εὐρίσκοντο συγκεντρωμένοι εἰς τὸ εὐρύχωρον ὑπερῶον, ἐσηκώθη καὶ ὠμίλησε πρὸς ὅλους ὡς ἑξῆς :

« Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰς τὸν Ἰούδαν ἐγινε ὅπως ἐπροφητεύθη. Ἀλλ' εἶναι γραμμένον ἀκόμη εἰς τὰς προφητείας, ὅτι τὴν θέσιν του εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἔργον, θὰ λάβῃ ἄλλος. Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὰς προφητείας, πρέπει νὰ γίνῃ ἀπόστολος ἓνας ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐδῶ μαθητάς, ὁ ὁποῖος παρηκολούθησεν ἐξ ἀρχῆς τὸν Κύριον. Ἄνδρες ἀδελφοί, ποῖον κρίνετε κατάλληλον ; ».

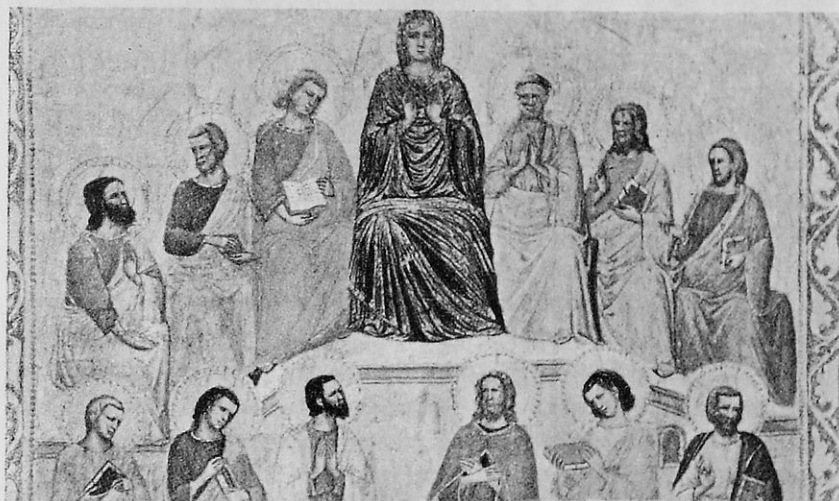
Ἐσκέφθησαν τότε ὅλοι, ἀπόστολοι καὶ μαθηταί, συνεζήτησαν καὶ εὔρον ὅτι δύο ἦσαν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶχον περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους τὰ προσόντα διὰ τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα. Ὁ Ἰούστος καὶ ὁ Ματθίας. Ἐκ τῶν δύο αὐτῶν ἐξέλεξαν διὰ κλήρου κατόπιν προσευχῆς τὸν Ματθίαν, ὁ ὁποῖος συμπεριελήφθη εἰς τὸν κύκλον τῶν ἀποστόλων ὡς δωδέκατος ἀπόστολος.

Ἡ ἐκλογή τοῦ Ματθίου, φανερώνει ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἐβλεπον πλέον νὰ πλησιάσῃ ὁ καιρὸς κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἐξήρχοντο εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἡ ἐπιφοίτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

Ἡ Πεντηκοστή. Τὴν δεκάτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου καὶ πεντήκοντα ἡμέρας ἀπὸ τοῦ Πάσχα ἐώρταζαν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν Πεντηκοστήν. Ἦτο δὲ ἡ Πεντηκοστή μία ἀπὸ τὰς μεγάλας ἑορτὰς τῶν Ἰουδαίων. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἑορτὴ τοῦ θερισμοῦ, ἐπειδὴ

Ἡ Πεντηκοστή

προσέφερον εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ δείξουν τὴν εὐγνωμοσύνην των, ἐκτὸς τῶν θυσιῶν καὶ δύο ἄρτους, οἱ ὅποιοι εἶχον κατασκευασθῇ ἀπὸ νέον ἄλευρον. Ἐπίσης ἡ ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς ὑπεθυμίζειν εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τὴν χορήγησιν τοῦ νόμου εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, διότι ἐπίστευον ὅτι τὸ γεγονός αὐτὸ ἔλαβε χώραν τὴν πεντηκοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς συνέρρεον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πλήθη Ἰουδαίων προσκυνητῶν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου καὶ προσήλυτοι εἰδωλολάτραι. Κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμέραν οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ εἶχον συγκεντρωθῇ εἰς τὴν εὐρύχωρον ὑψηλὴν οἰκίαν τῶν Ἱεροσολύμων ἠνωμένοι ἀναμεταξύ των διὰ τῆς ἀγάπης.

Τὰ θαυμάσια τῆς Πεντηκοστῆς. Ἐξαφνα κατὰ τὴν ἐνάτην πρωϊνὴν ὥραν ἠκούσθη ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ μία παράδοξος βοή, ὅμοια πρὸς τὴν πνοὴν ὀρμητικοῦ ἀνέμου, ἡ ὁποία ἐγέμισε τὴν οἰκίαν, ὅπου εὕρισκοντο οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρῶτοι μαθηταί. Τὴν ἰδίαν στιγμήν μαζὶ μὲ τὸν ᾄχον εἶδον οἱ ἀπόστολοι μὲ τὰ μάτια των νὰ διαμοιράζωνται παράδοξοι φλόγες ὅμοιαι πρὸς πυρίνας γλώσσας. Αὐταὶ ἐκάθισαν ἐπάνω εἰς ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν ἀποστόλων. Καὶ τὸ

ἀποτέλεσμα ἦτο καταπληκτικόν. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκείνην οἱ ἀπόστολοι ἐγέμισαν ἀπὸ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν εἰς ξένους γλώσσας, τὰς ὁποίας ποτὲ δὲν εἶχον μάθει.

Ἡ βοή αὐτὴ δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταί, ἀλλὰ ἠκούσθη καὶ εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς πόλεως σὰν κάτι τὸ ἰδιαίτερον. Ἐκπληκτοὶ οἱ ἄνθρωποι παρηκολούθουν τὴν ἰσχυρὰν βοήν καὶ συνεκεντρώθησαν μετ' ὀλίγον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλθεν ἡ βοή αὐτὴ διὰ νὰ μάθουν τὰ γενόμενα. Καὶ τότε οἱ ἀπόστολοι φωτισμένοι ἀπὸ τὸ Ἁγίον Πνεῦμα, ἤρχισαν νὰ διηγοῦνται τὰ παράδοξα γεγονότα εἰς διαφόρους γλώσσας, ἀναλόγως τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπηυθύνοντο. Πρὸς τοὺς Ἑλληνας ὠμίλουν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, πρὸς τοὺς Πέρσας τὴν περσικὴν, πρὸς τοὺς Ἀραβας τὴν ἀραβικὴν κλπ.

Ἡ μεταβολὴ αὐτὴ τῶν ἀποστόλων ἔκαμεν ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Ἐκστατικοὶ δὲ ἡρώτων ὁ ἓνας τὸν ἄλλον : «Δὲν εἶναι ὅλοι αὐτοὶ Γαλιλαῖοι ; Πῶς ἡμεῖς σήμερον ἀκούομεν αὐτοὺς νὰ ὁμιλοῦν εἰς τὰς γλώσσας τῆς πατρίδος μας τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ ;». Καὶ προσεπάθουν μὲ τὴν συζήτησιν ἀναμεταξύ των νὰ ἐξηγήσουν τὸ φαινόμενον αὐτό.

Μερικοὶ ὅμως ἀπὸ τοὺς εὐρισκομένους ἐκεῖ, δὲν ἐδίστασαν νὰ κατηγορήσουν τοὺς ἀποστόλους ὡς μεθυσμένους.

Τότε ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ἀφοῦ ἐστράθη εἰς τόπον κατάλληλον, ἐξήγησεν ὅτι ἡ μεταβολὴ αὐτὴ ὠφείλετο εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ὁ ὁποῖος ἐσταυρώθη μὲν ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ ἀνεστήθη.

Τὸ κήρυγμα τοῦ Πέτρου συνεκλόνησε τοὺς ἀκροατάς, οἱ ὁποῖοι ἐσκέφθησαν τὴν ἐνοχὴν των. Μὲ ζῶηρον ἐνδιαφέρον ἠρώτησαν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους τί πρέπει νὰ κάμουν διὰ νὰ σωθοῦν. Ὁ Πέτρος συνεβούλευσεν αὐτοὺς νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ βαπτισθοῦν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ διὰ νὰ συγχωρηθοῦν αἱ ἁμαρτίαι των καὶ νὰ λάβουν καὶ αὐτοὶ τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ τὴν ἰδίαν ἡμέραν τρεῖς χιλιάδες ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Αὐτοὶ μαζί μὲ τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς ἄλλους μαθητὰς ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Δι' αὐτὸ καὶ ὀνομάζεται ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς γενέθλιος ἡμέρας τῆς Ἐκκλησίας.

4. ~~Η~~ ζωή τῶν πρώτων χριστιανῶν

Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ διὰ τὴν κοινὴν προσευχὴν μετέβαινον εἰς τὸν ναόν. Πολὺ ἔνωρις ὅμως ἐνόησαν, ὅτι ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος ἔπαυσε νὰ εἶναι καὶ ναὸς ἰδικὸς των. Αὐτοὶ εἶχον ἰδιαιτέρας προσευχὰς καὶ ἰδικὰς των τελετάς. Διὰ τὰς θρησκευτικὰς αὐτὰς ἀνάγκας των ὥρισαν κατ' ἀρχὰς μερικὰς οἰκίας, εἰς τὰς ὁποίας συνεκεντρῶνόντο. Ἐκεῖ ἐτέλουν τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Εἰς αὐτὸ ἐνεθυμοῦντο τὸν Κύριον, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ συνεδέοντο ἀκόμη περισσότερον διὰ τῆς μεταλήψεως τοῦ σώματος καὶ αἵματος αὐτοῦ. Ἦγαπῶντο δὲ ἀναμεταξύ των ὡς ἀδελφοὶ καὶ ἦσαν ὅλοι ἡνωμένοι εἰς μίαν ψυχὴν καὶ μίαν καρδίαν. Τὴν ἀγάπην των δὲ ἐξεδήλωνον μὲ ἔργα. Οἱ πλούσιοι διέθετον τὰ ἀγαθὰ των διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ὅλων. Τὴν περιουσίαν των δὲν τὴν ἐθεώρουν ἰδικήν των. Ἐπίστευον ὅτι αὐτοὶ εἶναι διαχειρισταὶ τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὁ Θεός. Πολλοὶ μάλιστα ἐπώλουν τὰ κτήματά των καὶ τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα εἰσέπραττον, τὰ παρέδιδον εἰς τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν πρὸς τὸ κοινὸν καλόν.

Συχνὰ δὲ καὶ ἔτρωγον ὅλοι μαζί εἰς κοινὰ δεῖπνα, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ πλουσιώτεροι ἐδίδον ἀπὸ τὰ ἰδικὰ των φαγητὰ εἰς τοὺς πτωχοὺς, ποὺ ἐκάθηντο εἰς τὸ ἴδιο τραπέζι, μέσα εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν γεμάτην ἀπὸ χαρὰν καὶ παιδικὴν ἀπλότητα.

Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν ἔκαμιν εἰς ὅλους τὸ παράδειγμα τοῦ Βαρνάβα. Αὐτὸς ἦτο Λευίτης, κατήγετο ἀπὸ τὴν Κύπρον καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν μεγάλην πίστιν του καὶ ἀρετὴν. Διὰ νὰ ἀνακουφισθοῦν οἱ πτωχοὶ ἀδελφοὶ του, ἐπώλησε τὸν ἀγρὸν ποὺ εἶχε, χωρὶς βεβαίως κανεὶς νὰ τὸν ἐξαναγκάσῃ, καὶ τὰ χρήματα ποὺ εἰσέπραξε τὰ παρέδωκεν εἰς τοὺς ἀποστόλους. Μετ' ὀλίγον καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀδελφοὶ ἐμιμήθησαν τὸ παράδειγμά του. Ἔτσι δὲν ὑπῆρχε κανεὶς μετὰ αὐτῶν ποὺ νὰ στερῇται τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν συντήρησιν.

5. Ἀνανίας καὶ Σαπφείρα

Τὸ ψεῦδος τοῦ Ἀνανίου. Ἀντίθετος πρὸς τὴν διαγωγὴν τοῦ Βαρνάβα ἦτο ἡ διαγωγή τοῦ Ἀνανίου. Αὐτὸς καὶ ἡ Σαπφείρα, ἡ σύζυγός του, ὅταν εἶδον τὸν Βαρνάβαν καὶ τοὺς ἄλλους πλουσίους

χριστιανούς νά καταθέτουν εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον τὴν ἀξίαν τῶν ἀγρῶν των, ἠθέλησαν νά τοὺς μιμηθοῦν. Κατέλαβεν ὁμως τὴν ψυχὴν των ἡ φιλαργυρία, ἡ φιλοδοξία καὶ ἡ δολιότης. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπώλησαν τὸν ἀγρόν των, ὁ Ἀνανίας ἔφερε μερικὰ ἀπὸ τὰ χρήματα ποὺ ἔλαβεν εἰς τοὺς ἀποστόλους. Τὰ ὑπόλοιπα τὰ ἐκράτησε διὰ τὸν ἑαυτὸν του χωρὶς νά σκεφθῇ ὅτι ἦτο δυνατόν νά φανερωθῇ ἡ πρᾶξις του αὐτῇ. Ἀλλὰ ὁ Πέτρος φωτισθεὶς ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶδε καθαρά τὴν ἀπάτην καὶ εἶπε μὲ αὐστηρότητα πρὸς τὸν φιλάργυρον χριστιανόν : « Ἀνανία διατὶ ἀφῆκες τὸν Σατανᾶν νά κυριεύσῃ τὴν καρδίαν σου μὲ πονηρὰς σκέψεις μέχρι τοῦ σημείου νά ψευσθῇς ἐνώπιον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ νά κρατήσῃς κρυφὰ διὰ τὸν ἑαυτὸν σου μέρος ἀπὸ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀγροῦ ποὺ ἐπώλησες ; Δικαίωμά σου ἦτο νά διαθέσῃς τὰ χρήματα ποὺ ἔλαβες ὅπως ἤθελες. Κανεὶς δὲν σὲ ἠνάγκασε νά φέρῃς τὸ ἀντίτιμόν του ἐδῶ. Διατὶ δὲν ἔχεις τὴν εἰλικρίνειαν νά εἰπῇς πῶς ἔχουν τὰ πράγματα ; Δὲν ἐψεύσθης εἰς ἀνθρώπους ἀλλὰ ἐνώπιον Θεοῦ».

Ἡ **θεία τιμωρία**. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Ἀνανίας ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἐξέπνευσεν. Ἡ παραδειγματικὴ αὐτῇ τιμωρία τοῦ Θεοῦ ἔφερε μέγαν φόβον εἰς ὅλους τοὺς χριστιανούς. Ἐν τῷ μεταξύ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς νεωτέρους χριστιανούς παρέλαβον τὸν νεκρὸν σῶμα καὶ τὸ ἔφεραν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου τὸ ἔθαψαν.

Ἐπέρασαν τρεῖς περίπου ὥραι καὶ ἡ Σαπφείρα, ἡ ὁποία δὲν ἐγνώριζε τὸ συμβάν, ἦλθεν εἰς τὸν τόπον τῆς συνάξεως τῶν χριστιανῶν. Ἐψεύσθη δὲ καὶ αὐτῇ εἰς τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ὅπως ὁ ἄνδρας της. Καὶ ἀμέσως ἔπεσε νεκρὰ κοντὰ εἰς τὰ πόδια τοῦ Πέτρου, τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπερνοῦσαν τὴν θύραν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔθαψαν τὸν ἄνδρα της. Οἱ ἴδιοι τὴν παρέλαβον καὶ τὴν ἔθαψαν πλησίον τοῦ ἀνδρός της. Καὶ ἐκυρίευσεν μέγας φόβος ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὅλους τοὺς ἀκούοντας.

6. Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἐνώπιον τοῦ Μεγάλου Συνεδρίου

Ἡ **θεραπεία τοῦ χωλοῦ**. Ὀλίγας ἡμέρας ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης μετέβαινον εἰς τὸν ναὸν διὰ νά προσευχηθοῦν καὶ κάποιος χωλὸς ἐπαίτης ἐκ γενετῆς, πλησίον τῆς πύλης τοῦ ναοῦ, ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτοὺς ἐλεημοσύ-

νην. «Χρήματα δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω, τοῦ λέγει ὁ Πέτρος· ὅ,τι ἔχω αὐτὸ καὶ σοῦ δίδω. Ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου σήκω ὄρθιος καὶ περιπάτει». Ὁ χωλὸς ἐθεραπεύθη.

Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζώην του ἤρχισε νὰ περιπατῇ καὶ μαζί με τοὺς δύο ἀποστόλους εἰσῆλθε γεματὸς ἀπὸ χαρὰν εἰς τὸν ναόν. Ὁ λαός, μόλις εἶδε τὸν χωλὸν νὰ περιπατῇ, ἐξεπλάγη. Καὶ καθὼς ἐπροχώρει ὁ Πέτρος μετὰ τὸν χωλὸν εἰς τὴν στοὰν τοῦ Σολομώντος, ἔτρεξεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτοὺς διὰ νὰ μάθῃ πῶς ὁ ἐκ γενετῆς χωλὸς ἐθεραπεύθη.

Ὁ Πέτρος ὠμίλησε τότε πρὸς τὸν λαόν καὶ εἶπεν ὅτι αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ ἠρνήθησαν ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου. «Ἐνθυμεῖσθε τοὺς εἶπε, ὅτι ὁ Πιλάτος ἠθέλησε νὰ ἀπολύσῃ τὸν Χριστὸν καὶ σεῖς ἐζητήσατε τὸν μὲν Χριστὸν νὰ θανατώσῃ, νὰ ἀπολύσῃ δὲ τὸν Βαραββᾶν, τὸν ληστήν. Ὁ Θεὸς ὅμως ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ μάρτυρες εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἀπόστολοί του. Καὶ μετὰ τὴν πίστιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐθεραπεύσαμεν αὐτόν, τὸν ὁποῖον γνωρίζετε καὶ βλέπετε τώρα ὑγιῇ. Καὶ τώρα, ἀδελφοί, διὰ νὰ διορθωθῇ τὸ κακὸν ποὺ ἐκάματε εἰς τὸν ἑαυτὸν σας, πρέπει νὰ μετανοήσετε διὰ νὰ συγχωρηθοῦν αἱ ἁμαρτίαι σας».

Ἡ ὁμιλία αὐτῇ τοῦ Πέτρου ἔκαμε τόσῃ ἐντύπωσιν, ὥστε ἐπίστευσαν δύο χιλιάδες ἀκόμη ἄνθρωποι.

Ἡ μαρτυρία τοῦ Πέτρου ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου. Ἐνῶ ὁ Πέτρος ὠμίλει ἀκόμη πρὸς τὸν λαόν, ἐπενέβησαν οἱ Σαδδουκαῖοι. Αὐτοὶ δὲν ᾔθελον μετὰ κανένα τρόπον νὰ γίνεταί λόγος περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, διότι δὲν ἐπίστευον εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Δι' αὐτὸ καὶ ἐπέρασαν ὀρμητικοὶ διὰ μέσου τοῦ πλήθους μαζί με τοὺς ἱερεῖς τοῦ ναοῦ καὶ ἀφοῦ συνέλαβον τοὺς ἀποστόλους, τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν.

Κατὰ τὴν πρωίαν τῆς ἐπομένης ἡμέρας συνεκεντρώθησαν τὰ μέλη τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Συνεδρίου. Ἐνώπιον αὐτῶν ἐβεβαίωσεν ὁ ἀπόστολος Πέτρος ὅτι ἡ θεραπεία τοῦ χωλοῦ ἐγένετο διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. Οἱ σύνεδροι ἔμειναν κατάπληκτοι ἐμπρὸς εἰς τὸ θάρρος καὶ τὴν δύναμιν μετὰ τὴν ὁποίαν ὠμύλουν οἱ ἀπόστολοι. Δὲν ἐτιμώρησαν ὅμως αὐτοὺς, διότι δὲν ἠδύναντο νὰ διαψεύσουν τὸ θαῦμα, ἀφοῦ ἐστέκετο ἐκεῖ πλησίον ὁ εὐγνώμων χωλός, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν παρουσίαν του ἐβε-

βαίωνεν αὐτό. Δι' αὐτὸ περιωρίσθησαν νὰ τοὺς ἀπαγορεύσουν νὰ διδάσκουν περὶ τοῦ Ἰησοῦ. Ἀλλὰ ὁ Πέτρος τοὺς εἶπεν ὅτι ἔχουν χρέος νὰ ὑπακούσουν εἰς τὸν Θεόν. Ἐκεῖνοι ἀφοῦ ἐπροχώρησαν καὶ εἰς ἀπειλᾶς, τοὺς ἄφησαν ἐλευθέρους.

Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς

Ἡ ἐκλογή τῶν ἐπτὰ διακόνων. Ἐπειδὴ οἱ ἀπόστολοι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνταποκρίθωσιν εἰς τὴν διοίκησιν ὄλων, ἐκάλεσαν τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν καὶ ἐπρότειναν τὴν ἐκλογὴν ἐπτὰ ἐναρέτων ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀνελάμβανον τὴν ὑπηρεσίαν τῆς διανομῆς τῶν βοηθημάτων εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ γενικῶς τὴν φιλανθρωπικὴν κίνησιν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ πρότασις αὕτῃ τῶν ἀποστόλων ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐξέλεξαν τοὺς πρῶτους ἐπτὰ διακόνους, ἐπάνω εἰς τοὺς ὁποίους ἔβαλον τὰς χεῖρας των οἱ ἀπόστολοι κατόπιν καὶ προσουχήθησαν νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτοὺς ὁ φωτισμὸς τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Στέφανος ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου. Μεταξὺ αὐτῶν ὁ Στέφανος εἶχε τὰ πρωτεῖα ὡς πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀρετὴν. Αὐτὸς μὲ δύναμιν πολλὴν ἐκήρυττε καὶ ἔκαμνε μεγάλα θαύματα. Τότε μερικοὶ Ἰουδαῖοι προερχόμενοι ἀπὸ ξένης χώρας ἐπλησίασαν τὸν Στέφανον διὰ νὰ συζητήσουν μαζί του καὶ κανεὶς δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἀντιμετωπίσῃ, διότι ὠμίλει μὲ σοφίαν καὶ δύναμιν.

Διὰ τοῦτο ἔβαλον ἀνθρώπους καὶ διέδωσαν εἰς ὅλην τὴν Ἱερουσαλὴμ ὅτι ὁ Στέφανος εἶπε λόγια βλάσφημα κατὰ τοῦ Μωϋσέως καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ λαὸς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ γράμματεῖς ἐξηγέρθησαν κατὰ τοῦ Στεφάνου. Τὸν συλλαμβάνουν λοιπὸν καὶ τὸν φέρουν εἰς τὸ Συνέδριον. Ἀφοῦ ἐτελείωσαν οἱ ψευδομάρτυρες τὴν κατηγορίαν καὶ ἔστρεψαν οἱ δικασταὶ τὰ βλέμματά των πρὸς τὸν Στέφανον διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν ἀπολογίαν του, ἐνόμισαν ὅτι βλέπουν τὸ πρόσωπον ἐνὸς ἀγγέλου.

Ὁ νεαρὸς διάκονος τότε ἀντὶ νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὸ δικαστήριον, γίνεται κατήγορος τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ἀνθίσταντο εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπως οἱ προπάτορές των.

Τὸ μαρτύριον τοῦ Στεφάνου. Εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς κατηγορίας

Ὁ λιθοβολισμὸς τοῦ Στεφάνου

αὐτῆς καὶ ἐνῶ ἐσυνεχίζετο ὁ λόγος τοῦ Στεφάνου, οἱ Ἰουδαῖοι ὠργίσθησαν ἐναντίον του καὶ ἔτριζον τοὺς ὀδόντας των κατ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Στέφανος, γεμᾶτος ἀπὸ Ἁγίου Πνεῦμα, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν : « Ἴδου βλέπω τοὺς οὐρανοὺς νὰ εἶναι ἀνοιγμένοι καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ ». Οἱ Ἰουδαῖοι ὁμως (δικασταὶ καὶ λαὸς) ἀφοῦ ἐφώνησαν μὲ μεγάλην φωνήν, ἔφραξαν τὰ αὐτιά των διὰ νὰ μὴ ἀκούουν τοὺς λόγους τοῦ Στεφάνου καὶ ὠρμησαν ἐναντίον του. Τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν αἵθουσαν τοῦ δικαστηρίου καὶ ἀφοῦ ἔφθασαν ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως ἤρχισαν νὰ τὸν λιθοβολοῦν μέχρι θανάτου. Ἐνῶ δὲ οἱ λίθοι ἐπιπτόν

έναντίον τοῦ Στεφάνου, ἐκεῖνος προσηύχετο καὶ ἔλεγε : «Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμα μου». Ἐπειτα ἐγονάτισε καὶ εἶπε μὲ μεγάλην φωνήν, διὰ νὰ ἀκούσουν καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἐθορύβουν : «Κύριε, μὴ καταλογίσῃς εἰς αὐτοὺς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην». Καὶ αὐτὸ ἀφοῦ εἶπεν, ἐξέπνευσε.

Μεταξὺ δὲ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἦσαν σύμφωνοι διὰ τὸν λιθοβολισμόν του ἦτο καὶ κάποιος νεαρὸς Φαρισαῖος, ὁ Σαῦλος. Εἰς αὐτὸν οἱ ψευδομάρτυρες, οἱ ὅποιοι πρῶτοι ἔρριψαν λίθους κατὰ τοῦ Στεφάνου, εἶχον ἀφήσει πρὸς φύλαξιν τὰ ἐνδύματά των διὰ νὰ μὴ ἐμποδίζωνται ἀπὸ αὐτὰ κατὰ τὸν λιθοβολισμόν.

Ὁ Στέφανος εἶναι ὁ πρῶτος μάρτυς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην του τὴν 27ην Δεκεμβρίου. Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ψάλλεται τὸ ἕξῃς ἀπολυτίκιον :

«Βασιλείων διάδημα ἐστέφθη σὴ κορυφή, ἐξ ἄθλων ὧν ὑπέμεινας ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, μαρτύρων Πρωτόαθλε Στέφανε. Σὺ γὰρ τὴν Ἰουδαίων ἀπελέγξας μανίαν εἶδές σου τὸν Σωτῆρα τοῦ Πατρὸς δεξιόθεν. Αὐτὸν οὖν ἐκδυσώπει αἰεὶ, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν».

8. Πρῶτος διωγμὸς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν Παλαιστίνην

Ὁ Φίλιππος εἰς τὴν Σαμάρειαν. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἅγιος Στέφανος ἐλιθοβολήθη, ἤρχισεν ἄγριος διωγμὸς ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Τότε πολλοὶ χριστιανοὶ ἐκτὸς τῶν ἀποστόλων ἔφυγαν καὶ διεσπορεύθησαν εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, ὅπου ἐκήρυξαν τὸ Εὐαγγέλιον.

Μεταξὺ τῶν ἐκδιωχθέντων ἦτο καὶ ὁ διάκονος Φίλιππος. Οὗτος μετέβη εἰς κάποιαν πόλιν τῆς Σαμαρείας καὶ ἤρχισε νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως. Ἐκαμε δὲ καὶ πολλὰ θαύματα ὁ Φίλιππος ἐκεῖ. Δι' αὐτὸ πολλοὶ ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἐβαπτίσθη καὶ αὐτὸς ὁ Σίμων. Ἡ μεταβολὴ αὐτῆ τοῦ λαοῦ ἔφερε μεγάλην χαράν.

Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν Σαμάρειαν. Ὅταν οἱ ἀπόστολοι, οἱ ὅποιοι παρέμενον ἀκόμη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἔμαθον ὅτι οἱ Σαμαρεῖται ἐδέχθησαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἔστειλαν ἐκεῖ τὸν Πέ-

τρον καὶ τὸν Ἰωάννην, διὰ νὰ ἐνισχύσουν τοὺς νεοφωτίστους. Οἱ δύο αὐτοὶ ἀπόστολοι, ἀφοῦ μετέβησαν εἰς τὴν Σαμάρειαν, προσηυχήθησαν εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ στείλῃ καὶ εἰς τοὺς Σαμαρείτας, οἱ ὁποῖοι ἐβαπτίσθησαν, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Καὶ πράγματι· μόλις οἱ ἀπόστολοι ἔθετον τὰς χεῖρας των ἐπάνω εἰς τοὺς νεοφωτίστους, ἀμέσως ἤρχετο εἰς αὐτοὺς ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἀφοῦ δὲ ἔμειναν μερικὰς ἡμέρας εἰς τὴν Σαμάρειαν οἱ δύο ἀπόστολοι χάριν τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπανῆλθον εἰς τὰ Ἱερουσόλυμα δοξάζοντες τὸν Θεὸν δι' ὅλα αὐτὰ τὰ γεγονότα.

9. Ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Αἰθίοψ

Συνάντησις Φιλίππου καὶ Αἰθίοπος. Τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ἓνας ἄγγελος ἐφάνη εἰς τὸν Φίλιππον καὶ τοῦ εἶπε : « Ἀφῆσε τὴν Σαμάρειαν καὶ βιάσῃ εἰς τὸν δρόμον ποὺ ὁδηγεῖ ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Γάζαν ». Ὁ Φίλιππος ὑπήκουσεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπροχώρει ἐπὶ ὥραν πολλὴν εἰς τὴν ἔρημον αὐτὴν ὁδόν. Ἐξαφνα συνήντησε ἐκεῖ ἓνα ἐπίσημον Αἰθίοπα, τὸν ὑπουργὸν τῆς βασιλείας τῆς Αἰθιοπίας, ὁ ὁποῖος εἶχε ἔλθει νὰ λατρεύσῃ τὸν Θεὸν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἐπέστρεφε καθήμενος ἐπάνω εἰς τὴν ἄμαξάν του καὶ ἀνεγίνωσκεν ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Ἡσαίου μίαν προφητείαν περὶ τοῦ Μεσσίου, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ.

Τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἶπε τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὸν Φίλιππον : « Πλησίασε τὴν ἄμαξαν ». Καὶ ὁ Φίλιππος ἐπλησίασε καὶ ἤκουσε τὸν Αἰθίοπα νὰ διαβάζῃ. Ἠρώτησε τότε ὁ Φίλιππος μὲ θάρρος : « Γνωρίζεις τί σημαίνουν αὐτά, τὰ ὁποῖα ἀναγινώσκεις ; ».

« Πῶς εἶναι δυνατόν αὐτὸ νὰ γίνῃ, ἀπαντᾷ ὁ Αἰθίοψ, ἂν δὲν εὕρεθῇ ἄνθρωπος νὰ μὲ καθοδηγήσῃ ; ». Παρεκάλεσε δὲ τὸν Φίλιππον, νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἄμαξάν του καὶ νὰ καθίσῃ πλησίον του.

Ὁ Φίλιππος κατηχεῖ καὶ βαπτίζει τὸν Αἰθίοπα. Ὁ Φίλιππος ἀνέβη καὶ μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν ἐδίδασκεν αὐτὸν περὶ τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ ἄμαξαν ἐπροχώρει. Ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς μέρος, ὅπου ὑπῆρχε κάποια πηγὴ ὕδατος, ὁ ἐπίσημος ξένος, τὸν ὁποῖον ἐν τῷ μεταξύ εἶχε κατηχήσει ὁ Φίλιππος, ἔρωτᾷ : « Ἴδου ὕδωρ, τί μὲ ἐμποδίζει νὰ βαπτισθῶ ; ».

«Ἀπολύτως τίποτε λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Φίλιππος. Φθάνει νὰ πιστεύσης μὲ ὅλην σου τὴν καρδίαν».

«Πιστεύω, ἀπαντᾷ ὁ Αἰθίωψ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ» καὶ διέταξε νὰ σταθῇ ἡ ἄμαξα.

Εἰς τὸ ἐρημικὸν ἐκεῖνο μέρος ἔγινε τὸ ἅγιον βάπτισμα. Ὁ Αἰθίωψ ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ ἔγινε αὐτὸς ὁ πρῶτος χριστιανὸς ἀπὸ τὴν χώραν ἐκείνην.

Μετὰ τὸ βάπτισμα τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐσήκωσε τὸν Φίλιππον καὶ τὸν μετέφερε εἰς κάποιαν ἄλλην παράλιον πόλιν τὴν Ἀζωτον, ὅπου ἐξηκολούθησε τὴν περιοδείαν του κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον. Ὁ Αἰθίωψ τότε ἀνέβη εἰς τὴν ἄμαξαν καὶ ἐξηκολούθησε μὲ χαρὰν μεγάλην τὸ ταξιδεῖδόν του πρὸς τὴν χώραν του.

10. Ὁ διώκτης Σαούλ

Καταγωγή, ἀνατροφή καὶ ἐπάγγελμα τοῦ Παύλου. Ἐνῶ ὁ Φίλιππος κατέβαλλε μεγάλας προσπάθειάς διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ Σαούλ ἐκινεῖτο διὰ νὰ καταπνίξῃ τὸν Χριστιανισμόν.

Οὗτος ἦτο Ἰουδαῖος ἀπὸ τὴν φυλὴν Βενιαμὶν καὶ ἀνήκεν εἰς τὴν τάξιν τῶν Φαρισαίων. Ἐπειδὴ ἐγεννήθη εἰς τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας ἦτο ρωμαῖος πολίτης, ὅπως καὶ ὁ πατήρ του, προνόμιον τὸ ὁποῖον τοῦ ἐχρησίμευσε κατόπιν εἰς πολλὰς περιστάσεις τῆς ζωῆς του. Ἐξ ἀρχῆς, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς περιτομῆς, ὁ Ἀπόστολος εἶχε δύο ὀνόματα: τὸ ἑβραϊκὸν Σαούλ καὶ τὸ ὄνομα Σαῦλος καὶ κατόπιν Παῦλος, τὸ ὁποῖον ἦτο παρωνύμιον τοῦ ἑβραϊκοῦ Σαούλ μετ' ἑλληνικὴν κατάληξιν.

Ἡ Ταρσός, ὅταν ἐγεννήθη ὁ Παῦλος, εἶχεν ἀποκτήσει φήμην μετὰ τῶν ρωμαϊκῶν ἐπαρχιακῶν κέντρων τῆς Ἀσίας. Τὸ ἐμπόριόν της εὐρίσκετο εἰς ἀνθηρὰν κατάστασιν. Καὶ μαζὶ μετὰ τὸ ἐμπόριον εὐρίσκοντο εἰς ἀκμὴν αἱ τέχναι καὶ τὰ γράμματα, ὅπως εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ὁ Σαούλ ὅμως ἀνεδράφη σύμφωνα μετὰ τὴν αὐστηρὰν Ἰουδαϊκὴν παράδοσιν μετὰ τῶν ὁμοθησέσκων του, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλουν μίαν ἰδιαιτέραν κοινωνίαν μέσα εἰς τὴν πόλιν τῆς Ταρσοῦ.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον, οἱ θρησκευόμενοι γονεῖς τοῦ Σαούλ, ἀπεφάσισαν νὰ τὸν στείλουν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ παρακολουθήσῃ κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν του αὐτὰ ποῦ σήμερα

ονομάζομεν πανεπιστημιακά μαθήματα. Ἐκεῖ ἀνετράφη πλησίον τοῦ Γαμαλιήλ, ὁ ὁποῖος ἀνῆκεν εἰς τὴν ομάδα τῶν μεγάλων σοφῶν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Εἰς τὴν σχολὴν του ὁ Σαοὺλ ἐδιδάχθη μὲ κάθε λεπτομέρειαν τὴν διδασχὴν τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐκφράζεται εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην.

Συμφώνως μὲ τὴν συνήθειαν, ἥ ὁποία ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων νὰ μανθάνουν κάποιο ἐπάγγελμα καὶ

ἐκείνοι ἀκόμη οἱ ὁποῖοι ἐπεδίδοντο εἰς σπουδὰς, ἔμαθεν ὁ Παῦλος τὴν τέχνην τοῦ σκηνοποιοῦ, δηλαδὴ τοῦ σκηνορράφου. Κατεσκεύαζε ἀπὸ δέρμα καὶ λινὰ ὑφάσματα μικροτέρας σκηνᾶς, ὥστε νὰ δύναται ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἐξοικονομῇ τὰ πρὸς συντήρησιν μόνος του.

Ὁ Παῦλος ἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν (μεταξὺ 27 καὶ 36 μ.Χ.) πραγματοποιιοῦνται τὰ μεγάλα γεγονότα τοῦ Χριστιανισμοῦ (σταύρωσις, ἀνάστασις, ἐπιφοίτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κλπ.). Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὅπου ἐπέστρεφε κατὰ τὸ ἔτος 36 μ.Χ. διὰ νὰ ἐνισχύσῃ ἴσως τὸν Ἰουδαϊσμόν, ποὺ ἐκινδύνευεν ἀπὸ τὴν νέαν θρησκείαν, ἦτο παρὼν καθὼς εἶδαμεν εἰς τὸν λιθοβολισμόν τοῦ Στεφάνου καὶ ἐφύλασσε τὰ ἐνδύματα τῶν λιθοβολούντων τὸν Στέφανον, διὰ νὰ μὴ ἐμποδίζωνται ἀπὸ αὐτὰ κατὰ τὸν λιθοβολισμόν καὶ ἐπεδοκίμαζε μαζὶ μὲ τοὺς φονεῖς τὴν θανατικὴν ἐκτέλεσιν, διότι ἦτο γεμᾶτος ἀπὸ ἐχθραν κατὰ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Χριστοῦ. Δι' αὐτὸ καὶ ἔκαμε πολλὰ κακὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἱεροσολύμων ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Εἰσῆρχετο εἰς τὰς οἰκίας τῶν χριστιανῶν καὶ ἀφοῦ ἔσυρεν διὰ τῆς βίας ἀπὸ ἐκεῖ ἄνδρας καὶ γυναῖκας ἀδυνάτους, παρέδιδεν αὐτοὺς εἰς τὰς Ἰουδαϊκὰς ἀρχάς, διὰ νὰ

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος

τοὺς ρίψουν εἰς τὴν φυλακὴν. Τὸ ὄνομά του εἶχε καταντήσει φόβος καὶ τρόμος τῶν χριστιανῶν.

11 Ὁ Παῦλος γίνεται χριστιανὸς

Τὸ ἐκτυφλωτικὸν φῶς εἰς τὸν δρόμον πρὸς τὴν Δαμασκόν. Ἀφοῦ ὁ Σαοὺλ ἐδίωξε τοὺς πιστοὺς τῆς νέας θρησκείας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν δρᾶσιν του καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε ἐπιστολὰς ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς πρὸς τὰς συναγωγὰς τῆς Δαμασκοῦ, διὰ νὰ τὸν διευκολύνουν εἰς τὸν διωγμὸν τῶν χριστιανῶν, ποὺ ἦσαν ἐκεῖ.

Ὑστερα ἀπὸ μίαν ἐξαντλητικὴν πορείαν εἰς ἐρήμους καὶ πυρπολημένους ἀπὸ τὸν ἥλιον δρόμους, ὁ Σαοὺλ ἐπλησίαζεν εἰς τὴν Δαμασκόν, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τοὺς ἄνδρας τῆς συνοδείας, τοὺς ὁποίους εἶχε δώσει εἰς αὐτὸν τὸ Συνέδριον. Καὶ ἐνῶ ἐβάδιζε μὲ αἰσθήματα ἀπειλῆς καὶ φόβου κατὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου, ἔξαφνα ἔλαμψεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἓνα ἐκτυφλωτικὸν φῶς, τὸ ὅποιον τὸν περιέβαλε καὶ τὸν ἔρριψε κατὰ γῆς. Καὶ ἤκουσε μίαν φωνὴν νὰ τοῦ λέγῃ : «Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις ; Εἶναι σκληρὸν διὰ σέ νὰ λακτίζῃς πρὸς τὰ καρφία».

«Ποῖος εἶσαι Κύριε ;» ἠρώτησεν ἔντρομος ὁ Σαοὺλ.

«Ἐγὼ εἰμαι ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὅποιον σὺ καταδιώκεις» ἦτο ἡ ἀπάντησις.

Κατατρομαγμένος καὶ τρέμων ὁ Σαοὺλ ἐψέλισε : «Κύριε, τί θέλεις νὰ κάμω ;».

Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε : «Σῆκω καὶ πῆγαινε εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐκεῖ θὰ μάθῃς τί πρέπει νὰ κάμῃς».

Τὸ ἐκτυφλωτικὸν φῶς εἶχε διαδεχθῇ ἀπόλυτον σκότος. Ὁ Σαοὺλ εἶχε ἀνοικτὰ τὰ μάτια του ἀλλὰ δὲν ἔβλεπε τίποτε.

Ὁ τυφλὸς Σαοὺλ ὠδηγήθη ἀπὸ τοὺς συνοδοὺς του εἰς κάποιον Ἰούδαν ποὺ κατῴκει εἰς τὴν «εὐθείαν ὁδόν», εἰς τὸν δρόμον ποὺ διασχίζει ἀκόμη καὶ σήμερον εἰς ὅλον τὸ μῆκος τῆς τῆς Δαμασκόν. Ἐκεῖ ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας χωρὶς νὰ φάῃ, χωρὶς νὰ πιῇ, μὲ τὰ μάτια εἰς τὸ σκοτάδι, σκεπτόμενος τοὺς διωγμοὺς καὶ τὴν συμπεριφορὰν, τὴν ὁποίαν ἔδειξε πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Καὶ περιμένει τώρα μετανοημένος δι' ὅσα κακὰ εἶχε κάμει, διὰ νὰ τοῦ φανερωθῇ τὸ θέλημα Ἐκείνου ποὺ τὸν κρατεῖ αἰχμάλωτον κοντὰ του.

Ὁ Παῦλος ὁδηγεῖται εἰς Δαμασκὸν

Ὁ Κύριος ὁμιλεῖ εἰς τὸν Ἀνανίαν

Ὁ Ἀνανίας στέλλεται εἰς τὸν Παῦλον καὶ βαπτίζει αὐτόν. Καὶ ἡ φωνὴ ἀκούεται ἐκ νέου. Τὴν τρίτην ἡμέραν ὁ Θεὸς παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἀνανίαν, ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον σημαίνοντα πρόσωπα τῆς ἐκεῖ χριστιανικῆς κοινότητος, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: «Σήκω καὶ πῆγαινε εἰς τὴν ὁδόν, ἣ ὁποία λέγεται εὐθεῖα καὶ ζήτησε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰούδα τὸν Παῦλον ἀπὸ τῆς Ταρσόν».

Ὁ καλὸς ἐκεῖνος χριστιανὸς ἀκούει τὸ ὄνομα καὶ αἰσθάνεται τρόπον. «Κύριε, ἀπαντᾷ, ἔχω ἀκούσει ἀπὸ πολλοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ὅτι ἔκαμε πολλὰ κακὰ εἰς τοὺς χριστιανοὺς τῶν Ἱεροσολύμων».

Ὁ Κύριος ὁμως τὸν καθησυχάζει. «Πῆγαινε χωρὶς κανένα φόβον, διότι τὸν ἐξέλεξα ἐγώ, διὰ νὰ διαδώσῃ τὸ ὄνομά μου ἐν ὧντιον καὶ βασιλέων».

Ὁ Ἀνανίας δὲν διστάζει πλέον. Φθάνει εἰς τὸ σημεῖον τοῦ μεγάλου δρόμου ποὺ τοῦ εἶχεν ὑποδειχθῇ, καὶ εὕρισκει τὸν Σαοὺλ βυθισμένον εἰς τὸ σκότος καὶ τοῦ λέγει:

«Ἀδελφέ μου Σαοὺλ, ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος ἐφανερώθη εἰς σέ, ὅταν

Ὁ Ἀνανίας ἀποκαθιστᾷ τὴν ὄρασιν
τοῦ Παύλου

ἤρχεσο ἐδῶ, μέ ἔστειλε διὰ νὰ ἀποκτήσης πάλιν τὸ φῶς σου καὶ νὰ φωτισθῇς ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα». Καὶ καθὼς ἔθεσεν εἰς αὐτὸν τὰ χέρια του ἔπεσαν ἀπὸ τὰ μάτια του εἶδος τι λέπια καὶ εἶδεν ἀμέσως καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθη ἐβαπτίσθη.

Ἀφοῦ δὲ ἔμεινεν εἰς τὴν Δαμασκὸν ὀλίγον χρόνον, ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἀραβίας. Ἦναγκάσθη νὰ μεταβῇ ἐκεῖ διὰ νὰ ἐμβασύνη εἰς τὴν νέαν ἀλήθειαν ποὺ τοῦ ἐφανερώθη, καὶ νὰ ἀναμορφώσῃ τὴν σκέψιν του. Νὰ συμβιβάσῃ τὴν Παλαιὰν καὶ τὴν Καινὴν Διαθήκην.

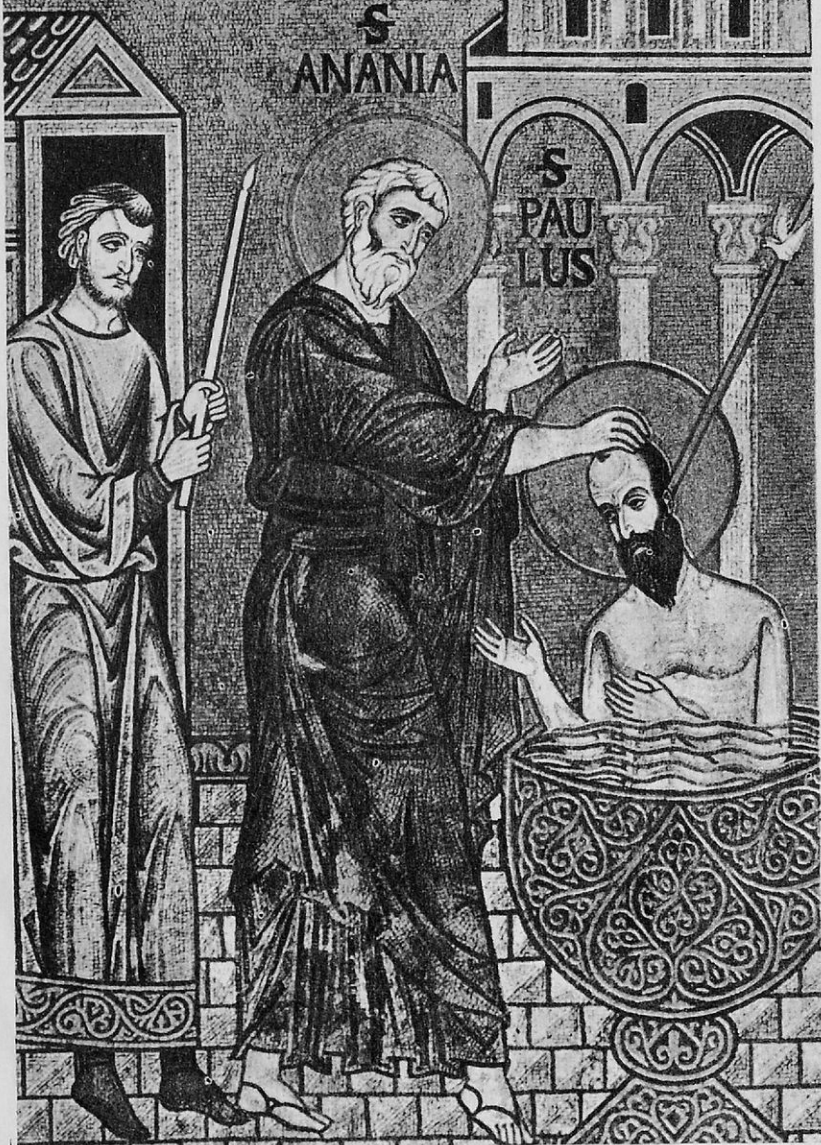

Τὸ ἑσωτερικὸν τοῦ φρουρίου τῆς Δαμασκού

PRÆCEPTO CHRISTI
BAPTIZATUR PAULUS
AB ANANIA

S
ANANIA

S
PAU
LUS

Ἡ βάπτισις τοῦ ἀποστόλου Παύλου ὑπὸ τοῦ Ἀνανίου

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Ἡ ἔρημος τῆς Ἀραβίας, ὅπου ἀπεσύρθη ὁ Παῦλος

Τὸ κήρυγμα τοῦ νέου ἀποστόλου εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ ἡ φυγὴ τοῦ ἀπ' ἐκεῖ. Ὅταν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Δαμασκὸν παρουσιάσθη εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν μετὰ τόσην θέρμην καὶ δύναμιν, ὥστε ἔφερεν εἰς δύσκολον θέσιν τοὺς ἀντιπάλους του. Ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν ἀντιμετωπίσουν στήνουν ἐνέδραν ἐναντίον του διὰ νὰ τὸν ἐξοντώσουν. Αἱ πύλαι τῆς πόλεως φρουροῦνται ἡμέραν καὶ νύκτα διὰ νὰ μὴ δυνηθῇ ὁ Σαοὺλ νὰ δραπετεύσῃ. Σώζεται ὁμως χάριν ἑνὸς τεχνάσματος. Οἱ χριστιανοὶ τῆς Δαμασκοῦ μίαν νύκτα ὠδήγησαν τὸν νέον ἀπόστολον εἰς τὴν οἰκίαν κάποιου χριστιανοῦ, ποῦ ἦτο κτισμένη ἐπὶ τοῦ τείχους. Ἀπὸ ἐκεῖ μὲ ἓνα καλάθι κατεβίβασαν αὐτὸν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τὸν ἀφῆκαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἐτσι ἀρχίζει ὁ ἀπόστολος τὸ μέγα ἀποστολικὸν ἔργον του.

12. Ὁ Παῦλος εἰς Ταρσὸν καὶ Ἀντιόχειαν

Ταξείδιον τοῦ Παύλου εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπιστροφή εἰς τὴν Ταρσόν. Μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν ὁ Παῦλος μετέβη

εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ διὰ νὰ σχετισθῇ μὲ τοὺς χριστιανοὺς καὶ μάλιστα μὲ τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων τὸν Πέτρον. Οἱ χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλήμ, οἱ ὁποῖοι τὸν εἶχαν γνωρίσει ὡς διώκτην, δὲν ἤδυναντο νὰ ἐμπιστευθοῦν εἰς τὸν ζῆλον του.

Ἡ ἐγγύσις ὁμως τοῦ Βαρνάβα ὑπῆρξε ἀρκετὴ διὰ νὰ ἐξαλειφθοῦν αἱ πρῶται δυσπιστίαι. Ἡ συνάντησις μὲ τὸν Πέτρον ἦτο ἀποφασιστικὴ. Οἱ χριστιανοὶ ἐχάρησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν ὅταν ἔμαθαν τὰς λεπτομερεῖας τῆς ἐπιστροφῆς του.

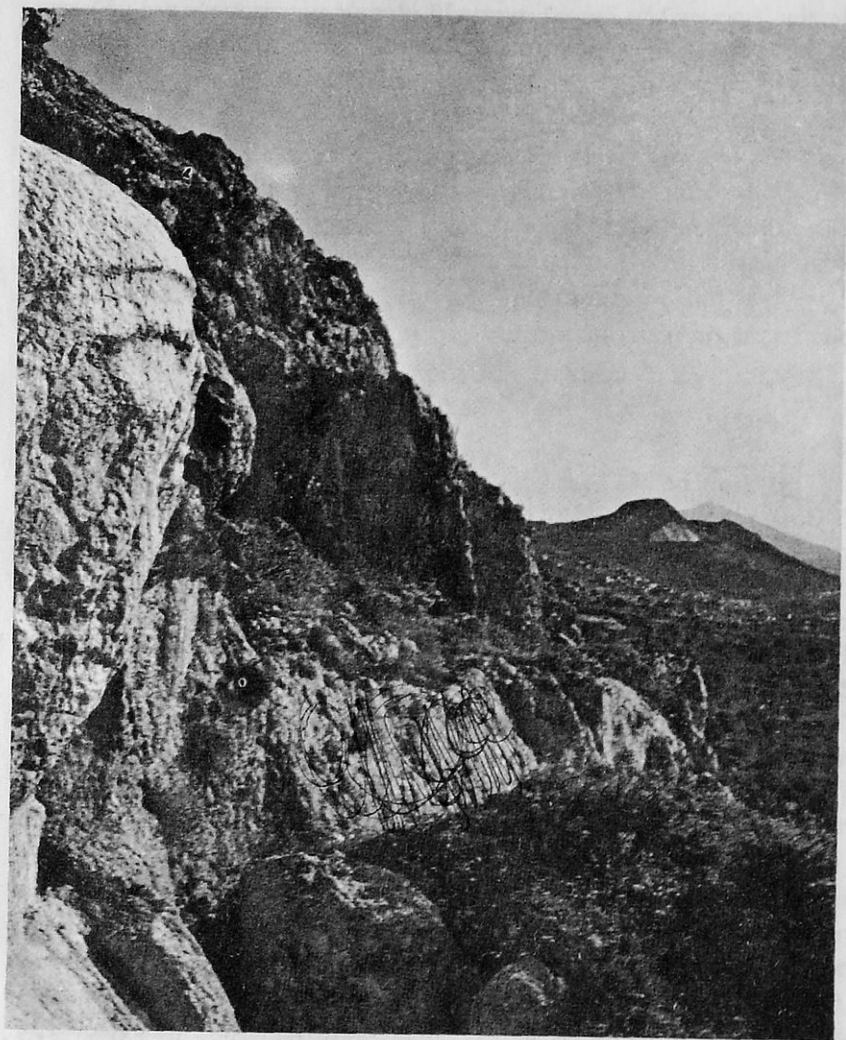
Ἄλλ' ὅπως εἰς τὴν Δαμασκὸν ἔτσι καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι ἤθελαν νὰ τὸν θανατώσουν.

Ἀφοῦ κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τὴν ἀπόπειραν δολοφονίας του, ἐγκατέλειπε τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γενέτειράν του.

Ὁ Παῦλος εἰς Ἀντιόχειαν. Ἀπὸ τὴν Ταρσὸν τὸν παρέλαβεν ὁ Βαρνάβας καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὴν γειτονικὴν Ἀντιόχειαν. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν εἶχε δημιουργηθῇ μία χριστιανικὴ κοινότης, ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο κυρίως ἀπὸ προσηλύτους ἐθνικοὺς εἰς τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν. Οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἱερουσαλήμ ἔστειλαν τὸν Βαρνάβαν ὡς ἐκπρόσωπόν των εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Ὁ Βαρνάβας ὅταν εἶδε τὴν θαυμαστὴν πρόοδον τοῦ Εὐαγγελίου ἐχάρη πολὺ. Ἐπειδὴ ὁμως ἐπρόκειτο διὰ κάτι τὸ ἐντελῶς νέον, ἐχρειάζετο μεγαλύνειαν βοήθειαν. Ὁ καταλληλότερος ἄνθρωπος διὰ τὸ ἔργον αὐτὸ ἦτο ὁ Σαούλ, ἐξ αἰτίας τῆς διπλῆς του καταγωγῆς, τοῦ Ἑβραίου καὶ τοῦ Ρωμαίου πολίτου. Ἐδέχθη ὁ Παῦλος τὴν πρόσκλησιν.

Ἡ Ἀντιόχεια, ὅπου ὁ Παῦλος ἔφθασε τὸ 43 μ.Χ. ἦτο τότε ἡ σημαντικωτέρα πόλις τῆς Συρίας, ἡ τρίτη πόλις τῆς ρωμαϊκῆς αυτοκρατορίας ἔπειτα ἀπὸ τὴν Ρώμην καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἕνας πολὺ μακρὺς δρόμος τὴν διέσχιζε ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν πρὸς τὴν Δύσιν. Πολύτιμα οἰκοδομήματα ὑψώνοντο εἰς τὴν πόλιν, στολισμένα μὲ ἀριστουργήματα τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης. Σημαντικὸν ἐμπορικὸν κέντρον ἢ Ἀντιόχεια, ἦτο ἐπίσης καὶ ἡ πόλις τῶν διασκεδάσεων.

Τὸ ὄνομα Χριστιανός. Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, πολιτεῖαν ποτισμένην ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα, ἀρχίζει ὁ Παῦλος τὴν ἀποστολὴν του. Ἐπὶ ἓνα κατὰ συνέχειαν ἔτος εἰργάσθη ἐκεῖ μὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ ἐξε-

Μία άποψις τῆς Ἀντιοχείας

χριστιάνισαν πλῆθος λαοῦ. Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν διὰ πρώτην φοράν οἱ ὅπαδοι τοῦ Ἰησοῦ, οἱ ὅποιοι δὲν εἶχον κανένα ἰδιαίτερον ὄνομα, ἤρχισαν νὰ καλοῦνται «χριστιανοί», ὀνομασία διὰ τὴν ὁποίαν ὑπερηφανεύεται ἡ Ἐκκλησία. X

13. Πρώτη περιοδεία τοῦ Παύλου

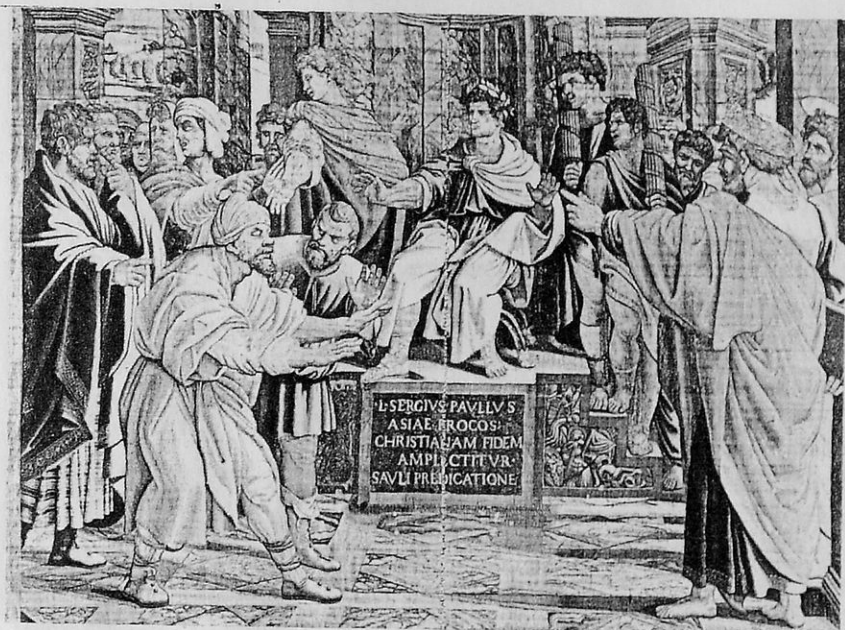
✕ **Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἰς Κύπρον.** Ἡ πρώτη ἀποστολική περιοδεία ἔγινε τὴν ἄνοιξιν τοῦ ἔτους 45 μ.Χ. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ὀρίζει τὴν κατεύθυνσιν. Ἡ χριστιανικὴ κοινότης τῆς Ἀντιοχείας εἶναι συγκεντρωμένη εἰς προσευχήν. Ἐξαφνα μία μυστηριώδης φωνὴ ἀντηχεῖ ἀνάμεσα εἰς τοὺς πιστοὺς. Ἡ φωνὴ ἔλεγε νὰ ἐκλέξουν τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Παῦλον καὶ νὰ τοὺς στείλουν διὰ νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ Ἔθνη.

Εἰς τὴν φωνὴν αὐτὴν ἀναγνωρίζουν οἱ χριστιανοὶ τὴν θέλησιν τοῦ Πνεύματος. Ὑστερα ἀπὸ νηστείας καὶ προσευχάς, ἐπιθέτουν οἱ προϊστάμενοί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας τὰς χεῖρας τῶν εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν δύο ἐκλεκτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς τελετῆς. Εἰς τὴν ἀποστολὴν προσετέθη καὶ ὁ Μᾶρκος, κατόπιν εὐαγγελιστῆς, ἀνεψιὸς τοῦ Βαρνάβα.

Ἡ ἀναχώρησις γίνεται ἀπὸ τὴν Σελεύκιαν, τὸ ἐπίνειον τῆς Ἀντιοχείας, ὅπου κατήλθον. Τὸ πλοῖον κατευθύνεται πρὸς τὴν Κύπρον. Ἀπεβίβασθησαν πρῶτον εἰς τὴν Σαλαμίνα καὶ ἔπειτα κατέληξαν εἰς τὴν πόλιν Πάφον, ὅπου ἦτο ἡ ἔδρα τοῦ Διοικητοῦ τῆς νήσου, τοῦ Σέργιου Παύλου.

Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διοικητοῦ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος συνεκέντρωνε γύρω του φιλοσόφους, ἐπιστήμονας καὶ μάγους, συνέβη τὸ ἑξῆς γεγονός, ὅταν ἐκλήθη ἐκεῖ ὁ Παῦλος. Ὁ μάγος Βαριησοῦς, ἀνήσυχος διὰ τὴν ἐντύπωσιν πού προεκάλεσαν εἰς τὸν Σέργιον τὰ λόγια τοῦ Παύλου, καὶ φοβούμενος μήπως χάσῃ τὴν θέσιν πλησίον του, προσεπάθησε μὲ διαφόρους ἀπάτας νὰ διαστρέψῃ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τὴν πίστιν. Τότε ὁ Παῦλος φωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀφοῦ ἐκύτταξε τὸν μάγον τοῦ εἶπε : «Γιὲ διαβόλου, πού εἶσαι γεμᾶτος ἀπὸ κάθε δόλον καὶ ἀπὸ κάθε πονηρίαν, ἔχθρὲ τῆς δικαιοσύνης, δὲν θὰ παύσῃς νὰ διαστρέφῃς τὰς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου ; Καὶ ἀφοῦ εἶσαι τοιοῦτος, ἰδοὺ τώρα ἡ χεὶρ τοῦ Κυρίου θὰ πέσῃ ἐναντίον σου καὶ θὰ εἶσαι τυφλὸς μέχρις ὠρισμένου καιροῦ».

Καὶ ἀμέσως σκότος ἐσκέπασε τὰ μάτια τοῦ μάγου καὶ περιφερόμενος ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐζήτηε ἀνθρώπους νὰ τὸν καθοδηγήσουν. Ὅταν εἶδε τὸ γεγονός αὐτὸ ὁ ἀνθύπατος ἐπίστευσεν.

Ὁ προσηλυτισμὸς τοῦ ἀνθυπάτου

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ Σαῦλος ἐγένεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἱεροποστολικῆς ομάδος καὶ ἔλαβεν ὡς μόνιμον τὸ ὄνομα Παῦλος.

✓ Ὁ Παῦλος εἰς Πισιδίαν, Ἰκόνιον, Λύστρα καὶ Δέρβην. Ἀπὸ τὴν Πάφον οἱ τρεῖς ἀπόστολοι ἐπιβιβάζονται εἰς ἓνα πλοῖον, ποὺ κατευθύνεται εἰς τὴν Παμφυλίαν, τὴν νότιον ἀκτὴν τῆς σημερινῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας καὶ φθάνουν εἰς τὸ Λιμάνι τῆς Πέργης. Εἰς τὴν Πέργην συνέβη τὸ πρῶτον ἐπεισόδιον τοῦ ταξειδίου: Ὁ Μάρκος ἀρνεῖται νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς συντρόφους του καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας συνεχίζουν μόνοι των τὴν περιοδείαν. Ἐπειτα ἀπὸ κόπιαστικὴν πορείαν πολλῶν ἡμερῶν εἰς δρόμον ἀνηφορικὸν φθάνουν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, ἔπειτα εἰς τὸ Ἰκόνιον, τὰ Λύστρα, εἰς τὴν Δέρβην.

Ἐνα ἐπεισόδιον ποὺ συνέβη εἰς τὰ Λύστρα μεταξὺ πληθυσμοῦ εἰδωλολατρικοῦ μᾶς μεταφέρει εἰς τὸ κλίμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ Παῦλος ὁμιλεῖ διὰ τὸν Ἰησοῦν ἔξω τῶν πυλῶνων, ἴσως τοῦ ναοῦ τοῦ Διός. Ἐξαφνα τὸ βλέμμα του σταματᾷ εἰς δύο ὀφθαλμοὺς ποῦ

Ἡ θυσία εἰς τὰ Λύστρα

τὸν παρατηροῦν μὲ ἐπιμονήν. Εἶναι οἱ ὀφθαλμοὶ ἑνὸς χωλοῦ ἐκ γενε-
τῆς. Εἰς τὸ βλέμμα τοῦ παραμορφωμένου ἐκείνου ἀνθρώπου ὁ Παῦ-
λος διακρίνει τὴν ἐλπίδα, τὴν ὁποίαν ὁ ἀπόστολος δὲν δύναται νὰ
διαψεύσῃ. Διακόπτει ξαφνὰ τὴν ὁμιλίαν του καὶ ἀπευθύνεται εἰς
αὐτὸν μὲ δυνατὴν φωνήν : «Σήκω ὄρθιος εἰς τὰ πόδια σου». Καὶ ἐ-
κεῖνος σηκώνεται ὄρθιος καὶ ἀρχίζει νὰ περιπατῇ. Οἱ παριστάμενοι
φωνάζουν εἰς τὴν γλῶσσαν των : «Οἱ θεοὶ ἔγιναν ὅμοιοι πρὸς τοὺς
ἀνθρώπους καὶ κατέβησαν εἰς ἡμᾶς». Καὶ ὀνομάζουν τὸν Βαρνάβαν
Δία καὶ τὸν Παῦλον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ὡμίλει. Ὁ ἱερεὺς τοῦ ναοῦ
τοῦ Διός, ποῦ εὑρίσκεται εἰς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως, ὁδηγεῖ τὰ στε-

φανωμένα βόδια εις τὸν Παῦλον καὶ εἰς τὸν Βαρνάβαν, διὰ νὰ τὰ προσφέρῃ θυσίαν. Τὸν ἀκολουθεῖ ὁλόκληρος ὁ λαός. Καθὼς εἶδον τὴν πομπὴν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας, ἀφοῦ ἔσχισαν τὰ ἐνδύματά των, ὥρμησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ λαοῦ καὶ ἐφώνασαν: «Ἄνθρωποι, τί εἶναι αὐτὰ ποὺ κάνετε ; Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι, ὅπως σεῖς». Μὲ μεγάλον κόπον ἐσταμάτησαν τὴν θυσίαν.

Οἱ κάτοικοι τῶν Λύστρων ἀντελήφθησαν τὸ σφάλμα των καὶ ἐδυσφόρησαν κατὰ τῶν ἀποστόλων, διὰ τὴν γελοιποίησιν αὐτὴν ἐνώπιον τῶν ξένων ἐξ αἰτίας αὐτῶν. Ἐρεθισμένοι δὲ καὶ ἀπὸ τὰς κατηγορίας κατὰ τῶν ἀποστόλων τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ἔφθασαν ἐκεῖ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, ἐλιθοβόλησαν τὸν Παῦλον καὶ ἔσυραν αὐτόν, καθὼς ἦτο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀναίσθητος, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, διότι ἐνόμισαν ὅτι εἶχεν ἀποθάνει μὲ σκοπὸν νὰ ἀποκρύψουν ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τὸ ἔγκλημά των. Ὅταν δὲ τὸν περιεκύκλωσαν οἱ μαθηταὶ μὲ σκοπὸν νὰ τὸν κηδεύσουν, ὁ Παῦλος διὰ θείας ἐπεμβάσεως ἐσηκώθη ὑγιής.

Ἡ Δέρβη, εἰς τὴν ὁποίαν κατόπιν ἔφθασαν, ἦτο τὸ τέρμα τῆς ἀποστολικῆς περιοδείας των. Ἀφοῦ λοιπὸν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ἀπὸ τὴν Δέρβην ἐπέρασαν ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προηγουμένως εἶχον διέλθει, κατέβηκαν εἰς τὴν Ἀττάλειαν, παράλιον πόλιν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μὲ πλοῖον ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἔπειτα ἀπὸ μίαν ἀπουσίαν τεσσάρων ἐτῶν.

Ἡ πρώτη Σύνοδος τῶν Ἀποστόλων. Ἐκεῖ εὐρέθη ὁ Παῦλος εἰς τὸ κέντρον μιᾶς διαμάχης, ἣ ὁποία ἠπείλει τὸ ἔργον του. Μερικοὶ δηλαδή Ἰουδαῖοι - χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι εἶχον κατέλθει ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ὑπεστήριζον ὅτι ἔπρεπε οἱ ἔθνικοι ποὺ ἐγίνοντο χριστιανοὶ νὰ περιτέμνονται πρὶν ὅπωςδὴποτε.

Αἱ διδασκαλαὶ αὐταὶ εἶχον θορυβήσῃ τὴν χριστιανικὴν κοινότητα τῆς Ἀντιοχείας, τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἀπετελοῦντο κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ ἐθνικοὺς. Διὰ νὰ δοθῇ τέλος εἰς τὰς ἀμφιβολίας ἀπεφασίσθη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας νὰ μεταβοῦν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ συζητήσουν αὐτά. Εἶναι ἡ πρώτη Σύνοδος τῶν Ἀποστόλων, ἣ ὁποία ἐγίνε τὸ ἔτος 50 μ.Χ. περίπου.

Εἰς τὴν συγκέντρωσιν παρευρίσκονται ὅλοι οἱ ἀπόστολοι, ὁ Παῦλος καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας, οἱ πρεσβύτεροι καὶ ὅλοι οἱ χριστιανοὶ τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐκεῖ συνεζητή-

θησαν λεπτομερῶς ὅλα ὅσα ἔγιναν. Ὁ Παῦλος ἐξέθεσε τὰς ἀπόψεις του. Ἐπειτα ἀπὸ πολλήν συζήτησιν σηκώνεται ὁ ἀπόστολος Πέτρος διὰ νὰ ὁμιλήσῃ. Συμφωνῶν μὲ τὰ ὅσα εἶπεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπηύθυνε τὸ ἐξῆς ἐρώτημα : «Διατὶ ἀντιλέγετε εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ θέλετε νὰ βάλετε βαρὺν ζυγὸν εἰς τὸν τράχηλον τῶν ἐθνικῶν;». Ἡ συγκέντρωσις ὑπέδεχθη σιωπηλῇ τὰ λόγια τοῦ Πέτρου. Ἦτο ἡ σιωπὴ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι δὲν εἶχον νὰ ἀντιτάξουν πλέον κανένα ἐπιχείρημα. Ἔτσι χάρις εἰς τὴν Σύνοδον αὐτὴν ὁ Χριστιανισμὸς ἐκέρδισε μίαν μεγάλην μάχην : ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ στενὰ ὅρια τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους διὰ νὰ βαδίσῃ εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ γίνῃ παγκόσμιος.

14. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀρχίζει τὴν δευτέραν περιοδείαν του

Ἔρχεται εἰς τὴν Εὐρώπην. Μὲ τὴν σκέψιν νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον του ὁ Παῦλος, ἀρχίζει καὶ πάλιν νὰ ταξιδεύῃ. Διέσχισε τὴν Συρίαν καὶ ἐπέρασεν ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη τῆς Ἀσίας εἰς τὰ ὁποῖα εἶχε κηρύξει κατὰ τὴν πρώτην του περιοδείαν, μὲ πρόγραμμα νὰ μεταβῇ εἰς τὰς Ἰωνικὰς πόλεις τῶν ἀκτῶν τῆς Μεσογείου. Ἀλλὰ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν ὁδηγεῖ εἰς τὰς βορείους περιοχάς. Διασχίζει τὴν Μυσίαν καὶ φθάνει εἰς τὴν Τρωάδα. Ἐκεῖ ἐμφανίζεται εἰς τὸν ὕπνον τοῦ ἑνας Μακεδῶν μὲ τὸ χαρακτηριστικὸν ἔνδυμα τοῦ τόπου του καὶ τοῦ λέγει : «Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν» (Πράξεις τῶν Ἀποστόλων). Εἰς τὴν παράκλησιν τοῦ Μακεδόνος ἀκούει τὴν φωνὴν τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου, ὁ ὅποῖος εὕρισκετο τῶρα εἰς παρακμὴν καὶ εἶναι καλλιεργημένος εἰς τὴν ψυχὴν διὰ νὰ δεχθῇ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστοῦ. Ἀμέσως ἐπιβιβάζεται εἰς τὸ πρῶτον πλοῖον καὶ κατευθύνεται δυτικά.

Ἡ ἀποβίβασις γίνεται εἰς τὴν Νεάπολιν, τὴν σημερινὴν Καβάλαν. Μαζί του ἔχει τὸν Σίλαν, ἐκπρόσωπον τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, τὸν Τιμόθεον, ἕνα νέον ποῦ ὁ Παῦλος προσηλύτισεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Λύστρων καὶ τὸν Λουκᾶν, ὁ ὅποῖος καὶ καταγράφει τὴν ὁδοιπορίαν.

Ὁ Παῦλος εἰς Φιλίππους. Ἀπὸ τὴν Νεάπολιν ἡ ὁμὰς κατευθύνεται πρὸς τοὺς Φιλίππους. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν πόλιν συναγωγὴ, συνήντησαν τοὺς Ἑβραίους τὸ πρῶτὸ τοῦ Σαββάτου

εἰς κάποιο μέρος τὸ ὁποῖον ἦτο πλησίον ἐνὸς ποταμοῦ καὶ ἐθεωρεῖτο τόπος προσευχῆς. Ἐκεῖ ἤνοιξαν συνομιλίαν μὲ μερικὰς γυναῖκας ποὺ εἶχαν συναχθῇ. Μία ἐξ αὐτῶν διεκρίνετο ἀπὸ τὰς ἄλλας, ἡ Λυδία ὅπως ἐλέγετο, ἔμπορος πορφυρῶν, «τῆς ὁποίας ὁ Κύριος ἤνοιξε τὴν καρδίαν, ὥστε μὲ ἐνδιαφέρον νὰ προσέχη εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου». Εἶναι ἡ πρώτη ἐπιτυχία εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν γῆν. Μία δραστηρία γυναῖκα, ἡ ὁποία μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειαν ἀσπάζεται τὸν Χρι-

Ἡ ἀγορὰ τῶν Φιλίππων

στιανισμὸν καὶ φιλοξενεῖ τοὺς ἀποστόλους εἰς τὴν οἰκίαν της. Ἀπὸ ἐκεῖ τὸ Εὐαγγέλιον θὰ ἀκτινοβολήσῃ εἰς ὅλοκληρον τὴν πόλιν.

15. Διωγμοί τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τοὺς Φιλίππους

Ὁ Παῦλος θεραπεύει μίαν δαιμονισμένην. Τὸ παράδειγμα τῆς Λυδίας ἠκολούθησαν καὶ ἄλλαι γυναῖκες καὶ ἐγιναν χριστιαναί. Διέτρεξεν ὅμως ἐκεῖ ὁ Παῦλος ἓνα σοβαρὸν κίνδυνον. Εἰς τὸν δρόμον ὁ ὁποῖος ὠδήγει εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Λυδίας, ὁ Παῦλος καὶ οἱ σύντροφοί του συναντοῦν μίαν κόρην δαιμονισμένην. Τὸ πονηρὸν πνεῦμα μὲ τὸ στόμα της ἔδιδε πληροφορίας καὶ μαντείας.

Αὕτη παρηκολούθει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὸν Παῦλον καὶ τοὺς συνεργάτας του καὶ ἐφώναζε πρὸς τοὺς κατοίκους : «Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου καὶ διδάσκουν εἰς ἡμᾶς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας».

Τὸ κακὸν εἶναι ὅτι ἡ διαφήμις αὐτῇ ἦτο ὑποπτος. Δι' αὐτὸ ὁ Παῦλος πλησιάζει τὴν δυστυχισμένην κόρην καὶ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ διατάσσει τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον τὴν εἶχε κυριεύσει, νὰ ἐξέλθῃ. Καὶ πραγματικὰ αὐτὸ καὶ ἐγινε.

Σύλληψις καὶ φυλάκισις τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα. Οἱ κύριοι ὅμως τῆς κόρης οἱ ὁποῖοι τὴν ἐξεμεταλλεύοντο, διότι ἐκέρδιζον ἀπὸ τοὺς χρησμούς της, ἐξαγριώνονται. Συλλαμβάνουν τὸν Παῦλον καὶ τοὺς συντρόφους του καὶ τοὺς ὀδηγοῦν μὲ φωνὰς εἰς τὴν ἀγοράν, ὅπου οἱ δύο ρωμαῖοι ἄρχοντες ἐδίκαζον. Ἐπενόησαν ὅμως ἄλλην κατηγορίαν. Ἐκρυψαν τὴν ἰδιοτέλειαν κάτω ἀπὸ τὴν φιλοπατρίαν.

Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, εἶπον, ταρασσούν τὴν πόλιν. Προσπαθοῦν νὰ μᾶς ἐπιβάλουν θρησκευτικὰ ἔθιμα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀρμόζουν εἰς ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι εἴμεθα Ρωμαῖοι.

Ὁ λαὸς ἐξηγέρθη καὶ οἱ ἄρχοντες ἔντρομοι ἐξ αἰτίας τῆς ἀναταραχῆς διέταξαν τὴν μαστίγωσιν αὐτῶν.

Οἱ ραβδούχοι ἀρπάζουν τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν ἀπὸ τὸ πληθος καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς κτυποῦν μὲ τὰ φοβερά ρωμαϊκὰ ραβδιά. Τοὺς ὀδηγοῦν ἔπειτα κατὰ διαταγὴν τῶν ἀρχόντων εἰς τὸ πλέον σκοτεινὸν μέρος τῆς φυλακῆς ὑπὸ αὐστηρὰν φρούρησιν.

Ὁ σεισμός. Περνοῦν ἐκεῖ φοβερὰς ὥρας, ἀλλὰ τὸ δωμάτιον τῆς φυλακῆς ἀντηχεῖ ἀπὸ τὰς ψαλμωδίας κατὰ τὸ μεσονύκτιον. Οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι τοὺς ἀκούουν μὲ θαυμασμόν.

*Ἐξαφνα σεισμός ἰσχυρὸς συνεκλόνησεν ὅλοκληρον τὴν πόλιν.

Τὰ θεμέλια τοῦ δεσμοτηρίου ἐσείσθησαν· αἱ θύραι ἠνοίχθησαν. Τὰ δεσμὰ τῶν κρατουμένων ἐλύθησαν. Τρομαγμένοι ὁ δεσμοφύλαξ ἐξύπνησε καὶ εἶδεν ὅλας τὰς θύρας τῶν κελλίων τῆς φυλακῆς ἀνοικτάς. Νομίζει ὅτι οἱ φυλακισμένοι ἔχουν δραπετεύσει. Ἀπὸ φιλοτιμίαν ἀνασύρει τὸ μαχαίρι του διὰ νὰ αὐτοκτονήσῃ. Ἀπὸ τὸ βάθος ὅμως τῆς φυλακῆς ἀκούεται τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ ἡρεμὴ φωνὴ τοῦ Παύλου : «Μὴ ἐπιχειρήσης τίποτε κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου, διότι εἴμεθα ὅλοι ἐδῶ».

Ἡ φωνὴ ἔφθασε ὥσάν οὐράνιον μήνυμα εἰς τὰ αὐτιά τοῦ δεσμοφύλακος. Ἐζήτησε φῶτα καὶ ὥρμησεν εἰς τὸ κελλί. Καὶ ἀφοῦ ἀντελήφθη τὸ θαῦμα ἔπεσεν εἰς τὰ πόδια τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα. Καὶ ἀφοῦ τοὺς ὠδήγησεν ἔξω ἀπὸ τὴν φυλακὴν, τοὺς ἠρώτησε μὲ σεβασμόν.

«Κύριοι, τί πρέπει νὰ κάμω διὰ νὰ σωθῶ;». Διότι ἐσκέφθη ὅτι ὁ σεισμὸς αὐτὸς ἦτο ἀσφαλῶς ἔργον τοῦ Θεοῦ τῶν ἀποστόλων. «Νὰ πιστεύσης εἰς τὸν Χριστὸν σὺ καὶ ἡ οἰκογένειά σου», τοῦ ἀπήντησαν.

Καὶ ὁ δεσμοφύλαξ ἀφοῦ παρέλαβεν αὐτοὺς κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τῆς νυκτός, τοὺς ἐπλυνε τὰ αἵματα, τὰ ὅποια εἶχον τρέξει ἀπὸ τὰς πληγὰς τῶν ραβδισμῶν, καὶ ἐβαπτίσθη ἔπειτα καὶ ὁ ἴδιος καὶ ὅλη ἡ οἰκογένειά του. Κατόπιν ἀφοῦ τοὺς ἀνέβασεν εἰς τὴν οἰκίαν του, παρέθεσε τράπεζαν καὶ συνέφαγον μαζὶ μὲ τοὺς ἀποστόλους.

16. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν Θεσσαλονίκην

καὶ τὴν Βέρροιν

Ἡ δρᾶσις τοῦ Παύλου εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Παρὰ τὴν κακοπάθειαν εἰς τοὺς Φιλίππους, ὁ Παῦλος ἀκολουθῶν τὴν μεγάλην Ἑγνατίαν ὁδὸν ἦλθεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην μαζὶ μὲ τοὺς βοηθοὺς του, διὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον του.

Ἡ Θεσσαλονίκη, πόλις ἐμπορικὴ, εἶχε πληθυσμὸν ἀπὸ Ἑλλήνας, Ρωμαίους καὶ Ἰουδαίους, οἱ ὅποιοι εἶχον καὶ συναγωγὴν.

Κατὰ τὴν συνήθειάν του ὁ Παῦλος ἤρχισε τὸ κήρυγμά του εἰς τὴν συναγωγὴν. Ἐπὶ τρία συνεχῆ Σάββατα ἡρμήνευε τὰς Γραφὰς καὶ παρέθετε χωρία διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Μεσίας. Εἰς τὸ κήρυγμά του ἐπίστευσαν ὀλίγοι μὲν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν προσηλύτων Ἑλλήνων καὶ ἀρκεταὶ γυναῖκες τῆς ἀνωτέρας τάξεως.

Θόρυβος γύρω από τὸν Παῦλον. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου διεκόπη ὑπὸ διωγμοῦ. Οἱ φανατικοὶ Ἰουδαῖοι μὲ ὑποσχέσεις καὶ μὲ πληρωμὴν ἐξήγειραν μερικοὺς ἀνέργους καὶ πονηροὺς ἀνθρώπους τῆς ἀγορᾶς ἐναντίον τῶν ἀποστόλων. Αὐτοὶ ἀκολουθούμενοι ἀπὸ τὸν περιέργον ὄχλον, ὥρμησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰάσωνος, ὅπου διέμενον ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας, διὰ νὰ τοὺς συλλάβουν. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εὔρον αὐτοὺς, συνέλαβον τὸν Ἰάσωνα μαζί μὲ τοὺς χριστιανούς ποὺ εὐρίσκοντο ἐκεῖ καὶ διὰ μέσου τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως τοὺς ὠδήγησαν εἰς τοὺς ἄρχοντας μὲ τὴν κατηγορίαν ὅτι εἶναι ταραχοποιοὶ καὶ ὅτι συνωμοτοῦν κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρώμης. Ὅταν ἤκουσαν αὐτὰ οἱ ἄρχοντες τῆς πόλεως ἐταράχθησαν, φοβούμενοι τὴν ὀργὴν τῆς ρωμαϊκῆς ἐξουσίας. Ἐν τούτοις ἐφέρθησαν μὲ ἐπιείκειαν. Ἀπέλυσαν τὸν Ἰάσωνα μαζί μὲ τοὺς ἄλλους ἀφ' οὗ προηγουμένως ἔλαβον παρ' αὐτῶν ἀρκετὴν ἐγγύησιν. Ἐὰν ὅμως ὁ Παῦλος παρέμενεν ἀκόμῃ εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν, θὰ ἐδημιουργεῖτο νέος θόρυβος. Θὰ ἐκινδύνευε δὲ ὄχι μόνον ἡ ζωὴ τοῦ ἰδίου ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων, οἱ ὅποιοι ἔδωσαν ἐγγύησιν. Διὰ τοῦτο οἱ χριστιανοὶ τῆς Θεσσαλονίκης ἔστειλαν διὰ νυκτὸς τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς τὴν Βέρροϊαν.

Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ Παύλου εἰς τὴν Βέρροϊαν. Ὁ Παῦλος εὔρε καλὴν ὑποδοχὴν, διότι οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Βερροίας ἦσαν εὐγενέστεροι ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους τῆς Θεσσαλονίκης καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν καθὼς ἐπίσης καὶ ἀρκετοὶ Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες τῆς ἀνωτέρας τάξεως. Ἀλλὰ οἱ φανατικοὶ Ἰουδαῖοι τῆς Θεσσαλονίκης, ὅταν ἔμαθαν τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κηρύγματος τοῦ Παύλου εἰς τὴν Βέρροϊαν, δὲν ἠσύχασαν. Ἦλθον καὶ ἐκεῖ καὶ προσεπάθουν νὰ ἐξεγείρουν τὸν λαὸν κατὰ τοῦ Παύλου. Οἱ χριστιανοὶ τῆς Βερροίας διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν πολύτιμον ζωὴν τοῦ Παύλου ἔστειλαν αὐτὸν πρὸς τὴν πλησιεστέραν παραλίαν, ὅπου ὁ Παῦλος ἐπεβίβασθη εἰς πλοῖον καὶ ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας.

17. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔρχεται εἰς τὰς Ἀθήνας

Αἱ Ἀθῆναι καὶ ὁ Παῦλος. Εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Παῦλος ἔφθασεν ὁλομόναχος, διότι ὁ Τιμόθεος καὶ ὁ Σίλας παρέμειναν εἰς τὴν Βέρροϊαν. Ἡ πόλις, τὴν ὁποίαν ἀντικρύζει ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, δὲν εἶναι πλέον αἱ

Βωμός αφιερωμένος εἰς τὸν ἄγνωστον Θεὸν

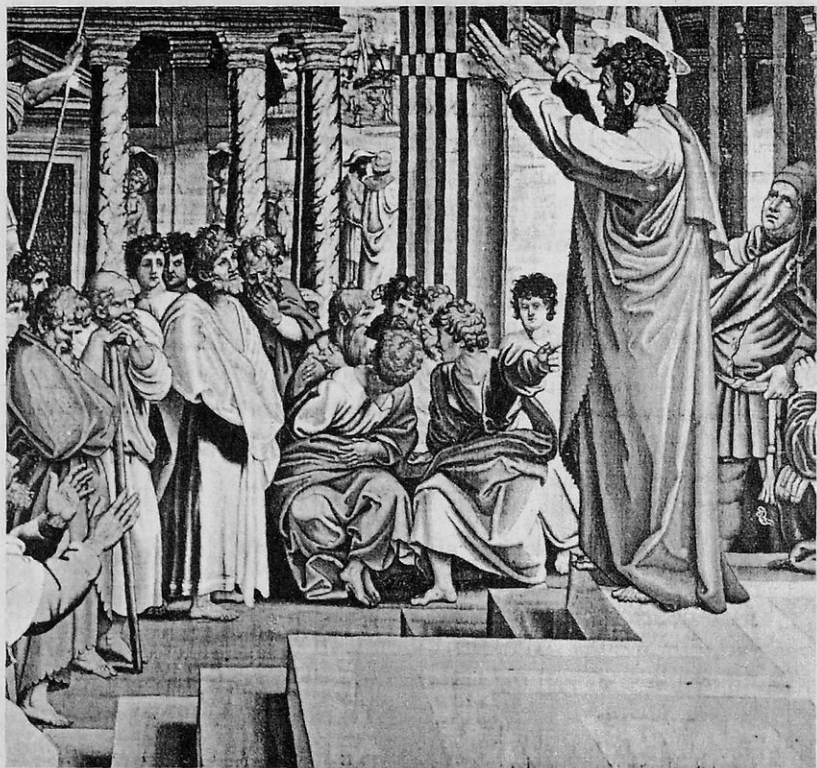
Ἀθῆναι τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Περικλέους, τοῦ Φειδίου. Εἶναι μία πόλις ποὺ εὐρίσκεται εἰς παρακμὴν. Ἐν τούτοις εἶχε νὰ ἐπιδείξη τὰ ὑπέροχα μαρμάρινα κτίρια, τὰ εὐρύχωρα στάδια, τὴν ὠραίαν ἀγορὰν μὲ τὸ πλῆθος τῶν στοῶν καὶ προπαντὸς τὸ μνημεῖον τῆς Ἀκροπόλεως. Ὁ Παῦλος σὰν νὰ μὲν ἀδιάφορος πρὸς τὴν ὠραιότητα ἢ ὁποία τὸν περιβάλλει, δοκιμάζει πικρίαν, διότι ἔβλεπεν ὅτι ἡ πόλις ἦτο γεμάτη ἀπὸ εἰδωλα.

Αἱ συζητήσεις μὲ τοὺς ἐπικουρείους καὶ τοὺς στωικούς. Τὸ ἔργον τοῦ ἀρχίζει, ὅπως πάντοτε, ἀπὸ τὴν συναγωγὴν, ὅπου κάθε Σάββατον συνομιλεῖ μὲ τοὺς ἀνθρώπους τῆς φυλῆς του. Ἐπεκτείνεται ὕστερα καὶ εἰς τὴν Ἀγορὰν, εἰς συζητήσεις μὲ πολίτας ποὺ συναντᾷ κατὰ τύχην.

Ἐπισύρει ἰδιαιτέραν τὴν προσοχὴν μερικῶν ἀπὸ τοὺς ἐπικουρείους καὶ τοὺς στωικούς φιλοσόφους, οἱ ὅποιοι παρεξενεύθησαν πολὺ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἤκουσαν, διότι εἶχον διαφορετικὰς ἰδέας περὶ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Παρεδέχοντο οἱ μὲν ἐπικουρεῖοι ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν τύχην τοῦ κόσμου καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπιτρέπεται νὰ παραβῇ τοὺς ἠθικοὺς νόμους, ὅταν εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας του, οἱ δὲ στωικοὶ ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μία οὐσία ποὺ γεμίζει τὸν κόσμον καὶ ὅτι εἰς τὸν ἄνθρωπον δὲν ὑπάρχει ἐλευθερία. Καὶ ἐπειδὴ ἐπίστευον ὅτι αὐτοὶ μόνοι εἶναι σοφοὶ καὶ αὐτοὶ μόνοι εἶναι εἰς θέσιν νὰ ὁμιλοῦν διὰ θρησκευτικὰ καὶ φιλοσοφικὰ ζητήματα, ἀντέλεγον εἰς τὸν Παῦλον, τὸν ὠνόμαζον σπερμολόγον, διότι τάχα εἶχε μαζεύσει ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ξένας γνώμας, τὰς ὁποίας τώρα

προσεπτάθει νὰ διαδώσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἄλλοι, ὅταν τὸν ἤκουον νὰ ὀμιλῇ περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τὸν κατηγοροῦν ὅτι εἶναι διδάσκαλος ξένων θεοτήτων.

Ὁ λόγος τοῦ Παύλου εἰς τὸν Ἀρειὸν Πάγον. Ἔτσι λοιπὸν μὲ τὰς συζητήσεις αὐτὰς ἐδημιουργήθη θόρυβος γύρω ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου. Ἦθελαν ἐπὶ τέλους νὰ μάθουν καθαρὰ τί ἐδίδασκεν ὁ ἄνθρωπος αὐτός. Τὸν καλοῦν λοιπὸν νὰ ἐκθέσῃ τὴν διδασκαλίαν του εἰς τὸν Ἀρειὸν Πάγον κάτω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν. Μία πρόσκλησις χωρὶς πονηρίαν ἢ ὑστεροβουλίαν. Ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν συνήθειαν τῶν Ἀθηναίων, οἱ ὅποιοι ἐξώδευαν τὸν καιρὸν των εἰς τὸ νὰ λέγουν ἢ ἀκούουν κάτι νεώτερον. Ὁ Παῦλος ἀνεβαίνει εἰς

Τὸ κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς Ἀθήνας

τὸν Ἄρειον Πάγον, ὅπου συνεδρίαζε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἡ Βουλὴ τῶν Γερόντων, διὰ νὰ ὁμιλήσῃ ἐμπρὸς εἰς ἕνα ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον. Καὶ ὁ λόγος του εἶναι πολὺ διαφορετικὸς ἀπὸ ὅσους ἔχει ἐκφωνήσει ἕως τῶρα εἰς τὴν ἐπιχειρηματολογίαν καὶ εἰς τὸ ὕφος. Ἀρχίζει μὲ ἕνα πρόλογον, σύμφωνα μὲ τὸ ρητορικὸν ὕφος τῆς ἐποχῆς, διὰ νὰ κερδίσῃ τὴν συμπάθειαν τῶν ἀκροατῶν του. Ἐχει ἀντιληφθῇ, λέγει, πόσον θεοσεβεῖς εἶναι οἱ Ἀθηναῖοι. Διότι περιερχόμενος τὴν πόλιν των εἶδε τὰ πολλὰ σεβάσματά των καὶ μεταξύ αὐτῶν καὶ ἕνα βωμὸν ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἄγνωστον θεόν.

Ἐπροχώρησεν εἰς τὸ κύριον θέμα τοῦ λόγου του καὶ ἐκήρυξεν ὅτι ὁ ἄγνωστος θεός, εἰς τὸν ὁποῖον ὡς εἰδωολάτραι ἀφιερώνουν τοὺς βωμούς των, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἔκαμε τὸν κόσμον καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν. Εἶναι ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Αὐτὸς ποὺ ἔβαλεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων τὸν πόθον νὰ τὸν ἀναζητοῦν, διὰ νὰ εὑρουν καὶ νὰ γνωρίσουν καλὰ τὸν Θεόν, ἂν καὶ δὲν εἶναι μακριὰ ἀπὸ κάθε ἑναν, ἀφοῦ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ζοῦν μέσα εἰς Αὐτόν.

Ὅταν ὅμως ἔφθασεν εἰς τὸ κύριον σημεῖον τοῦ λόγου του καὶ συνέστησε μετάνοιαν καὶ πίστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔδωκε τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ζῶντας καὶ νεκροὺς καὶ τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν, μερικοὶ ἀπὸ τὸ ἀκροατήριον ἤρχισαν νὰ χλευάζουν τὸν Παῦλον, διὰ μορφασμῶν καὶ χειρονομιῶν.

Ἄλλοι δὲ εἶπον εἰς αὐτόν, ὅτι θὰ τὸν ἀκούσουν καὶ πάλιν διὰ τὸ θέμα αὐτό. Εἶναι ἕνας εὐγενικὸς τρόπος, διὰ νὰ τὸν διακόψουν. Ἐν τούτοις ἡ ὁμιλία αὐτοῦ ἔφερε κάποιον καρπόν. Ἐπίστευσαν μερικοί, μεταξύ δὲ αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ μία γυναῖκα, ἡ ὁποία ἐκαλεῖτο Δάμαρις.

18 Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον

Ἡ διαφορὰ τῶν Κορινθίων ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους. Ἐντελῶς διαφορετικὴν ὑποδοχὴν εὕρισκε ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον, τὸν τελευταῖον σταθμὸν τοῦ ταξιδίου του. Ἀπὸ τὸ ἐν ἑκατομμύριον τῶν κατοίκων της οἱ μισοὶ ἦσαν σκλάβοι. Εἰς τοὺς δύο λιμένας της (τῶν Κεχερῶν καὶ τοῦ Λεχαίου) ἡ κίνησις εἶναι μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν πολιτείαν, ἡ ὁποία εἶναι γεμάτη ἀπὸ ὑπέροχα κτίρια, μνημεῖα ρωμαϊκοῦ

ρυθμοῦ. Θεωρεῖται ὅμως πόλις διεφθαρμένη. Ἐν τούτοις εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν τὸ κήρυγμα τοῦ Παύλου εὐρίσκει μεγαλυτέραν ἀνταπόκρισιν, παρὰ εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ τὸν μορφωμένον λαόν.

Εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ ἐκεῖ συνήντησε δυσκολίας εἰς τὸ ἔργον τοῦ Ὁ Παῦλος. Διότι οἱ Ἰουδαῖοι, εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν ὁποίων ἐπήγαινε κάθε Σάββατον διὰ νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Μεσίας, ἀντέλεγον εἰς τὸν Παῦλον καὶ ἐξεστόμιζον βλασφημίας κατὰ τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ δὲ ἔκαμε τὸν Παῦλον νὰ τινάξῃ τὰ ἐνδύματά του καὶ νὰ τοὺς εἴπῃ: «Ἡ εὐθύνη διὰ τὴν ἀπιστίαν σας θὰ βαρύνῃ ἐσᾶς. Ἐγὼ ἔκαμα τὸ καθήκον μου. Σᾶς ἀφήνω καὶ στρέφομαι πρὸς τοὺς ἐθνικούς». Ἐξαίρεσιν μεταξὺ αὐτῶν ἀποτελεῖ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ὁ ὁποῖος ἐπίστευσε καὶ ἔγινε χριστιανὸς μαζί μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του. Φυσικὰ παρητήθη ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχισυναγώγου. Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἦλθον ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ ὁ Σίλας μὲ τὸν Τιμόθεον.

Ἐξ αἰτίας τῆς ἀντιδράσεως τῶν Ἰουδαίων ὁ Παῦλος ἔκαμε κέντρον τοῦ κηρύγματός του τὴν οἰκίαν τοῦ Ἑλλήνος Ἰούστου. Αὐτὸς ἦτο προσήλυτος καὶ παρεχώρησε τὴν οἰκίαν του πρὸς χρῆσιν τῶν χριστιανῶν, διότι συνεπάθει περισσότερον αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους. Ἀλλὰ καὶ πάλιν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κηρύγματος ἦσαν μηδαμινά. Μικρὸς ἦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν μολοντί ὁ Παῦλος ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐδίδασκεν ἐκεῖ.

Ἐχουν ὅμως καὶ οἱ μεγάλοι ἄνδρες τὰς στιγμὰς τῆς ἀδυναμίας των. Ἡ ἀπροθυμία τῶν Κορινθίων καὶ αἱ ἀντιδράσεις τῶν Ἰουδαίων εἶχον τὴν ἐπίδρασιν των εἰς τὸν Παῦλον, ὁ ὁποῖος ἐκυριεύθη ἀπὸ κάποιαν ἀποθάρρυνσιν. Ἐνῷ δὲ ὁ Παῦλος ἐσκέπτετο, ἂν πρέπει νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον του εἰς τὴν Κόρινθον, ὁ Χριστὸς παρουσιάζεται εἰς αὐτὸν μὲ ὄραμα κατὰ τὴν νύκτα καὶ τοῦ λέγει: «Μὴ φοβείσαι, διότι ἐγὼ εἶμαι μαζί σου καὶ κανεὶς δὲν θὰ σοῦ ἐπιτεθῇ διὰ νὰ σὲ κακοποιήσῃ. Δίδασκε τὸ Εὐαγγέλιον, διότι ἔχω εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν πολὺν λαόν, ὁ ὁποῖος ἐντὸς ὀλίγου θὰ πιστεύσῃ». Κατόπιν αὐτοῦ ὁ Παῦλος μὲ νέον θάρρος ἐσυνέχισε τὸ ἔργον του εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἠΰξανε ὁλονὲν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐθνικῶν ποὺ ἐπίστευον.

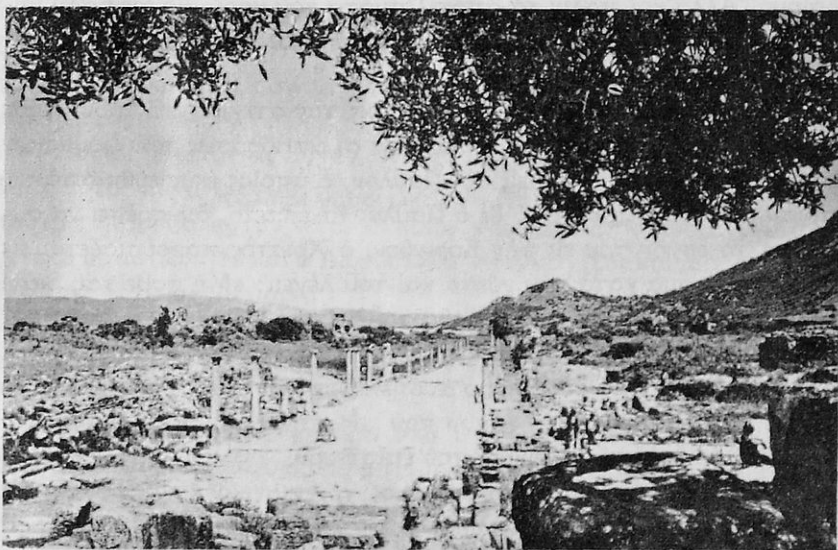
Ἔτσι ἐδημιουργήθη πολυἀριθμὸς χριστιανικὴ κοινότης εἰς τὴν Κόρινθον, τὴν ὁποίαν ὁ Παῦλος θὰ παρακολουθῇ ἀπὸ μακρὰ μὲ δάκρυα, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀπειλὰς μερικὰς φορὰς διὰ νὰ διορθώσῃ τὰς ἐλλείψεις ποὺ παρετηρήθησαν κατόπιν.

Ἐπιστροφή εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Ἐπειτα ἀπὸ παραμονὴν εἰς τὴν Κόρινθον ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους, ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως. Ἀφοῦ λοιπὸν ἀπεχαιρέτησε τοὺς χριστιανούς, ἐπεβιβάσθη εἰς τὰς Κεχρεὰς ἐπὶ ἑνὸς πλοίου, τὸ ὁποῖον ἔπλεε διὰ τὴν Συρίαν, ἐξῆλθεν εἰς τὴν Ἐφεσον καὶ ἔμεινε μερικὰς ἡμέρας. Ἐπλευσεν ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὴν Καισάρειαν, ἀπ' ὅπου ἀνέβη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἀπ' ἐκεῖ κατέβη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ δευτέρα περιοδεία του.

19. Ἡ τρίτη περιοδεία τοῦ Παύλου

Ἡ δρᾷσις τοῦ Παύλου εἰς τὴν Ἐφεσον. Ἀφοῦ ὁ Παῦλος ἔμεινεν ἄρκετὸν χρόνον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἤρχισεν ἔπειτα τὴν τρίτην περιοδείαν του. Ἐπεσκέφθη μὲ τὴν σειρὰν μερικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου ὑπῆρχον Ἐκκλησίαι, διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς χριστιανούς καὶ κατέληξεν εἰς τὴν Ἐφεσον.

Ἡ Ἐφεσος ἦτο μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας πόλεις τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας μὲ κατοίκους περισσότερον ἀπὸ ἡμισὺ ἑκατομμύριον. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν παραμένει ὁ Παῦλος ἐπὶ τρία χρόνια.

Ἡ Ἐφεσος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀποστόλου Παύλου

Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Παύλου ἀρχίζει εἰς τὴν συναγωγὴν, ὅπου ἐδίδασκεν ἐπὶ τρεῖς μῆνας κατὰ συνέχειαν καὶ ἔπεισε πολλοὺς Ἰουδαίους νὰ γίνουν χριστιανοί. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ περισσότεροι Ἰουδαῖοι ἤρχισαν νὰ ἀντιδροῦν, ἄφησεν ὁ Παῦλος τὴν συναγωγὴν καὶ ἐστράφη πρὸς τοὺς ἐθνικούς. Εἰς τὴν διάθεσίν του ἐτέθη μία σχολὴ μετὰ γάλην αἰθουσάν, ἣ ὅποια ἀνῆκεν εἰς κάποιον Ἐφέσιον, ὀνομαζόμενον Τύραννον. Μετὰ τὴν ἐγκατάστασίν του εἰς τὴν σχολὴν αὐτὴν, ὅπου ὅλοι ἠδύναντο νὰ προσέλθουν διὰ νὰ ἀκούσουν τὸν Παῦλον, ἡ δρᾶσις του ἐπεκτείνεται καὶ περιλαμβάνει ὁλόκληρον τὴν πόλιν. Ἐπὶ δύο χρόνια ἐδίδασκεν εἰς τὴν σχολὴν αὐτὴν ὁ Παῦλος καὶ πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες, ὅχι μόνον ἀπὸ τὴν Ἔφεσον ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐπίστευσαν εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Εἰς τὴν Ἔφεσον ὁ Παῦλος ἔκαμε καὶ πολλὰ θαύματα. Ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀσθενεῖς καὶ πολλοὺς δαιμονιζομένους. Τόσην θαυματουργικὴν δύναμιν τοῦ ἔδωκεν ὁ Θεός, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ ἐνδύματά του εἶχον θεραπευτικὴν δύναμιν, φθάνει νὰ ἐλαμβάνοντο μετὰ πίστιν ἀπὸ τοὺς πάσχοντας.

Ταραχαὶ εἰς τὴν Ἔφεσον. Εἰς τὴν Ἔφεσον εὐρίσκετο ἓνας ἀπὸ τοὺς σπουδαιοτέρους ναοὺς τῆς ἀρχαιότητος, ἀφιερωμένος εἰς τὴν λατρείαν τῆς Ἀρτέμιδος. Διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ ναοῦ αὐτοῦ εἶχον προσφέρει ὅλοι αἱ πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πλοῦτον καὶ χρυσόν. Μέσα εἰς τὸν ναὸν εἶχε τοποθετηθῇ τὸ ὁμοίωμα τῆς θεᾶς. Κάθε Μάϊον ἐγίνοντο πρὸς τιμὴν τῆς μεγάλης ἑορταὶ μετὰ προσέλευσιν πλήθους λαοῦ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας πρὸ παντὸς οἱ κατασκευασταὶ μικρῶν ἀργυρῶν ὁμοιωμάτων τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ ναοῦ αὐτῆς ἐπώλουν εἰς τοὺς πιστοὺς τὰ ἱερὰ αὐτὰ ἐνθύμια καὶ εἰσέπραττον πολλὰ χρήματα.

Ἐξ αἰτίας ὅμως τῆς διαδόσεως τῆς νέας θρησκείας ἡ πώλησις τῶν ἀγαλματιδίων τῆς θεᾶς εἶχε περιορισθῇ πολὺ. Κάποιος Δημήτριος, ὁ ἀρχηγὸς τῆς συντεχνίας τῶν κατασκευαστῶν, ἐξεγείρει τὰ μέλη τῆς ἐναντίον τοῦ Παύλου. Ἐκεῖνοι γεμᾶτοι ἀπὸ θυμὸν καὶ φανατισμὸν ἐξῆλθον εἰς τὴν πόλιν μετὰ φωνὰς ὑπὲρ τῆς θεᾶς. Ἀπὸ τὰς φωνὰς τῶν ἐταράχθη ἡ πόλις καὶ πολὺς λαὸς ἠκολούθησεν αὐτοὺς εἰς τὸ θέατρον. Ὁ Παῦλος ἤθελε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ θέατρον διὰ νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸ πλῆθος καὶ νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ προσωπεῖον ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι

οι μὲ πρόφασιν τὴν λατρείαν τῆς θεᾶς προσπαθοῦν νὰ πλουτίσουν, τὸν συγκρατοῦν ὅμως διὰ τῆς βίας οἱ μαθηταὶ του.

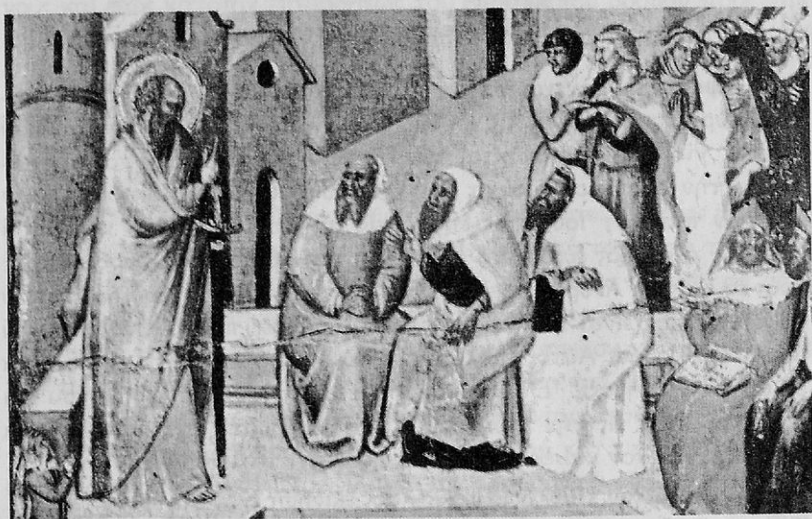
Ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὸ θέατρον ἐγένετο ὀχλοβοὴ μεγάλη. Ἐνας ὅμως ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τῆς Ἐφέσου καθησύχασε τὸ πλῆθος. Ἐβεβαίωσεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ οὔτε εἶπαν οὔτε ἔκαναν τίποτα κατὰ τῆς θεᾶς τῆς Ἐφέσου καὶ τοὺς συνέστησε νὰ φύγουν ἡσυχοὶ διὰ τὰ σπίτια των.

Οἱ ὄχλοι ἐπέισθησαν καὶ διελύθησαν. Ὁ Παῦλος μὲ τοὺς βοηθοὺς του διέφυγε τὸν κίνδυνον. Ἦτο ὅμως καιρὸς νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἐφεσον. Ἀποχαιρετᾷ τοὺς ἀδελφούς, ἐπισκέπτεται καὶ πάλιν εἰς τὴν Μακεδονίαν τὰς ἐκκλησίας τῶν Φιλιππῶν, τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Βερροίας καὶ κατεβαίνει ἔπειτα εἰς τὴν Κόρινθον, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ τὸν τελευταῖον σταθμὸν τῆς τρίτης περιοδείας του.

20. Ἐπιστροφή εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα

Ἀπὸ τῆς Κόρινθου μέχρι τῆς Μιλήτου. Ἀφοῦ παρέμεινεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον τρεῖς μῆνας ἀπεφάσισε νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ νὰ εὑρίσκηται κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἡθέλησε νὰ ἐπιβιβασθῇ, εἰς ἓνα πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἑτοιμον νὰ πλεύσῃ πρὸς τὴν Συρίαν. Ἀνεκαλύφθη ὅμως συνωμοσία κατ' αὐτοῦ ἐκ μέρους Ἰουδαίων τὴν τελευταίαν στιγμὴν. Τότε ὁ Παῦλος ἀνεχώρησε διὰ τὴν Μακεδονίαν. Εἰς τὸ ταξίδιον τῆς ἐπιστροφῆς τὸν συνοδεύουν ἔκτος ἀπὸ τοὺς βοηθοὺς του καὶ μερικοὶ Κόρινθιοι χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι φέρουν ἐράνους διὰ τοὺς πτωχοὺς χριστιανούς τῆς Ἱερουσαλὴμ.

Εἰς τοὺς Φιλιππούς, ὅπου ἔφθασε, παρέμεινεν ὀλίγας ἡμέρας. Ἀπ' ἐκεῖ ἔπλευσεν εἰς τὴν Τρωάδα καὶ ἔπειτα εἰς τὴν Μίλητον. Διὰ νὰ μὴ χρονοτριβήσῃ δὲν μετέβη εἰς τὴν Ἐφεσον. Ἐκάλεσεν ὅμως τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τοὺς ἔδωκεν ὑπερόχους συμβουλὰς, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὴν διαθήκην του πρὸς τοὺς διαδόχους του εἰς τὴν διοίκησιν τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων. Τοὺς εἶπε νὰ προσέχουν τὸν ἑαυτὸν των πῶς θὰ συμπεριφέρονται καθὼς ἐπίσης νὰ προσέχουν καὶ ὅλους τοὺς πιστοὺς, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὸ πνευματικὸν ποίμνιον καὶ νὰ διαφυ-

Ἡ ὁμιλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου

λάσσουν αὐτοὺς ἀπὸ ἀνθρώπους πλανεμένους, οἱ ὅποιοι μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του σὰν λύκοι ἄγριοι θὰ προσπαθήσουν νὰ διαστρέψουν τὰς ψυχὰς τῶν λογικῶν προβάτων. Ἐτόνισεν ἀκόμη εἰς αὐτοὺς ὅτι εἶναι καλύτερον νὰ δίδῃ κανεὶς παρὰ νὰ λαμβάνῃ.

Ἡ συγκινητικὴ αὕτὴ ὁμιλία ἀποτελεῖ τὸν χαιρετισμὸν τοῦ ἀποστόλου, ὁ ὁποῖος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐμελλε νὰ ἀντιμετωπίσῃ θλίψεις καὶ πειρασμούς, ὅπως τὸ Πνεῦμα τοῦ εἶχε φανερώσει.

Ἡ προφητεία τοῦ Ἀγαβου. Εἰς τὴν Καισάρειαν, τὸν τελευταῖον σταθμὸν πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνάβασιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ προφῆτης Ἀγαβος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπισκέπτεται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Φιλίππου, ποὺ ἔχει καταλύσει ὁ Παῦλος, τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν ζωὴν ἀπὸ τὴν μέσῃ καὶ μὲ μίαν συμβολικὴν χειρονομίαν δένει μὲ αὐτὴν τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια του. Ἐπειτα δὲ προεφήτευσεν, ὅτι ὁ Παῦλος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα θὰ ἀντιμετωπίσῃ δεσμὰ καὶ θλίψεις. Ἡ προφητεία αὕτὴ θὰ ἐπαληθεύσῃ ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας.

Ἀπὸ τὴν Καισάρειαν ὁ Παῦλος ἦλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου ἐδέχθησαν αὐτὸν μὲ χαρὰν πολλὴν οἱ χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐτσι ἐτελείωσε ἡ τρίτη περιοδεία του.

21. Σύλληψις τοῦ Παύλου εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα

Ταραχή εἰς τὸν ναὸν καὶ σύλληψις τοῦ Παύλου. Εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εὐρίσκοντο λόγῳ τῆς ἐορτῆς μερικοὶ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, γνώριμοι καὶ διώκται τοῦ Παύλου. Αὐτοὶ ἐθεώρησαν κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν διὰ νὰ τὸν ἐξοντώσουν. Μίαν λοιπὸν ἡμέραν ἐνώπιον πλήθους Ἰουδαίων ἐπάνω εἰς τὸν ναὸν ὥρμησαν κατὰ τοῦ Παύλου, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο ἐκεῖ, τὸν συνέλαβον καὶ ἐφώναξαν πρὸς τοὺς ἄλλους: «Ἄνδρες, ἀδελφοί, βοηθήσατέ μας κατὰ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ διδάσκει παντοῦ ἐναντίον τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Αὐτὸς ἐμόλυνε καὶ τὸν ναὸν μας, διότι ἔφερε μέσα εἰς αὐτὸν Ἑλληνας». Ἐλεγον δὲ τὸ τελευταῖον αὐτό, ἐπειδὴ εἶχον ἴδει προηγουμένως εἰς τὴν πόλιν μαζί με τὸν Παῦλον κάποιον Ἕλληνα ἀπὸ τὴν Ἐφεσον καὶ ἐκ πλάνης ἐνόμιζον ὅτι τὸν ἔφερεν εἰς τὸν ναόν.

Κίνδυνοι τοῦ Παύλου. Πολὺς λαὸς ἐκινήθη ἐναντίον τοῦ Παύλου. Τὸν συνέλαβον καὶ ἀφοῦ τὸν ἔσυρον ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλὴν τοῦ ναοῦ ἤρχισαν νὰ τὸν κτυποῦν με σκοπὸν νὰ τὸν φονεύσουν. Ἀλλὰ τότε εἰδοποιεῖται ὁ Ῥωμαῖος χιλιάρχος Κλαύδιος Λυσίας, ὁ ὁποῖος με ἰσχυρὰν στρατιωτικὴν δύναμιν κατέφθασεν ἐπὶ τόπου καὶ ὥρμησεν εἰς τὸ μέσον τοῦ πλήθους. Ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτοὺς τὸν Παῦλον καὶ διέταξε νὰ δέσουν τὰς χεῖρας του με δύο ἀλύσεις. Κατόπιν ἐζήτησε νὰ μάθῃ ὁ χιλιάρχος ἀπὸ τὰ πλήθη τί ἀκριβῶς συνέβαινε. Ἀλλὰ ἡ ὀχλοβοὴ ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε ὁ χιλιάρχος δὲν ἠδύνατο νὰ μάθῃ τίποτε. Δι' αὐτὸ διέταξε νὰ φέρουν τὸν Παῦλον εἰς τὸ φρούριον. Ἦτο δὲ τόση ἡ μανία καὶ ἡ ὁρμὴ τοῦ πλήθους, ὥστε οἱ στρατιῶται εἰς τὰ σκαλοπάτια, ποὺ ὠδήγουν εἰς τὸν φρούριον, εὐρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ σηκώσουν εἰς τὰ χεῖρα των τὸν Παῦλον, διὰ νὰ τὸν σώσουν.

Μέσα εἰς τὴν γενικὴν αὐτὴν ταραχὴν μόνος ὁ Παῦλος διετήρησε τὴν ἡρεμίαν του. Καὶ ὅταν ἐμελλε νὰ ὀδηγηθῇ εἰς τὸ στρατόπεδον ἐστράφη πρὸς τὸν χιλιάρχον, τοῦ ὠμίλησεν ἑλληνιστὶ καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἄδειαν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη. Τοῦ ἐξήγησεν ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος ἀπὸ τὴν Ταρσόν. Ὁ χιλιάρχος τοῦ ἐπέτρεψε νὰ ὁμιλήσῃ. Ὁ Παῦλος, ἀφοῦ ἐστάθῃ εἰς τὰ σκαλοπάτια, ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ πρὸς τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἀποτόμως ἔπαυσε νὰ θορυβῇ. Ὁνομάζει αὐτοὺς ἀδελφούς καὶ ἐξηγεῖ εἰς αὐτοὺς ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι Ἰουδαῖος. Ἐπειτα διηγῆται εἰς αὐτοὺς πῶς κατεδίωξε τοὺς χριστιαν-

νοὺς καὶ πῶς κατόπιν ἐπεμβάσεως τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν δρόμον πρὸς τὴν Δαμασκὸν ἔλαβεν ἐντολὴν νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ ἔθνη. (C)

22. Ἀπὸ τὴν φυλακὴν τῶν Ἱεροσολύμων εἰς τὴν Καισάρειαν

✧ **Ὁ Παῦλος φυλακίζεται.** Τὴν στιγμὴν ὅμως ποὺ ἀνέφερε τὰ ἔθνη, οἱ Ἰουδαῖοι ἤρχισαν νὰ κραυγάζουν : «Σήκωσέ τον ἀπὸ τὴν γῆν· διότι ἓνα τοιοῦτον ὑποκείμενον πρὸ πολλοῦ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ζῇ». Ὁ χιλιάρχος, ἐπειδὴ ἐφοβήθη μήπως γίνουιν μεγαλύτεραι ταραχαί, διέταξε νὰ φέρουν τὸν Παῦλον εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ συγχρόνως νὰ τὸν ἀνακρίνουιν. Ἐπειδὴ δὲ ἐνόμιζεν ὅτι κάτι τοῦ ἔκρυπτεν ὁ Παῦλος, διέταξε νὰ τὸν μαστιγώσουν, διὰ νὰ ἀναγκασθῇ ὁ Παῦλος νὰ φανερῶσιν τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ στρατιῶται τὸν εἶχαν δέσει διὰ νὰ τὸν δέρουιν, ὁ Παῦλος ἐστράφη πρὸς τὸν ἐκατόνταρχον, ποὺ ἦτο ἐκεῖ, καὶ τοῦ εἶπε :

«Ἐπιτρέπεται νὰ μαστιγῶντε Ρωμαῖον πολίτην καὶ μάλιστα χωρὶς οὔτος νὰ ὑποβληθῇ πρὶν εἰς δίκην ;».

Ὁ ἐκατόνταρχος διακόπτει τὴν μαστίγωσιν καὶ τρέχει εἰς τὸν ἀνώτερόν του διὰ νὰ λάβῃ ὁδηγίαν, διότι μία τοιαύτη κατηγορία ἡδύνατο νὰ στοιχίσῃ εἰς τὸν χιλιάρχον, σύμφωνα μὲ τὸν ρωμαϊκὸν νόμον. Ὁ χιλιάρχος τρέχει ὁ ἴδιος πρὸς τὸν Παῦλον καὶ διατάσσει τοὺς στρατιώτας νὰ ἀποσυρθοῦν.

Ὁ Παῦλος ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ χιλιάρχος στέλλει τὸν Παῦλον νὰ δικασθῇ εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Ἰουδαίων, ἐπειδὴ ἀντελήφθη ὅτι ἐπρόκειτο διὰ θρησκευτικὸν ζήτημα. Οἱ Φαρισαῖοι ὅμως καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι ἀντὶ νὰ διατυπώσουν κατηγορίαν καὶ νὰ δικάσουν τὸν κατηγορούμενον, ἔρχονται ἀντιμέτωποι μὲ φοβερὰν φιλονικίαν. Ὁ χιλιάρχος, ὁ ὁποῖος παρευρίσκετο εἰς τὴν συνεδρίασιν, ἀντελήφθη τὴν ἀθωότητα τοῦ κατηγορουμένου. Φυλακίζει ὅμως πάλιν τὸν Παῦλον εἰς τὸ Φρούριον.

Κατὰ τὴν νύκτα ὁ Κύριος παρουσιάσθη εἰς τὸν Παῦλον καὶ τοῦ εἶπε : «Ἔχε θάρρος, Παῦλε. Ὅπως ὠμίλησες εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔτσι θὰ κηρύξῃς τὸ Εὐαγγέλιον καὶ εἰς τὴν Ῥώμην».

Ὁ Παῦλος ἀποστέλλεται εἰς τὴν Καισάρειαν. Πικραμένοι οἱ Ἱ-

ουδαίοι, διότι ἔνεκα τῶν διαιρέσεων των ἔχασαν ἀπὸ τὰ χέρια των τὸν Παῦλον, ἔθεσαν εἰς ἐφαρμογὴν ἓνα ἄλλο σχέδιον. Ζητοῦν ἀπὸ τὸν χιλιάρχον νὰ ἀνακριθῇ καὶ πάλιν ὁ κατηγορούμενος ἀπὸ τὸ Συνέδριον μὲ σκοπὸν νὰ τὸν δολοφονήσουν κατὰ τὴν μεταφορὰν του ἀπὸ τὴν φυλακὴν εἰς τὸ δικαστήριον. Ἡ πληροφορία ὅμως διὰ τὴν συνωμοσίαν φθάνει εἰς τὰ αὐτιά τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Παύλου, υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς του, ὁ ὁποῖος τρέχει εἰς τὸ φρούριον διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Παῦλον. Ἀμέσως ὁ Παῦλος ἔστειλε τὸ παιδί εἰς τὸν χιλιάρχον διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ εἰς αὐτὸν λεπτομερῶς ὅσα ἤκουσεν.

Ὁ χιλιάρχος ἀποφασίζει τὴν μεταφορὰν τοῦ Παύλου εἰς τὴν Καισάρειαν, τὴν ἔδραν τοῦ ρωμαίου διοικητοῦ. Ἡ συνοδεία τοῦ ἀποστόλου ἀποτελεῖται ἀπὸ διακοσίους στρατιώτας, ἑβδομήκοντα ἱππεῖς καὶ διακοσίους τοξότας. Ἡγεμὼν εἰς τὴν Καισάρειαν εἶναι ὁ Φῆλιξ.

Ὁ Παῦλος ὁδηγεῖται ἐνώπιον τοῦ Φήλικος. Πέντε ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἀφίξίν του, ὁδηγοῦν τὸν Παῦλον ἐνώπιον τοῦ Φήλικος καὶ τοῦ ἀρχιερέως Ἀνανίου, ὁ ὁποῖος ἔφθασεν εἰς τὴν Καισάρειαν εἰδικῶς διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν μαζί μὲ ἄλλους Ἰουδαίους.

Ὁ Φῆλιξ ἀντελήφθη ἀπὸ τὴν ἀπολογίαν τοῦ Παύλου, ὅτι ἦτο ἀθῶος καὶ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι τὸν κατηγοροῦν ἔνεκα μίσους, ἐπειδὴ εἶναι χριστιανός. Διὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσῃ ὅμως τοὺς Ἰουδαίους ἀναβάλλει τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως καὶ στέλλει ἐκ νέου τὸν Παῦλον εἰς τὴν φυλακὴν. Ἐδωκε δὲ διαταγὰς εἰς τὸν ἐκατόνταρχον νὰ ἔχῃ ὁ Παῦλος κάθε σχετικὴν εὐκολίαν καὶ νὰ μὴ ἐμποδίζῃ ὁ ἐκατόνταρχος κανένα ἀπὸ τοὺς φίλους του νὰ ἔρχωνται πρὸς αὐτόν.

Παῦλος καὶ Φῆστος. Περνοῦν δύο χρόνια καὶ τὸν ἡγεμόνα Φήλικα ἀντικαθιστᾷ ὁ Φῆστος, ὁ ὁποῖος εἶχε φήμην καλοῦ ἀνθρώπου. Ἡ κατάστασις ὅμως τοῦ Παύλου παραμένει ἡ ἰδίᾳ. Καὶ ὅταν ὁ Φῆστος, διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς Ἰουδαίους, μετὰ τῶν ὁποίων διετῆρει καλὰς σχέσεις, ἐπρότεινεν εἰς τὸν Παῦλον νὰ γίνῃ ἡ δίκη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ Παῦλος ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς : «Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τίποτα ἀπὸ ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα αὐτοὶ μὲ κατηγοροῦν, κανεὶς δὲν εἰμπορεῖ νὰ μὲ χαρίσῃ εἰς αὐτούς. Ζητῶ νὰ κριθῶ ἀπὸ τὸν Καίσαρα». Τότε ὁ Φῆστος, ἀφοῦ ἐσκέφθη πρὶν μὲ τὸ συμβούλιόν του, ἀπεκρίθη : «Τὸν Καίσαρα ἐπεκαλέσθης, εἰς τὸν Καίσαρα θὰ ὑπάγῃς καὶ ἀπὸ αὐτόν, ἀφοῦ τὸ θέλεις, θὰ κριθῇς».

23. Τὸ ταξείδιον τοῦ Παύλου εἰς τὴν Ρώμην

Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ταξείδιου. Τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον μεταφέρει τὸν Παῦλον, ἀναχωρεῖ τὸ φθινόπωρον τοῦ ἔτους 60 μ.Χ., διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν προορισμόν του πρὸ τοῦ χειμῶνος. Ταξιδεύουν καὶ ἄλλοι φυλακισμένοι καθὼς ἐπίσης καὶ φρουρὰ στρατιωτῶν μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν ἐκατόνταρχον Ἰούλιον. Μαζὶ μὲ τὸν Παῦλον εἶναι ἀκόμη ὁ Ἀρίσταρχος ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ ὁ Λουκᾶς ὁ ἀχώριστος σύντροφός του. Μὲ εὐνοϊκὸν ἄνεμον προχωροῦν καὶ πλησιάζουν εἰς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας. Ἐκεῖ ὅλοι οἱ ἐπιβάται ἐπιβιβάζονται εἰς ἄλλο πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἔφευγε διὰ τὴν Ἰταλίαν μὲ φορτίον σίτου.

 Περιπέτεια εἰς τὸ ταξείδιον καὶ ναυάγιον. Ἐπειδὴ ὅμως ἔπνεεν ἀντίθετος ἄνεμος, τὸ πλοῖον πλέει εἰς τὴν Κρήτην καὶ ἀγκυροβολεῖ εἰς τὸν κόλπον τῶν Καλῶν λιμένων εἰς τὴν νότιον ἀκτὴν τῆς νήσου. Ἐν τῷ μεταξύ εἶχε παρέλθει ὁ Ὀκτώβριος.

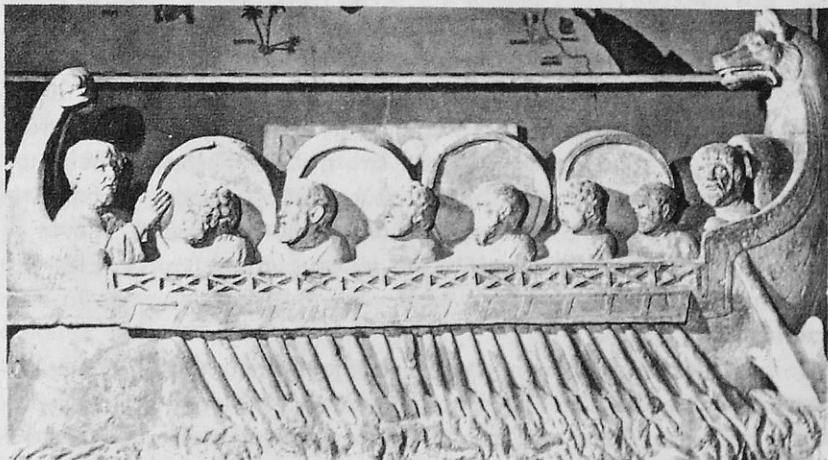
Τὸ ὄρθον ἦτο νὰ διακοπῇ τὸ ταξείδιον καὶ νὰ παραχειμάσουν εἰς τὸν ὄρμον ἐκεῖνον. Αὐτὸ πιστεύει καὶ ὁ Παῦλος. Ὁ πλοίαρχος ὅμως καὶ ὁ ναύκληρος ἔχουν διαφορετικὴν γνώμην καὶ ἀποφασίζουν νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ ταξείδιον διὰ νὰ ἔλθουν εἰς κάποιον ἄλλον λιμένα τῆς Κρήτης, τὸν Φοίνικα, ποὺ ἐπρόσφερε περισσότερον ἀσφαλὲς ἀγκυροβόλημα καὶ νὰ παραχειμάσουν ἐκεῖ.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ πλοῖον προχωρεῖ ὁμαλῶς. Ἐπειτα ὅμως ἀπὸ ὀλίγην ὥραν ἔπνευσεν ἄνεμος ἰσχυρὸς ἀπὸ τὰ Κρητικὰ ὄρη, ὁ Εὐροκλίδων, ὁ ὁποῖος παρασύρει τὸ πλοῖον εἰς τὸ πέλαγος, ἔρμαιον τῶν κυμάτων. Ἡ τρικυμία ἐξηκολούθει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ὁ δὲ ἥλιος καὶ τὰ ἄστρα δὲν ἐφαίνοντο, ἀλλὰ βαρὺς χειμὼν ἐπεκράτει. Ἐξηντημένοι οἱ ταξειδιῶται ἀπὸ τὴν τρικυμίαν εἶχον ἀπελπισθῇ. Μόνον ἡ φωνὴ τοῦ Παύλου ὑψώνεται διὰ νὰ τοὺς ἐμφυσήσῃ θάρρος. Εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ἕνα ἄγγελον, ὁ ὁποῖος τὸν διεβεβαίωσεν, ὅτι θὰ σωθῶν ὅλοι.

Τὴν δεκάτην τετάρτην νύκτα ἀντελήφθησαν ὅτι πλησιάζουν εἰς κάποιαν ξηράν. Ἦτο ἀδύνατον ὅμως νὰ ἐπιχειρήσουν νὰ ἀποβιβασθοῦν τὴν ὥραν ἐκείνην. Ὅταν ἐξημέρωσε, διέκριναν εἰς τὸν ὀρίζοντα μίαν ἄγνωστον ἀκτὴν. Κατὰ τὴν διάρκειαν ὅμως τοῦ ἐλιγμοῦ τοῦ πλοίου διὰ νὰ ἀγκυροβολήσῃ, τὸν ὁποῖον ἐπεχείρησαν οἱ ναῦται,

τὸ σκάφος προσαράζει μὲ τὴν πλώρην εἰς τὴν ἄμμον καὶ τὰ κύματα διαλύουν τὴν πρύμνην. Καὶ τότε οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὸ πλοῖον, ἀφοῦ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἄλλοι μὲν πλέοντες καὶ ἄλλοι ἐπάνω εἰς σανίδας, κατορθώνουν βρεχόμενοι νὰ φθάσουν εἰς τὴν ἄκτῃν. Ἀπὸ τοὺς 276 ἄνδρας ποὺ ἐταξείδευαν κανέναν δὲν ἐχάθη.

Ὁ Παῦλος εἰς τὴν Μάλταν. Ἡ γῆ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξῆλθον οἱ ναυαγοί, ἦτο ἡ Μάλτα. Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου, μολοντόι ἦσαν βάρβαροι, ἔδειξαν πρὸς αὐτοὺς μεγάλην καλωσύνην. Διὰ νὰ τοὺς προφυλάξουν ἀπὸ τὸ ψῦχος καὶ τὴν βροχήν, τοὺς ἔφεραν εἰς ἓνα μεγάλο ὑπόστεγον καὶ ἤναψαν φωτιά. Ἀλλὰ τότε μίᾳ ἐχιδνᾷ, ποὺ ἐξεστάθη ἀπὸ τὴν θερμότητα, ἐξῆλθε μέσα ἀπὸ τὰ φρύγανα καὶ ἐδάγκασε τὸν Παῦλον εἰς τὸ χέρι, χωρὶς ὅμως νὰ πάθῃ τίποτε. Οἱ ἐντόπιοι θαυμάζουν τὴν μυστηριώδη ἀντοχήν του. Τὸν θεωροῦν ὑπεράνθρωπον. Ὁ δὲ διοικητὴς τῆς νήσου, ὀνομαζόμενος Πόπλιος, φιλοξενεῖ τὸν Παῦλον καὶ τοὺς βοηθοὺς του εἰς τὸ σπίτι του τρεῖς ἡμέρας. Διὰ νὰ ἀνταποδώσῃ ὁ Παῦλος τὴν εὐεργεσίαν ἐθεράπευσε τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀσθενήσει. Τὸ θαῦμα ἐγίνε γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν νήσον καὶ ὅσοι εἶχον ἀσθενεῖς, τοὺς ἔφεραν εἰς τὸν Παῦλον καὶ τοὺς ἐθεράπευσε. Ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτὸ ἤρχισεν ὁ ἐκχριστιανισμὸς τῆς νήσου.

Φορτηγὸν ρωμαϊκὸν πλοῖον

Ἀπὸ τὴν Μάλταν εἰς τὴν Ρώμην. Εἰς τὴν Μάλταν ἔμειναν οἱ ναυαγοὶ τρεῖς μῆνας, δηλαδὴ μέχρι τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου. Ἐπει-
τα ἀνεχώρησαν μὲ πλοῖον ἐπίσης ἀλεξανδρινόν, ποὺ μετέφερεν εἰς τὴν
Ρώμην φορτίον σίτου. Ἐφθασαν εἰς τὰς Συρακούσας, ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸ
Ρήγιον τῆς Ἰταλίας καὶ ἔπειτα εἰς τοὺς Ποτιόλους, πόλιν εἰς τὸν κόλ-
πον τῆς σημερινῆς Νεαπόλεως. Ἀπὸ τοὺς Ποτιόλους ἐξεκίνησαν πε-
ζῇ καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ρώμην. Πρὶν ἀκόμη φθάσουν, ὁμάδες χριστιανῶν
ὅταν ἐπληροφορήθησαν ὅτι ἔρχεται ὁ Παῦλος, ἐξῆλθον διὰ νὰ τὸν
προϋπαντήσουν.

24. Ὁ Παῦλος εἰς τὴν Ρώμην

Αἱ συνθήκαι εἰς τὴν Ρώμην. Ὁ Παῦλος ἔφθασεν εἰς τὴν Ρώμην
κατὰ τὸ 60 ἢ 61 μ.Χ. Τὸν καιρὸν ἐκείνον αὐτοκράτωρ ἦτο ὁ Νέρων,
ἡλικίας 24 ἐτῶν, ὁ ὁποῖος εἶχε στιγματισθῇ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς
διὰ τὴν δολοφονίαν τῆς μητέρας του. Ἡ αὐτοκρατορία ἐξ αἰτίας τῆς
λαμπρᾶς ὀργανώσεως εὕρισκετο εἰς οἰκονομικὴν ἄνθησιν. Νέαι πό-
λεις δημιουργοῦνται. Ἀλλὰ ἡ Ρώμη εἶναι πάντοτε ἡ μεγάλη πρωτεύ-
ουσα τῆς αὐτοκρατορίας μὲ πληθυσμὸν ἐνὸς ἑκατομμυρίου. Ἡ ζωὴ
δὲν εἶναι εὐκόλος. Οἱ δρόμοι εἶναι στενοί, ρυπαροὶ καὶ ἀδιάβατοι.
Ἡ ἀγορά, γεμάτη ἀπὸ μνημεῖα, ναοὺς καὶ ἀνάκτορα, εἶναι ἀνεπαρκὴς
διὰ τὸ πλῆθος ποὺ συνωστίζεται. Αἱ κατοικίαι τῆς αἰωνίας πόλεως
μόλις καὶ μετὰ βίας ἐπαρκοῦν. Οἱ περισσότεροι κάτοικοι τῆς καταλή-
γουν εἰς τὴν Ρώμην ἀπὸ τὰ χωρία, ἀπὸ τὰς ἀποικίας, ἀπὸ κάθε γω-
νίαν τῆς γῆς. Ἐχουν ἐγκαταλείψει τὰς πατρίδας των διὰ νὰ ἔλθουν
εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ μεγαλυτέρα καὶ ὠραιότερα
πόλις.

Ἡ μεταχείρισις τοῦ Παύλου εἰς τὴν Ρώμην κατὰ τὴν διάρκειαν
τῆς ἀναμονῆς τῆς δίκης εἶναι εὐνοϊκὴ. Τὸν ἄφησαν ἐλεύθερον νὰ ἐγκα-
τασταθῇ εἰς ἰδιωτικὴν οἰκίαν, τὴν ὁποίαν φρουρεῖ ἓνας στρατιώτης.

Καὶ φυλακισμένος συνεχίζει τὴν ἀποστολὴν του. Τρεῖς ἡμέρας
μετὰ τὴν ἄφιξίν του, καλεῖ ὁ Παῦλος εἰς τὴν οἰκίαν τοὺς ἐπισήμους
Ἰουδαίους τῆς πόλεως. Τοὺς ὁμιλεῖ διὰ τοὺς διωγμοὺς ποὺ ὑπέστη
ἀπὸ τοὺς συμπατριώτας των, χωρὶς νὰ κάμῃ τίποτε ἐναντίον τοῦ
ἔθνους των, καὶ τοὺς ἐξηγεῖ πῶς τώρα εὐρέθη εἰς τὴν Ρώμην. Οἱ Ἰου-
δαῖοι τότε ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Παῦλον νὰ ἀναπτύξῃ πρὸς αὐτοὺς τὰ

τῆς νέας θρησκείας. Καὶ ὥρισαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν συνεκεντρώθησαν πάλιν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς παροικίας εἰς τὴν οἰκίαν ποῦ ἔμενεν ὁ Παῦλος, διὰ νὰ τὸν ἀκούσουν. Ἐκεῖ ὁ Παῦλος ἐδίδαξεν εἰς αὐτοὺς τὰ περὶ Χριστοῦ καὶ ἀπεδείκνυνεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσσίας. Ἐπειτα ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν αὐτὴν οἱ Ἰουδαῖοι ἐχωρίσθησαν εἰς δύο στρατόπεδα. Μερικοὶ ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ἀσπασθοῦν τὴν νέαν θρησκείαν. Ἄλλοι, καὶ αὐτοὶ ἦσαν οἱ περισσότεροι, τὴν ἀπέρριπτον μὲ πείσμα. Εἰς αὐτοὺς ὁ Παῦλος ἐβεβαίωσε τότε ὅτι τὴν σωτηρίαν αὐτὴν, τὴν ὁποίαν ἀπορρίπτουν, θὰ τὴν δεχθοῦν τὰ ἔθνη. Εἶναι ἡ τελευταία συνάντησις τοῦ Παύλου εἰς τὴν Ῥώμην μὲ τοὺς ἀνθρώπους τῆς φυλῆς του.

Ἐμεινε δὲ ὁ Παῦλος ἐπὶ δύο χρόνια ὑπὸ περιορισμὸν εἰς τὴν μισθωτὴν οἰκίαν. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἡ δρᾶσις του δὲν ἐσταμάτησε καθόλου. Εἰς τὸ σπίτι του ἐδέχετο ὅλους ὅσοι εἶχαν τὴν διάθεσιν νὰ τὸν ἀκούσουν καὶ ἐκήρυσσε μὲ θάρρος περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ τελειώνει ἡ ἱστορία τοῦ βιβλίου τῶν «Πράξεων τῶν Ἀποστόλων».

25. Ἡ τελευταία περιοδεία τοῦ Παύλου

Μετάβασις εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὴν Μακεδονίαν. Ἐπειτα ἀπὸ δύο ἔτη ὁ Παῦλος ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὴν φυλακὴν. Εἶναι τώρα 60 ἐτῶν καὶ κουρασμένος, ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια κακουχιῶν καὶ φυλακίσεων. Πνευματικῶς ὅμως εἶναι ἀκμαῖος. Ἀφήνει τὴν Ῥώμην κατὰ τὸ ἔτος 64 μ.Χ. διὰ νὰ κάμῃ νέαν περιοδείαν. Φθάνει εἰς τὴν Ἐφεσον καὶ ἀφήνει ἐκεῖ ὡς ἀντιπρόσωπον τὸν Τιμόθεον. Ἐπειτα, μὲ συντόμους σταθμούς, ἀνεβαίνει εἰς τὴν Μακεδονίαν. Κατεβαίνει εἰς τὴν Κόρινθον, ταξιδεύει μέχρι τῆς Κρήτης, ὅπου ἀφήνει τὸν Τίτον νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον του. Καὶ πάλιν ἐπισκέπτεται τὴν Μίλητον, τὴν Τρωάδα, διασχίζει τὴν Μακεδονίαν καὶ φθάνει εἰς τὴν Νικόπολιν τῆς Ἠπείρου. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν σταματᾷ ἡ περιοδεία του.

Μαρτύριον καὶ θάνατος. Καὶ ἐνῶ εὐρίσκεται εἰς τὸ τέλος τοῦ μεγάλου ἔργου του, ξεσπᾷ εἰς τὴν Ῥώμην μία πυρκαϊά, μὲ τὴν ὁποίαν ἀρχίζουν οἱ διωγμοί. Εἰς τὸ ἐξῆς ἀπαγορεύεται νὰ εἶναι κανεὶς χριστιανός. Ἕνας Ρωμαῖος ἱστορικὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Τάκιτος, γρά-

φει δι' ἓνα τεράστιον πλῆθος χριστιανῶν, ποὺ συλλαμβάνονται, ρίπτονται εἰς τὰς φυλακὰς καὶ καταδικάζονται ἀμέσως εἰς τὰ φοβερώτερη μαρτύρια. Ὁ ἴδιος ὁ Νέρων ἔχει τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν τῶν θεαμάτων.

Τὴν τραγικὴν αὐτὴν ἐποχὴν εὐρίσκεται εἰς τὴν Ρώμην καὶ ὁ Παῦλος, ἀλυσσοδεμένος κατὰ ἓνα τρόπον ἐντελῶς διαφορετικὸν ἀπὸ τὸν προηγούμενον. Φαίνεται ὅτι συνελήφθη εἰς τὴν Νικόπολιν, τὸν τελευταῖον σταθμὸν τοῦ ταξιδίου του, ἀφοῦ οἱ διωγμοὶ εἶχον ἐξαπλωθῇ εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς αὐτοκρατορίας. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν Τιμόθεον, ἐκτὸς ἀπὸ τὰς συμβουλὰς ποὺ δίδει, γράφει καὶ διὰ τὴν ἰδικὴν του κατάστασιν. Εἶναι μόνος μαζί με τὸν Λουκᾶν. Ἄν θέλῃ ὁ Τιμόθεος, ἃς ἔλθῃ εἰς τὴν Ρώμην πρὸ τοῦ χειμῶνος. Μετὰ τὸν χειμῶνα θὰ εἶναι ἀργά, ὁ θάνατος πλησιάζει. Δὲν τὸν φοβεῖται ὁμως. Ἀπὸ τὰ λόγια του αὐτὰ μανθάνομεν ὅτι ὁ ἀπόστολος ἐπέρασε ἀπὸ ἀνάκρισιν καὶ ὅτι ἐπλησίαζε τὸ τέλος του.

Μετ' ὀλίγον ἐξεδόθη διὰ τὸν Παῦλον ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις. Ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὁδηγεῖται ἔξω τῆς πόλεως εἰς ἀπόστασιν τριῶν μιλίων ἀπὸ τὴν Ρώμην. Τὸν συνοδεύουν πραιτωριανοί. Ἐκεῖ ἐγονυπέτησε καὶ ἡ σπάθη τοῦ δημίου ἀπέκοψε τὴν τιμίαν κεφαλὴν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ κήρυκος τοῦ εὐαγγελίου. Αὐτὰ συνέβησαν τὸ ἔτος 67 ἢ 68 μ.Χ.

Ἀποκεφαλισμὸς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου

Ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Ἔνα. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος θεωρεῖται μετὰ τὸν Χριστὸν ἡ περισσότερον φωτεινὴ μορφή τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐξακολουθεῖ δὲ νὰ διδάσκη καὶ μὲ τὰς ἐπιστολάς του, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην. Περιέχουν συμβουλὰς διὰ κάθε ζήτημα τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ζήσῃ βίον σύμφωνον μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ.

26. Πέτρος ὁ κορυφαῖος. Θαύματα αὐτοῦ

Κατὰ τὸν χρόνον τῆς μαθητείας πλησίον τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Πέτρος ἐγεννήθη εἰς τὴν Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦτο ἀλιεύς. Εἶχε μάλιστα ἰδικὸν του πλοῖον εἰς τὸ ὁποῖον εἰργάζετο μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀνδρέαν εἰς τὴν λίμνην τῆς Γεννησαρέτ.

Καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔγιναν κατ' ἀρχὰς μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, διὰ μέσου τοῦ ὁποῖου ἐγνωρίσθησαν μὲ τὸν Χριστὸν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἀκόμη καιρὸς διὰ νὰ μείνουν κοντὰ Του. Ἐπέστρεψαν λοιπὸν πάλιν εἰς τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, διὰ νὰ ἐργασθῶν τὸ ἐπάγγελμά των, μέχρι τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ἐκάλεσε αὐτοὺς ὀριστικῶς, διὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν.

Ὁ Πέτρος, μαζί μὲ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην εἶχον στενωτέραν σχέσιν μὲ τὸν Χριστόν, διεκρίνετο δὲ ὁ Πέτρος μεταξὺ τῶν δώδεκα ἀποστόλων, διότι πρῶτος αὐτὸς ἐξ ὀνόματος τῶν ἄλλων ἐλάμβανε τὸν λόγον ἢ ἀπεκρίνετο.

Μὲ τὸν Πέτρον σχετίζεται καὶ τὸ ἐξῆς γεγονός : Ὅταν κάποτε ὁ Κύριος ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς μαθητάς του νὰ μάθῃ τί λέγουν περὶ αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι, ὁ Πέτρος ὡμολόγησεν ὅτι ὁ Χριστὸς ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Εἰς τὴν ὁμολογίαν ὅμως αὐτὴν ἔχουν ἀναμιχθῇ καὶ ἐλπίδες περὶ τοῦ Χριστοῦ ὡς ἐπιγείου βασιλέως. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὅταν ὁ Χριστὸς, μίαν ἄλλην ἡμέραν, προεῖπεν εἰς τοὺς μαθητάς του, διὰ τὰ παθήματά του εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ Πέτρος ἤθελε νὰ ἀποφύγῃ ὁ Διδάσκαλός του τὸν σταυρικὸν θάνατον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔδωσεν ἀφορμὴν νὰ ἐλέγξῃ ὁ Χριστὸς τὸν Πέτρον κατὰ τρόπον πολὺ αὐστηρόν.

Κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου εἰς τὸν Μυστικὸν

Δεῖπνον ὁ Πέτρος ἀρνεῖται νὰ πλύνῃ ὁ Διδάσκαλος τὰ πόδια του καὶ ἀμέσως μετανοεῖ. Τὴν ἰδίαν ἐσπέραν ἐπιμένει ὅτι δὲν θὰ ἀρνηθῇ τὸν Διδάσκαλον, ἀλλὰ ὅτι εἶναι ἑτοῖμος καὶ τὴν ζωὴν του νὰ θυσιάσῃ χάριν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις, ὅταν ἠρωτήθῃ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν, ἠρνήθη τρεῖς φορὰς τὸν Κύριον καὶ μετ' ὅρκον, ἂν καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του ὁ Πέτρος ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστόν. Δι' αὐτὸ πάλιν κατόπιν ἦλθεν εἰς συναίσθησιν τῆς πράξεώς του αὐτῆς καὶ ἔχυσε δάκρυα πικρά.

Ἡ θεραπεία τοῦ Αἰνέα. Μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν καὶ τὴν περιόδειαν, τὴν ὁποῖαν ἔκαμε ὁ ἀπόστολος Πέτρος εἰς τὴν Σαμάρειαν, ἐπεχείρησε καὶ νέαν τοιαύτην, ὅταν ὁ διωγμὸς ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας ἐχαλαρώθῃ. Ἐπεσκέφθη ὅλα τὰ μέρη τῆς Παλαιστίνης, ὅπου ὑπῆρχον χριστιανοί, διὰ νὰ διδάξῃ καὶ στηρίξῃ αὐτοὺς εἰς τὴν πίστιν. Ἐπέρασε καὶ ἀπὸ τὴν Λύδδαν, ὅπου ἐθεράπευσεν ἐξ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ μετὰ ἑνὸς λόγον τὸν Αἰνέα, παράλυτον ἐπὶ 18 ἔτη. Τὸ θαῦμα ἐγίνεν ἀφορμὴ νὰ πιστεύσουν πολλοὶ εἰς τὸν Χριστόν.

Ἡ ἀνάστασις τῆς Ταβιθά. Ἀπὸ τὴν Λύδδαν ἦλθεν ὁ Πέτρος εἰς τὴν Ἰόππην, ὡραίαν παράλιον πόλιν, εἰς τὴν ὁποῖαν ὑπῆρχε πλῆθος χριστιανῶν. Μεταξὺ αὐτῶν διεκρίνετο διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς ἡ εὐσεβῆς Ταβιθά. Αὕτῃ δὲν ἔκαμνε τίποτε ἄλλο εἰς ὅλην τὴν ζωὴν τῆς παρὰ νὰ βοηθῇ τοὺς πάσχοντας, νὰ τρέφῃ τοὺς πεινῶντας, νὰ ἐνδύῃ τοὺς γυμνοὺς.

Ἡσθένησεν ὅμως κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας καὶ παρὰ τὰς περιποιήσεις τῶν χριστιανῶν ἀπέθανεν. Ἡ σκέψις ὅλων ἐστράφη τότε πρὸς τὸν Πέτρον. Τὸν προσεκάλεσαν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν πόλιν τῶν, διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὴν Ταβιθά. Καὶ ἦτο συγκινητικὸν τὸ θέαμα τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν πτωχῶν χηρῶν, αἱ ὁποῖαι μετὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐδείκνυν εἰς τὸν Πέτρον, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ μεταξὺ κατέφθασεν ἐκεῖ, τὰ ἐνδύματα τὰ ὁποῖα εἶχε κατασκευάσει.

Ὁ Πέτρος εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου κατέκειτο ἡ νεκρά, ἀφοῦ πρὶν ἐβγάλεν ὅλους ἔξω ἀπὸ αὐτό. Γονατίζει καὶ προσεύχεται θερμῶς. Σηκώνεται ἔπειτα, στρέφεται πρὸς τὴν νεκρὰν καὶ λέγει : «Ταβιθά σήκω ἐπάνω». Καὶ ἡ Ταβιθά ἐσηκώθη. Τὸ μεγάλο αὐτὸ θαῦμα ἐχαροποίησε τοὺς χριστιανοὺς καὶ προσείλκυσε εἰς τὴν πίστιν πολλοὺς ἔθνικοὺς.

27. ~~Θ~~ Πέτρος εἰς τὴν Καισάρειαν

Τὸ ὄραμα τοῦ Κορνηλίου. Ἀπὸ τὴν Ἰόππην ἐπροχώρησεν ὁ ἀπόστολος Πέτρος βορειότερον τεσσαράκοντα περίπου χιλιόμετρα καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, πόλιν κτισμένην εἰς ὥραίαν τοποθεσίαν. Ἐκεῖ εἶχε τὴν μόνιμον κατοικίαν του ὁ Ρωμαῖος διοικητὴς τῆς Ἰουδαίας καὶ ἐστρατοπέδευον ἀρκετοὶ λόχοι ρωμαίων στρατιωτῶν.

Μεταξὺ τῶν ρωμαίων ἀξιωματικῶν τῆς Καισαρείας διεκρίνετο ὁ ἐκατόνταρχος Κορνήλιος. Ἦτο εὐσεβὴς καὶ ἐλάτρευε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν μαζί μὲ ὅλους τοὺς οἰκείους του. Ἐκαμνε καὶ πολλὰς ἐλεημοσύνας καὶ παρεκάλει διαρκῶς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ φανερῶσῃ τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν.

Μίαν ἡμέραν ἐνῶ προσηύχετο, εἶδεν ἔξαφνα ἐνώπιόν του ἕναν ἄγγελον, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε : «Κορνήλιε αἱ προσευχαί σου καὶ ἐλεημοσύναι σου ἔγιναν δεκταὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ σὲ ἐνεθυμήθη. Στείλε λοιπὸν ἀνθρώπους εἰς τὴν Ἰόππην καὶ κάλεσε τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ὁ ὁποῖος φιλοξενεῖται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βυρσοδέφου Σίμωνος».

Τὸ ὄραμα τοῦ Πέτρου. Ἀμέσως μόλις ὁ ἄγγελος ἐξηφανίσθη ὁ Κορνήλιος ἔστειλε καὶ ἐκάλεσε τὸν ἀπόστολον Πέτρον εἰς τὴν Καισάρειαν. Τὴν ὥραν δὲ κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Κορνηλίου ἐπλησίαζον νὰ φθάσουν εἰς τὴν Ἰόππην, ὁ Πέτρος ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῶν τῆς οἰκίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμενε, καὶ προσηύχετο. Ἐξαφνα ἔπεσεν εἰς ἔκστασιν καὶ εἶδεν ἕνα περίεργον ὄραμα. Εἶδεν ἀπὸ τὸν ἀνοιχθέντα οὐρανὸν νὰ κατεβαίνει πρὸς αὐτὸν κάτι ποὺ ὠμοίαζε μὲ σινδόνην κρεμασμένην ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἄκρα. Μέσα εἰς αὐτὴν ἦσαν κάθε εἶδους τετράποδα, θηρία, ἑρπετὰ καὶ πτηνὰ, πολλὰ ἐκ τῶν ὁποίων σύμφωνα μὲ τὸν μωσαϊκὸν νόμον ἐθεωροῦντο ἀκάθαρτα καὶ ἦτο ἀπηγορευμένον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ τρώγουν αὐτά. Τὴν ἰδίαν στιγμήν ἤκουσε μίαν φωνήν, ἡ ὁποία ἔλεγεν εἰς αὐτόν: «Πέτρε, σφάξε ἀπὸ τὰ ζῶα αὐτὰ καὶ φάγε». Ὁ Πέτρος ἀπαντᾷ: «Δὲν θὰ κάμω αὐτό, Κύριε, διότι ποτὲ ὡς τώρα δὲν ἔφαγον ἀκάθαρτον ζῶον». Ἡ φωνὴ ἀπήντησε: «Ὅσα ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ τὰ θεωρεῖς ἀκάθαρτα». Αὐτὸ ἔγινε τρεῖς φορές καὶ ἔπειτα πάλιν ἡ σινδὼν ἐξηφανίσθη εἰς τὸν οὐρανόν.

Ἡ βάπτισις τοῦ ἐθνικοῦ Κορνηλίου. Ἐνῶς δὲ ὁ Πέτρος ἦτο εἰς ἀπορίαν καὶ ἐσκέπτετο τί νὰ ἐσήμαινε τὸ ὄραμα, τὸ ὅποιον εἶδε, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα συνέστησεν εἰς τὸν Πέτρον νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς τρεῖς ξένους, οἱ ὅποιοι ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν ἐζήτουν αὐτόν. Μὲ τοὺς ἀνδρας αὐτοὺς ἀνεχώρησε τὴν ἐπομένην ἡμέραν καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Καισάρειαν. Τὸν συνώδευον καὶ μερικοὶ Ἰουδαῖοι χριστιανοὶ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἰόππης. Ἐκεῖ ὁ Πέτρος ἐδίδασκε τὸν Κορνήλιον καὶ ὅλους ὅσοι εἶχον συγκεντρωθῇ εἰς τὴν οἰκίαν του περὶ τοῦ σταυρωθέντος καὶ ἀναστάντος Χριστοῦ καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι ὅλοι ὅσοι θὰ πιστεύσουν εἰς αὐτόν θὰ λάβουν τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν των.

Ἐνῶς δὲ ὠμίλει ἀκόμη ὁ Πέτρος, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα κατήλθεν εἰς ὅλους τοὺς παρόντας, οἱ ὅποιοι ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν ἑξαφνα διαφόρους γλῶσσας μὲ τὰς ὁποίας ἐδοξολογοῦν τὸν Θεόν. Ἐκπληκτοὶ οἱ Ἰουδαῖοι χριστιανοὶ ἀπὸ τὸ φανερόν αὐτὸ σημεῖον, ἐπέστησαν ὅτι ὁ Θεὸς καλεῖ εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ τοὺς εἰδωλολάτρας. Τότε ὁ Πέτρος ἐβάπτισεν αὐτοὺς χωρὶς κανένα δισταγμόν. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἀπετέλεσε τὴν ἀρχὴν τῆς διαδόσεως τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν.

28. Φυλάκισις καὶ σωτηρία τοῦ Πέτρου. Ὁ μαρτυρικὸς θάνατός του

Μαρτυρικὸς θάνατος τοῦ Ἰακώβου καὶ σύλληψις τοῦ Πέτρου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν (ἀπὸ τοῦ 41 μέχρι τοῦ 44 μ.Χ.) ἦτο βασιλεὺς εἰς τὴν Παλαιστίνην ὁ Ἡρώδης ὁ Ἀγρίππας, ἑγγονος τοῦ μεγάλου Ἡρώδου. Αὐτός, διὰ νὰ φανῇ ἀρεστός εἰς τοὺς Ἰουδαίους, συνέλαβε τὸν ἀπόστολον Ἰάκωβον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννου καὶ τὸν ἀπεκεφάλισε. Κατόπιν διέταξε νὰ ρίψουν εἰς τὴν φυλακὴν τὸν Πέτρον μὲ σκοπὸν νὰ τὸν θανατώσῃ μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα. Ἐνῶς δὲ ὁ Πέτρος ἦτο εἰς τὴν φυλακὴν, ἐγένετο νύκτα καὶ ἡμέρα προσευχῇ πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τοὺς χριστιανούς. Καὶ ὁ Θεὸς ἤκουσε τὰς προσευχὰς των.

Ὁ Πέτρος ἐλευθερώνεται διὰ θαύματος. Τὴν νύκτα, ἡ ὁποία προηγήθη τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πέτρος θὰ ὠδηγεῖτο εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου, ἐνῶς ἐκοιμᾶτο ὁ Πέτρος, ἑξαφνα ἓνα φῶς λαμπρὸν ἔλαμψε εἰς τὸ δεσμοτήριον, διότι ἄγγελος κατήλθεν εἰς αὐτὸ

Πέτρος και Παῦλος εἰς μωσαϊκὸν τοῦ 6 αἰῶνος μ.Χ.

ὄραμα ἀλλὰ πραγματικότης. Μετέβη τότε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Μαρίας, τῆς μητρὸς τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ὅπου εἶχον συναθροισθῆ καὶ προσηύχοντο ὑπὲρ αὐτοῦ οἱ χριστιανοί. Αὐτοὶ ὅταν τὸν εἶδον, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ θαυμασμόν. Ὁ Πέτρος τοὺς συνέστησε νὰ σιωπήσουν, διὰ νὰ μὴ ξυπνήσουν οἱ γείτονες ἀπὸ τὸν θόρυβον καὶ προδο-

μὲ σκοπὸν νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Ἐκτύπησε τὸν Πέτρον εἰς τὴν πλευρὰν καὶ τὸν διέταξε νὰ φορέσῃ τὸ ἔνδυμά του καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Αἱ ἀλύσεις ἔπεσαν ἀπὸ τὰ χέρια του, χωρὶς οἱ φύλακες νὰ πάρουν εἶδσιν. Ἡ θύρα ἡνοίχθη καὶ ὁ Πέτρος ἠκολούθησε τὸν ἄγγελον, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἀντιληφθῇ, ἂν αὐτὸ ποὺ ἐγίνετο ἦτο πραγματικόν. Ἐπροχώρησαν εἰς τὴν αὐλὴν, ἐπέρασαν τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον σκοπὸν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν σιδηρὰν θύραν τῆς φυλακῆς, ἣ ὅποια ἡνοίχθη μόνη της καὶ ἐξῆλθον εἰς τὸν δρόμον. Ἐβάδισαν μὲ τὸν ἄγγελον μαζὶ ἓνα δρόμον καὶ ἔπειτα ὁ ἄγγελος ἐξηφανίσθη.

Τότε ὁ Πέτρος συνήλθε τελείως καὶ ἀντελήφθη ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτο

θῆ ἡ παρουσία του ἐκεῖ. Διηγέθη τὰ γενόμενα καὶ παρήγγειλλε νὰ ἀναφέρουν αὐτὰ εἰς τὸν Ἰάκωβον τὸν ἀδελφόμενον, τὸν προϊστάμενον τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων. Τὴν ἰδίαν νύκτα ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν καὶ ἐπῆγεν εἰς ἄλλον τόπον, ἔξω ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ Ἑρώδου. Ποῦ ἀκριβῶς ἐπῆγε, δὲν γνωρίζομεν.

Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του. Ἀπὸ τὸ ἄγνωστον αὐτὸ μέρος ἐπανῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἔπειτα ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Ἑρώδου. Ἐκεῖ τότε συνηντήθη μὲ τὸν Παῦλον.

Ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐξῆλθεν εἰς μεγάλην περιοδεῖαν. Σύμφωνα μὲ τὴν μαρτυρίαν πολλῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων ἦλθε καὶ εἰς τὴν Ρώμην, ὅπου ἔμεινε μερικὸν καιρὸν. Ἐπειτα φεύγει καὶ ἔρχεται πάλιν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν Ρώμην, ὅπου ἀπέθανε μὲ μαρτυρικὸν θάνατον ἐπὶ Νέρωνος, σύμφωνα μὲ τὴν προφητείαν τοῦ Κυρίου. Ἐσταυρώθη μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, ὅπως λέγει ἡ παράδοσις. Ἐξακολουθεῖ ὅμως νὰ διδάσκη μὲ τὰς δύο ἐπιστολάς του, τὰς ὁποίας μᾶς ἄφησε. Εἰς αὐτὰς ἀποδεικνύει μὲ χωρία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Μεσσίας.

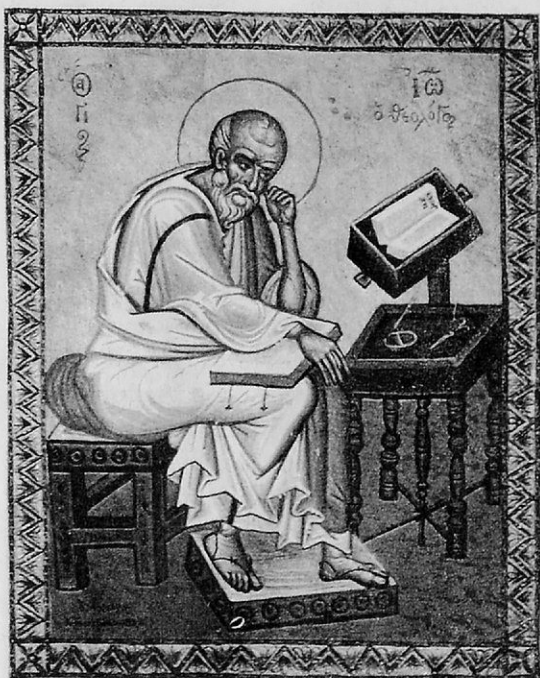
Ἡ μνήμη τοῦ ἀποστόλου Πέτρου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας ἐορτάζεται μαζί μὲ τὴν μνήμην τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ψάλλεται δὲ τότε τὸ ἕξῃς ἀπολυτίκιον :

«Οἱ τῶν ἀποστόλων πρωτόθρονοι καὶ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλοι, τῷ Δεσπότῃ τῶν ὅλων πρεσβεύσατε, εἰρήνην τῇ οἰκουμένῃ δωρήσασθαι καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος».

29. Ἰωάννης, ὁ μαθητὴς τῆς ἀγάπης

Κατὰ τὸν χρόνον τῆς μαθητείας πλησίον τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἰωάννης κατήγετο ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν καὶ κατῴκει εἰς τὰ παράλια τῆς λίμνης Γεννησαρέτ. Ἐκεῖ, μαζί μὲ τὸν πατέρα του τὸν Ζεβεδαῖον καὶ τὸν ἀδελφόν του Ἰάκωβον ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀλιέως.

Κατ' ἀρχὰς ἔγινεν ὁ Ἰωάννης μαθητὴς τοῦ Προδρόμου μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγνώρισε τὸν Χριστόν. Μετὰ τὴν πρώτην αὐτὴν γνωριμίαν ἀκολουθεῖ τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ τὴν Καπερναοὺμ. Ἐπειτα φεύγει, διὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἀλιευτικὸν του ἔργον, μέχρις ὅτου ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ Χριστὸς μαζί

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ θεολόγος

μέ τὸν ἀδελφόν του Ἰ-
άκωβον, διὰ νὰ εἶναι
πάντοτε μαζί του.

Ὁ Ἰωάννης ἦτο ὁ
μαθητὴς, τὸν ὁποῖον ἡ-
γάπα ἰδιαιτέρως ὁ Ἰη-
σοῦς. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰω-
άννης ἠγάπα πολὺ τὸν
Ἰησοῦν. Δι' αὐτὸ καὶ
ἠκολούθησε τὸν Χρι-
στὸν μετὰ τὴν σύλλη-
ψιν του εἰς τὴν οἰκίαν
τοῦ ἀρχιερέως καὶ μέ-
χρι τοῦ Γολγοθᾶ, ὅπου
ἐστάθη πλησίον τοῦ
σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ
μαζὶ μετὰ τὰς εὐσεβεῖς
γυναῖκας. Εἰς αὐτὸν δὲ
τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνέθεσε
τὴν προστασίαν τῆς
μητρὸς του.

Ἡ δρᾶσις τοῦ Ἰωάννου καὶ τὸ τέλος του. Μετὰ τὴν ἀνάληψιν
τοῦ Σωτῆρος, ὁ Ἰωάννης ἐδίδασκε, καθὼς εἶδαμε, μαζὶ μετὰ τὸν Πέτρον
εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὴν Σαμάρειαν. Ἐπειτα ἐγκατεστάθη εἰς τὴν
Ἐφεσον, ἡ ὁποία μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων (μετὰ
τὸ 70 μ.Χ.) ἦτο τὸ σπουδαιότερον χριστιανικὸν κέντρον. Ἀπ' ἐκεῖ
ἐξήρχετο εἰς περιοδείας, ἐστήριζε τοὺς χριστιανούς τῶν γύρω μερῶν
καὶ διωργάνωνε τὰς Ἐκκλησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ὅταν ἔγινε ὁ διωγμὸς ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Δομιτιανοῦ, ἐξω-
ρίσθη εἰς τὴν Πάτμον, ὅπου ἔλαβεν ἀποκαλύψεις ἀπὸ τὸν Θεόν, τὰς
ὁποίας ἔγραψε εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν του, τὸ τελευταῖον βιβλίον τῆς
Καινῆς Διαθήκης. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δομιτιανοῦ ἦλθε πάλιν
εἰς τὴν Ἐφεσον, ὅπου καὶ ἔμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του.

Σχετικὰ μετὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ Ἰωάννου εἰς τὴν Ἐφεσον, ἡ παρά-
δοσις ἀναφέρει τὸ ἑξῆς ἐπεισόδιον :

Εἰς μίαν περιοδείαν του ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης συνήντησεν

Ένα νέον εὐσεβῆ. Τὸν ἀνέλαβε ὑπὸ τὴν προστασίαν του καὶ ἔπει-
δὴ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἔχη μαζί του, τὸν ἄφησε εἰς τὸν ἐπίσκοπον
τῆς πόλεως διὰ νὰ τὸν παρακολουθῇ. Ὁ νεανίας ὅμως ἐκεῖνος περιέ-
πесεν εἰς κακὰς συναναστροφὰς καὶ σιγὰ - σιγὰ ἀπεμακρύνθη ἀπὸ
τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγινε ληστής. Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ δύο ἔτη
ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, γέρων πλέον, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν
ἐκείνην, καὶ ἔμαθε διὰ τὸ θλιβερὸν κατάντημα τοῦ νέου ἐκείνου, σὰν
στοργικὸς πατήρ, ἐξῆλθεν εἰς τὰ ὄρη, παρὰ τὴν ἡλικίαν του, διὰ νὰ
εὕρῃ τὸ χαμένο παιδί. Περιεπλανήθη εἰς τὰ δάση μέχρις ὅτου τὸν
συνήντησε. Ἐκεῖνος ἐκυριεύθη ἀπὸ τόσῃ ἐντροπῇ, ὥστε ἐκύτταξε
νὰ φύγῃ. Ἀλλὰ ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς ἔτρεξε κοντὰ του. Ὁ ληστής
συνεκινήθη, ἐσταμάτησεν, ἔπεσεν εἰς τὰ πόδια τοῦ σεβαστοῦ γέροντος
καὶ μὲ δάκρυα εἰς τὰ μάτια ἐξωμολογήθη τὰς ἁμαρτίας του. Χάρις
εἰς τὴν εἰλικρινῇ μετάνοιαν ἐσώθη ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀπὸ τὴν
αἰώνιον τιμωρίαν.

Λέγεται ἀκόμη ὅτι ὁ Ἰωάννης, ὅταν ἔφθασε εἰς βαθὺ γῆρας καὶ
δὲν ἠδύνατο νὰ βαδίζῃ, οἱ χριστιανοὶ τὸν ἐβάσταζαν καὶ τὸν ἔφε-
ρον εἰς τὰς συγκεντρώσεις των. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλῇ
περιωρίζετο νὰ ἐπαναλαμβάνῃ αὐτὰ τὰ λόγια : «Τεκνία, ἀγαπᾶτε
ἀλλήλους». Ἐνας ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του ἠρώτησε τὸν διδάσκαλον
διατὶ ἐπαναλαμβάνει πάντοτε τὸν αὐτὸν λόγον. Καὶ ὁ Ἰωάννης
ἀπήντησεν, ὅτι ἐὰν αὐτὸ γίνεται εἶναι ἀρκετόν.

Ὁ Ἰωάννης ἀπέθανε μὲ φυσικὸν θάνατον κατὰ τὸ ἔτος 101 μ.Χ.
Ἐξακολουθεῖ ὅμως πάντοτε νὰ ζῇ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν χριστια-
νῶν μὲ τὰ γραπτὰ μνημεῖα του. Διότι ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης ἐκτὸς
ἀπὸ τὴν Ἀποκάλυψιν ἔγραψε κατὰ τὸ διάστημα τὸ ὁποῖον ἔμεινε
εἰς τὴν Ἐφεσον τὸ εὐαγγέλιόν του, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει μὲ πολ-
λὴν δύναμιν τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου καὶ τρεῖς ἐπιστολάς, διὰ τῶν
ὁποίων συνιστᾷ τὴν ἀγάπην μεταξὺ τῶν χριστιανῶν. Διότι «ὁ μέ-
νων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ».

Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται τὴν 18ην Μαΐου, ψάλλεται δὲ κατ'
αὐτὴν τὸ ἑξῆς ἀπολυτίκιον :

«Ἀπόστολε Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡγαπημένε, ἐπιτάχυνον, ῥῦσαι
λαὸν ἀναπολόγητον· δέχεται σε προσπίπτοντα, ὁ ἐπιπεσόντα τῷ
στήθει καταδεξάμενος· ὃν ἰκέτευε, θεολόγε, καὶ ἐπίμονον νέφος ἔθνων
διασκεδάσαι, αἰτούμενος ἡμῖν εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος».

30. Ἀνδρέας ὁ πρωτόκλητος

Κατὰ τὸν χρόνον τῆς μαθητείας πλησίον τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἀνδρέας ἦτο ὁ πρῶτος ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, δι' αὐτὸ λέγεται καὶ πρωτόκλητος. Διὰ μέσου αὐτοῦ ἐγνώρισε τὸν Χριστὸν καὶ ὁ Πέτρος ὁ ἀδελφός του.

Μὲ τὸν Ἀνδρέαν σχετίζεται τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον : Ὅταν μερικοὶ Ἕλληνες προσήλυτοι εὐρισκόμενοι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, προσήλθον πρὸς τὸν Φίλιππον καὶ ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ συναντήσουν δι' αὐτοῦ τὸν Ἰησοῦν, ὁ Φίλιππος διστάζει καὶ ἔρχεται καὶ λέγει αὐτὸ εἰς τὸν Ἀνδρέαν. Καὶ ὁ Ἀνδρέας τότε λαμβάνει τὴν πρωτοβουλίαν καὶ συναντᾷ τὸν Χριστὸν μαζί με τὸν Φίλιππον διὰ νὰ ἀνακοινώσῃ αὐτό.

Τὸ κήρυγμα τοῦ πρωτοκλήτου. Ὁ Ἀνδρέας, σύμφωνα με ἀρχαίας παραδόσεις, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Βιθυνίαν καὶ εἰς τὰς πόλεις, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκοντο πλησίον τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Δὲν ἐδίστασε νὰ ἐπισκεφθῇ οὔτε τοὺς βαρβάρους τοῦ Βοσπόρου, τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου καὶ τῆς Σκυθίας. Ἐπροχώρησε κατόπιν συνεχίζων τὴν περιοδείαν του εἰς τὴν Θράκην, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θεσσαλίαν. Κατῆλθεν εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα καὶ κατέληξεν εἰς τὰς Πάτρας. Ἐκεῖ τὸ κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου συνοδευόμενον καὶ ἀπὸ πολλὰ θαύματα διεδόθη καὶ ἔφερε μεγάλα ἀποτελέσματα. Μεταξὺ δὲ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐπίστευσαν ἦτο καὶ ἡ σύζυγος τοῦ ἀνθυπάτου τῆς Ἀχαΐας Αἰγεάτου, ἡ Μαξιμίλλα καὶ ὁ ἀδελφός του. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐξώργισε τὸν ἀνθύπατον καὶ διέταξε τὴν σύλληψιν καὶ τὸν διὰ σταυροῦ θάνατον τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου. Εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐμαρτύρησεν ὁ Ἀνδρέας ὑπάρχει σήμερον ναὸς ἀφιερωμένος εἰς αὐτόν. Θεωρεῖται δὲ ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας πολιούχος ἅγιος τῆς πόλεως τῶν Πατρῶν καὶ ἡ μνήμη του ἐορτάζεται τὴν 30 Νοεμβρίου. Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ψάλλεται τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον :

«Ὡς τῶν ἀποστόλων πρωτόκλητος καὶ τοῦ κορυφαίου αὐτάδελφος, τῷ Δεσπότῃ τῶν ὅλων, Ἀνδρέα, ἰκέτευε εἰρήνην τῇ οἰκουμένῃ δωρήσασθαι καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος».

Ἡ ἀκτινοβολία του. Τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ πρω-

τοκλήτου Ἀνδρέου μαρτυρεῖ ἡ ἀκτινοβολία τῆς μορφῆς του εἰς ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην. Εἰς τὴν Ρώμην ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας, ἐφυλάσσετο ὡς κειμήλιον ἡ σεπτὴ κεφαλὴ του, ἡ ὁποία παρεδόθη πρὸ ὀλίγου καιροῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Πατρῶν. Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ ἐπισκοπικὸς θρόνος φέρει τὸ ὄνομά του. Εἰς τὴν Σκωτίαν ἐπίσης ὁλόκληρος πόλις πανεπιστημιακὴ στολίζεται μὲ τὸ ὄνομά του. Εἰς δὲ τὴν ζωγραφικὴν ἡ μορφή τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου ἐμφανίζεται κατὰ τοὺς παλαιότερους χριστιανικοὺς χρόνους μαζί μὲ τὰς μορφὰς τοῦ Πέτρου, τοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ Παύλου.

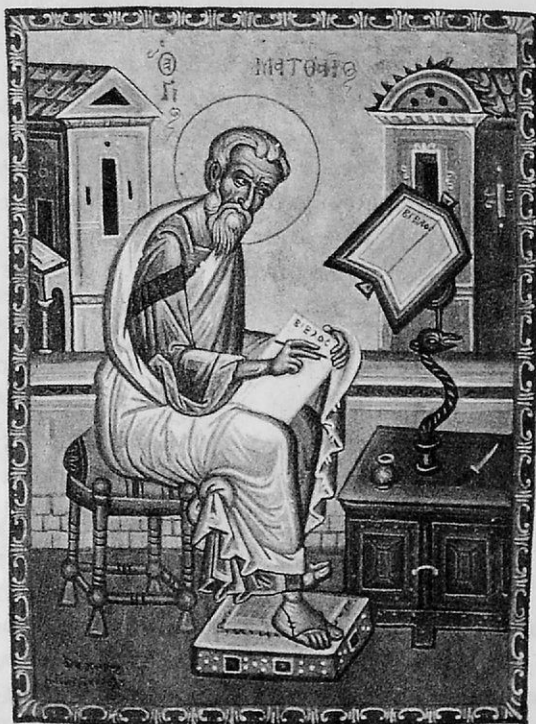
31. Οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι

1. Φίλιππος. Ὁ Φίλιππος κατήγετο ἀπὸ τὴν Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦτο συμπολίτης τοῦ Ἀνδρέου καὶ τοῦ Πέτρου. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Φρυγίαν, ὅπου καὶ ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον, ἀφοῦ ἐκρεμάσθη ἐπάνω εἰς ἓνα μαρμαρινὸν στύλον μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

2. Ναθαναὴλ ἢ Βαρθολομαῖος. Ὁ Ναθαναὴλ κατήγετο ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἦτο φίλος τοῦ Φιλίππου. Λέγεται ὅτι ἐκήρυξεν εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν Ἀραβίαν καὶ τὴν Ἀρμενίαν. Ἐβασανίσθη δύο φορές : τὴν πρώτην φοράν εἰς τὴν Ἱεράπολιν τῆς Φρυγίας, ὅπου ἐδέθη ὀρθίος ἐπάνω εἰς ἓνα ξύλον τὸ ὁποῖον εἶχε τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ, ἀφέθη ὅμως ἐλευθερὸς τὴν δευτέραν δὲ φοράν εἰς τὴν Κιλικίαν πάλιν ἐπὶ σταυροῦ ὅποτε καὶ ἀπέθανε.

3. Θωμᾶς Ὁ Θωμᾶς εἶναι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐπίστευσεν εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, ἀφοῦ ἐζήτησε νὰ βεβαιωθῇ μὲ τὰς ἰδικὰς του αἰσθήσεις. Ὁ ἀπόστολος αὐτὸς κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον διέσχισε τὴν Παρθίαν, τὴν Περσίαν, τὴν Αἰθιοπίαν καὶ ἔφθασε μέχρι τῶν Ἰνδιῶν, ὅπου καὶ ἐμαρτύρησε, ἀφοῦ ἐκτυπῆθη εἰς τὴν πλευρὰν μὲ λόγχην.

4. Ματθαῖος. Ὁ Ματθαῖος κατήγετο ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ τελῶνου μέχρι τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ Χριστὸς διὰ νὰ γίνῃ μαθητὴς του. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἐκήρυξεν ἐπὶ ἄρκετὸν χρόνον εἰς τοὺς Ἰουδαίους τῆς Παλαιστίνης. Χάριν δὲ αὐτῶν ἔγραψε καὶ τὸ εὐαγγέλιόν του εἰς τὴν

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος

ἐβραϊκὴν γλῶσσαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ μετεφράσθη ἄργότερα εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Ἐπειτα, συνεχίζων τὸ ἔργον τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπεσκέφθη τὴν Συρίαν, τὴν Παρθίαν καὶ τὴν Μηδίαν καὶ ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον, καθὼς ἀναφέρει ἡ παράδοσις, εἰς χώραν ἣ ὁποία κατοικεῖτο ἀπὸ ἀνθρωποφάγους.

5. Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου ἢ Ἰάκωβος ὁ μικρός. Λέγεται ὅτι ἐκήρυξεν ὁ ἀπόστολος αὐτὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου καὶ ὑπέστη τὸν διὰ σταυροῦ μαρτυρικὸν θάνατον.

6. Ἰούδας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβου ἢ Θαδδαῖος. Οὗτος ἐκήρυξεν εἰς τὴν Συρίαν, τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Ἀραβίαν καὶ τὴν Περσίαν, ὅπου καὶ ἐμαρτύρησεν.

7. Σίμων ὁ Κανανίτης ἢ ζηλωτής. Ὁ ἀπόστολος αὐτὸς κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον διέσχισε τὴν Αἴγυπτον, τὴν Κυρήνην καὶ ἄλλα μέρη τῆς Ἀφρικῆς. Λέγεται δὲ ὅτι ἔφθασε καὶ μέχρι τῶν βρεταννικῶν νήσων, ὅπου καὶ ὑπέστη τὸν διὰ σταυροῦ θάνατον.

8. Ματθίας. Ὁ Ματθίας λέγεται ὅτι ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, ὅπου καὶ ἐμαρτύρησε.

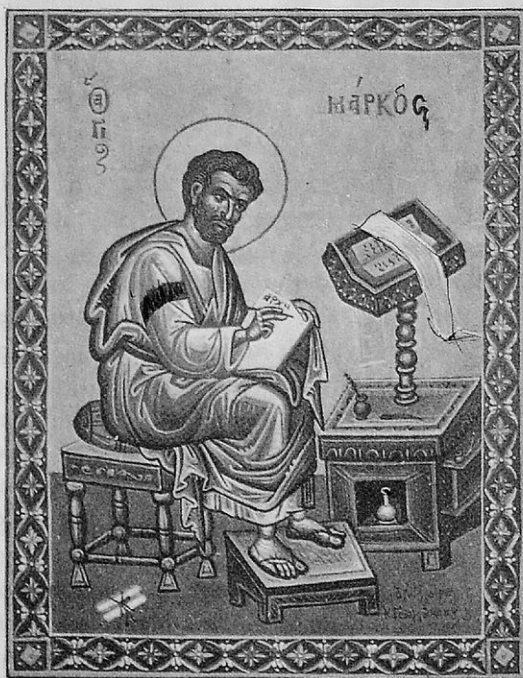
32. Οἱ εὐαγγελισταὶ Μᾶρκος καὶ Λουκᾶς

α) Μᾶρκος ὁ εὐαγγελιστὴς

Ἑρμηνευτὴς τοῦ Πέτρου. Ὁ Μᾶρκος ἦτο υἱὸς τῆς Μαρίας, εὐπόρου γυναικός, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ὁποίας συνηθροίζοντο οἱ πρῶτοι χριστιανοί. Ἐλέγετο καὶ Ἰωάννης, σύμφωνα μὲ τὴν συνθήειαν ποὺ ἐπεκράτει νὰ λαμβάνουν οἱ Ἰουδαῖοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἐβραϊκὸν ὄνομα καὶ ἓνα ὄνομα ἑλληνικόν.

Μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καὶ τὸν διασκορπισμὸν τῶν ἀποστόλων, ὁ Μᾶρκος ἠκολούθησε τὸν Παῦλον καὶ τὸν θεῖον του Βαρνάβαν εἰς τὴν πρώτην ἀποστολικὴν περιοδείαν. Ἀλλὰ ὅταν ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν Κύπρον εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὁ Μᾶρκος ἐκουράσθη φαίνεται ἀπὸ τὰς ταλαιπωρίας τῆς περιοδείας καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν εἰς τὰς γύρω ἀπὸ τὸ ὄρος Ταῦρον χώρας. Ἀπεχωρίσθη τότε ἀπὸ αὐτοὺς διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ὅταν κατόπιν ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν εἰς δευτέραν περιοδείαν ὁ Μᾶρκος ἠκολούθησε τὸν Βαρνάβαν εἰς τὴν Κύπρον.

Ἀργότερα ὁ Μᾶρκος ἐγίνεν ἀκόλουθος καὶ συνεργάτης τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὁ ὁποῖος τὸν περιέβαλλε

Ὁ εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος

μέ πολλήν ἀγάπην. Ὁ Μᾶρκος ἦτο ἀκόμη καὶ ἐρμηνευτὴς τοῦ Πέτρου. Εἰς τὸ εὐαγγέλιον δηλαδὴ ποὺ ἔγραψε περιέλαβε τὰς διδασκαλίας καὶ τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου, ποὺ ἤκουσεν ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Πέτρον.

Τὸ ἔργον του ὡς εὐαγγελιστοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τῶν δύο κορυφαίων ἀποστόλων (Πέτρου καὶ Παύλου) ὁ Μᾶρκος λέγεται ὅτι ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Λιβύην καὶ τὴν Πεντάπολιν. Διετέλεσεν ἐπίσης κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Μᾶρκος πρῶτος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας ἐπὶ εἴκοσι περίπου ἔτη. Ἐκεῖ δὲ καὶ συνελήφθη ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν καὶ κατεδικάσθη εἰς μαρτυρικὸν θάνατον.

Τὰ λείψανά του ἔνετοί ἔμποροι μετέφερον κατὰ τὸ ἔτος 828 μ.Χ. εἰς τὴν Βενετίαν, ὅπου ἀνηγέρθη πρὸς τιμὴν του περίφημος ναός. Ὁ εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος εἶναι καὶ ὁ πολιοῦχος ἅγιος τῆς Βενετίας, ἐορτάζεται δὲ ἡ μνήμη του καὶ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον καὶ εἰς τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν τὴν 25ην Ἀπριλίου.

β) Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστὴς

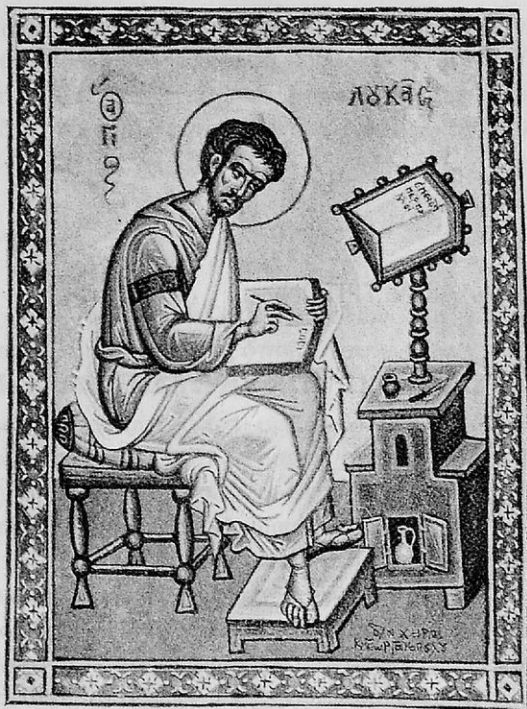
Ὁ Λουκᾶς εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Παύλου. Ὁ Λουκᾶς ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, τὴν πρωτεύουσαν τῆς Συρίας, ἀπὸ εἰδωλολατρικὴν οἰκογένειαν καὶ ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ. Ἀπὸ τὴν γνώσιν ὅμως τὴν ὁποίαν ἔλαβε περὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ κατόπιν τῆς διὰ δόσεως αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, ἀντελήφθη τὴν ὑπεροχὴν τῆς νέας θρησκείας. Καὶ ὅχι μόνον ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν ἀλλὰ καὶ ἔσπευσε νὰ ταχθῇ εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Παύλου, ὁ ὁποῖος ἡτοιμάζετο νὰ ἐξορμήσῃ διὰ τὴν δευτέραν του ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν. Καὶ ἀπὸ τότε, ἐπὶ δέκα πέντε ὁλόκληρα ἔτη, ἔμεινε πλησίον τοῦ Παύλου ἀφωσιωμένος συνεργάτης, σύντροφος εἰς τὴν χαρὰν καὶ τὴν θλίψιν, εἰς τὰς ἐπιτυχίας καὶ τὰς δοκιμασίας. Ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸν μέγαν διδάσκαλόν του μόνον ὅταν ἐκεῖνος ἔχυσε τὸ αἷμα του εἰς τὴν Ρώμην.

Τὸ ἔργον του ὡς εὐαγγελιστοῦ. Ὁ Λουκᾶς κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας ἐξηκολούθησε τὸ ἀποστολικὸν του ἔργον καὶ ἐκήρυξε τὸν Χριστιανισμὸν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Δαλματίαν καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Γαλλίαν καὶ ἀπέθανεν εἰς τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας. Λέγεται ἀκόμη ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖος, μετέφερεν ἀπ' ἐκεῖ τὰ

ὅστᾱ τοῦ ἁγίου καὶ ἔθαψεν αὐτὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν με τιμάς, ἀφοῦ ἐτοποθέτησεν αὐτὰ εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων.

Ἡ ἐπίδρασις του διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Ἐξακολουθεῖ νὰ ὁμιλῇ εἰς τὰς ψυχὰς κάθε γενεᾶς μετὸ «εὐαγγέλιόν» του καὶ τὰς «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων». Εἰς τὸ εὐαγγέλιόν του ἐξιστορεῖ τὸν βίον καὶ τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου, σύμφωνα μετὰς πληροφορίας ποὺ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Παῦλον καὶ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους καὶ τὰς διηγήσεις τὰς ὁποίας ἤκουσεν ἀπὸ τὸ στόμα τῆς Παναγίας μητρὸς τοῦ Κυρίου.

Ἐξ ἴσου μᾶς δίδει ὁ Λουκᾶς ἱστορίαν ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος μετὰς τὰς «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων». Εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ βλέπομεν τὰ πρῶτα βήματα τῆς Ἐκκλησίας, τὴν δρᾶσιν τοῦ Πέτρου καὶ Ἰωάννου καὶ τῶν ἄλλων ἀποστόλων καὶ παρακολουθοῦμεν τὸν Παῦλον εἰς τοὺς ἀγῶνας του διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Χωρὶς τὸ βιβλίον αὐτὸ αἱ γνώσεις μας διὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Ἐκκλησίας θὰ ἦσαν ὀλίγαι.

Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

33. Ο κληρικός

Οἱ μόνιμοι λειτουργοί. Κατὰ τὴν ἀποστολικὴν ἐποχὴν ἡ ζωὴ τῶν χριστιανῶν ὀργανώθη ὡς ἑξῆς :

Ὑπῆρχον τότε δύο τάξεις ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν : Ἀφ' ἑνὸς ἦσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι δὲν ἀνήκων εἰς ὠρισμένην ἐκκλησίαν καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ μόνιμοι λειτουργοὶ εἰς ἐκάστην χριστιανικὴν κοινότητα. Τὴν πρώτην τάξιν ἀπετέλουν οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ εὐαγγελισταί, οἱ ὅποιοι εἶχον ἔργον νὰ διαδίδουν τὸ Εὐαγγέλιον, καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ προφῆται, οἱ ὅποιοι εἶχον εἰδικὸν χάρισμα ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ νὰ ἀναπτύσσουν τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας εἰς τὰς συναθροίσεις τῶν πιστῶν.

Τὴν δευτέραν τάξιν ἀπετέλουν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι παρέμενον μόνιμως εἰς τὰς ἱδρυομένας ἐκκλησίας. Τὰ πρόσωπα αὐτὰ ἦσαν οἱ διάκονοι, οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἐπίσκοποι. Αὐτοὶ ἀπετέλεσαν τὴν ἰδιαιτέραν τάξιν τῶν κληρικῶν, τῶν χριστιανῶν δηλαδὴ οἱ ὅποιοι εἶχον ἔργον νὰ ὑπηρετοῦν τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἡ θέσις τῶν ἀποστόλων. Ὑπεράνω τῶν ἐπισκόπων, τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν διακόνων ἦσαν οἱ ἀπόστολοι. Αὐτοὶ εἶχον τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Μεταξὺ τῶν ἀποστόλων εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα περιλαμβάνεται καὶ ὁ Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος. Αὐτὸς εἶχε σπουδαίαν θέσιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅταν οἱ ἀπόστολοι ἀπουσίαζον. Ἦτο ὁ πρῶτος ἐπί-

σκοπος τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐκτὸς τοῦ Ἰακώβου εἶχον τοποθετηθῇ ὑπὸ τοῦ Παύλου δύο ἄλλοι ἐπίσκοποι, ὁ Τίτος εἰς τὴν Κρήτην καὶ ὁ Τιμόθεος εἰς τὴν Ἐφεσον. Ἔτσι, οἱ ἀπόστολοι ἀνοίγουν βαθμηδὸν τὸν δρόμον διὰ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα τὰ ὅποια θὰ τοὺς διαδεχθῶν.

34. Αἱ ἐπαρχιακαὶ σύνοδοι

Οἱ ἐπίσκοποι. Μετὰ τὸν θάνατον τῶν ἀποστόλων τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας εἶχον οἱ ἐπίσκοποι, οἱ ὅποιοι ἐσυνέχισαν τὸ ἔργον τῶν ἀποστόλων ὡς ἄμεσοι διάδοχοί των.

Ὅσάκις δὲ παρουσιάζοντο ζητήματα σοβαρώτερα, τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ τακτοποιηθῶν διὰ κοινῆς συνεννόησεως, συνεκentrώνοντο οἱ ἐπίσκοποι τῆς ἐπαρχίας ἀπὸ τοῦ 2 αἰῶνος εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς, ὅπου ἀπεφάσιζον ὅλοι μαζὶ διὰ τὰ ζητήματα αὐτὰ μὲ πρόεδρον τὸν ἐπίσκοπον τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας. Αἱ σύνοδοι αὐταὶ ὀνομάσθησαν ἐπαρχιακαί.

Οἱ μητροπολίται. Ἀπὸ τότε ἤρχισε νὰ γίνεται μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων κάποια διάκρισις. Μερικοὶ ἐξ αὐτῶν εἶχον τὴν ἔδραν των εἰς τὰς πρωτεύουσας τῶν ρωμαϊκῶν ἐπαρχιῶν, ἄλλοι δὲ εἰς πόλεις, αἱ ὅποια εἶχον δεχθῇ τὸ Εὐαγγέλιον ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους καὶ τὸ ὅποῖον διέδωσαν ἔπειτα εἰς τὰς γειτονικὰς πόλεις καὶ κώμας. Ἔτσι διεμορφώθησαν οἱ μητροπολίται, οἱ ὅποιοι εἶχον τὴν ἔδραν των εἰς τὰ μεγάλα κέντρα τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους καὶ εἶχον περισσότερα δικαιώματα ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐπισκόπους, διότι αὐτοὶ ἀπετέλουν τὴν κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐπαρχίας. Αὐτοὶ συνεκάλουν, ὡσάκις παρίστατο ἀνάγκη, τὰς ἐπαρχιακὰς συνόδους καὶ ὡς πρόεδροι αὐτῶν ἐξέδιδον τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις καὶ ἐφρόντιζον ἐπίσης διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν.

Καὶ μεταξὺ τῶν μητροπολιτῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διεκρίθησαν, ἐπειδὴ εἶχον τὴν ἔδραν εἰς τὰς τρεῖς μεγάλας πόλεις τοῦ Κράτους, οἱ ἑξῆς : ὁ μητροπολίτης τῆς Ρώμης, ὁ μητροπολίτης τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ὁ μητροπολίτης τῆς Ἀντιοχείας. Καὶ μεταξὺ αὐτῶν πάλιν διεκρίνετο ὡς πρὸς τὴν τιμὴν ὁ μητροπολίτης Ρώμης, ἐπειδὴ ἡ Ρώμη τότε ἦτο πρωτεύουσα τοῦ κόσμου.

Εἰς τοὺς μητροπολίτας αὐτοὺς προσετέθησαν ἀργότερον οἱ ἐπίσκοποι τῶν Ἱεροσολύμων, πρὸς τιμὴν τῆς ἁγίας πόλεως, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ἡ κοιτίς τῆς νέας θρησκείας, καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς νέας πρωτευούσης τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους. Οἱ μητροπολίται αὐτοὶ ὠνομάσθησαν ἀπὸ τοῦ 5 αἰῶνος πατριάρχαι ὡς ἄρχοντες πνευματικοὶ τῶν χριστιανῶν.

35. Αἱ ἀποστολικαὶ ἐκκλησίαι

Αἱ κυριώτεραι ἐκκλησίαι. Διὰ τοῦ κηρύγματος τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν μαθητῶν των ἰδρύθησαν ἐκκλησίαι εἰς πολλὰ μέρη τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου. Αἱ κυριώτεραι ἐξ αὐτῶν εἶναι αἱ ἑξῆς :

α) Εἰς τὴν Παλαιστίνην : τῶν Ἱεροσολύμων, τῆς Λύδδας, τῆς Ἰόππης, τῆς Καισαρείας καὶ ἄλλαι.

β) Εἰς τὴν Συρίαν : τῆς Ἀντιοχείας.

γ) Εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν : τῆς Πέργης, τῆς Ἀντιοχείας (τῆς Πισιδίας) τοῦ Ἰκονίου, τῶν Λύστρων, τῆς Δέρβης, τῆς Ἐφέσου, τῆς Τρωάδος, τῆς Μιλήτου, τῆς Σμύρνης, τῆς Περγάμου, τῆς Φιλαδελφείας καὶ τῆς Λαοδικείας.

δ) Εἰς τὴν Μακεδονίαν : τῶν Φιλίππων, τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Βερροίας.

ε) Εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα : τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Κορίνθου, τῶν Πατρῶν.

ς) Εἰς τὴν Αἴγυπτον : τῆς Ἀλεξανδρείας.

ζ) Εἰς τὴν Ἰταλίαν : τῆς Ρώμης.

Μεταξὺ τῶν ἀποστολικῶν ἐκκλησιῶν διεκρίνετο ἡ ἐκκλησία τῆς Ρώμης, διότι ἦτο πολυάριθμος, πλουσία καὶ πρόθυμος πάντοτε εἰς βοήθειαν τῶν χριστιανῶν τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν, ὡς ἀκίς εὐρίσκοντο εἰς ἀνάγκας.

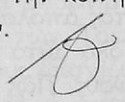
Ἑνότης πίστεως καὶ ἀγάπης. Ἦσαν δὲ αἱ ἐκκλησίαι τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς, παρ' ὅλας τὰς ἐξωτερικὰς διαφορὰς (ὡς πρὸς τὰ ἔθιμα τῆς λατρείας, τὴν γλῶσσαν κλπ.) ἡνωμένοι. Παρουσίαζον ἐνότητα πίστεως καὶ ἀγάπης.

Τὴν ἐνότητα αὐτὴν τὴν βλέπομεν :

α) Εἰς τὴν σχέσιν καὶ ἐπικοινωνίαν τῶν ἐκκλησιῶν δι' ἐπιστολῶν καὶ ἀπεσταλμένων.

β) Εἰς τὸ ἀμοιβαῖον ἐνδιαφέρον πὺν ἐξεδηλοῦτο μεταξύ τῶν ἐκκλησιῶν διὰ τὴν εἰρήνην, τὴν σταθερότητα εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν πρόοδον εἰς τὸν χριστιανικὸν βίον μιᾶς ἐκάστης ἐκκλησίας. Φαίνεται αὐτὸ καὶ ἀπὸ μίαν ἐπιστολὴν, ἡ ὁποία ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κλήμεντος ἐπισκόπου Ρώμης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κορίνθου, ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς ἀνταρσίας μερικῶν νεωτέρων κατὰ τῶν πρεσβυτέρων. Μὲ πνεῦμα ἀγάπης ὁ Κλήμης συνιστᾷ εἰς τοὺς χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου νὰ ἀποφύγουν τὸν φθόνον, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἡ αἰτία πολλῶν κακῶν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ νὰ δείξουν ὁμόνοιαν καὶ πειθαρχίαν.

γ) Εἰς τὴν προσπάθειαν ἡ ὁποία κατεβάλλετο διὰ τὴν ἐπικράτησιν κοινῶν ἐθίμων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐπὶ παραδείγματι, ἐξ ἀφορμῆς τῆς διαφορᾶς, ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα, μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Ρώμης, ἡ ὁποία ἐφαίνετο εἰς πολλοὺς ἀταίριαστος, ὁ τότε ἐπίσκοπος Σμύρνης Πολύκαρπος, μετέβη εἰς τὴν Ρώμην διὰ νὰ ἐξευρεθῇ ἀπὸ κοινοῦ μία διόρθωσις τοῦ πράγματος. Καὶ εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ συνεννόησις μεταξύ τῶν δύο ἱεραρχῶν δὲν κατέληξεν εἰς συμφωνίαν. Ὡς ἄνθρωποι ὅμως, ποτισμένοι μὲ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἀντελήφθησαν ὅτι δὲν ἦτο ὀρθὸν νὰ φιλονικοῦν διὰ λειτουργικὰ ἔθιμα. Ἐχωρίσθησαν δι' αὐτὸ φιλικώτατα, ἀφοῦ μετέλαβον τῆς θείας εὐχαριστίας, ἡνωμένοι μὲ τὴν κοινὴν πίστιν καὶ συνδεόμενοι ἀναμεταξύ των μὲ τὴν ἀγάπην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΔΙΩΓΜΟΙ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ. ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

36. Οί διωγμοί

Αἰτία τῶν διωγμῶν. Καθὼς ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν ἀποστόλων, ἔτσι καὶ ἐπὶ τῶν διαδόχων των, κατὰ τὸν 2 καὶ 3 αἰῶνα, ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἔπαυσε νὰ κερδίζει καθημερινῶς ἔδαφος. Εἰς τὴν διάδοσιν αὐτὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀντέδρασαν κατὰ πρῶτον οἱ Ἰουδαῖοι, καθὼς εἶδαμε, δὲν παρήλθε δὲ πολὺς καιρὸς καὶ οἱ ἔθνη. Εξ αὐτοῦ δὲ προήλθον οἱ διωγμοὶ τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων.

Καὶ αὐτὸ ἦτο φυσικόν. Οἱ ἔθνη οἱ εἶχον συνηθίσει εἰς τὰς λαμπράς τελετὰς τῆς ἐθνικῆς θρησκείας καὶ εἰς τὰς ἀπολαύσεις, ποὺ ἐπέτρεπεν αὕτη. Καὶ τώρα ἔπρεπε νὰ ἀφήσουν ὅλα αὐτὰ διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν μίαν βασιλείαν ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ δεχθοῦν αὐτὴν τὴν μεταβολὴν ;

Ἐκτὸς αὐτοῦ, ἐκυκλοφόρουν ἐκ μέρους τῶν πολεμίων τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν διάφοροι κατηγορίαι. Ἐπειδὴ οἱ χριστιανοὶ δὲν προσεκύουν τὰ εἰδωλα, κατηγοροῦν αὐτοὺς οἱ ἔθνη ὡς ἀθέους. Ἐπειδὴ ἐτέλουν τὰ τῆς λατρείας των εἰς μέρη ἀπόκρυφα κατηγοροῦντο ὡς ἀνήθικοι. Αἱ κατηγορίαι αὗται καὶ ἄλλαι παρόμοιοι ἐγίνοντο πιστευταὶ ἀπὸ τὸν ὄχλον, τοῦ ὁποῦ το μῖσος κατὰ τῶν χριστιανῶν ἐξήγειρον ἐκτὸς τῶν Ἰουδαίων καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ τεχνῖται, τῶν ὁποίων ἐβλάπτοντο τὰ συμφέροντα, καθὼς ἐπίσης καὶ αἱ ἀρχαί. Διότι οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ῥωμαῖοι αὐτοκράτορες ἐπίστευον ὅτι ἡ νέα θρησκεία ὑπονομεύει τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ ἐλατρεῖτο ὡς θεός.

Ποιναι καὶ βασανιστήρια. Ἔτσι λοιπὸν ἄρχοντες καὶ λαὸς ἐξηγήθησαν κατὰ τῆς νέας θρησκείας διὰ νὰ τὴν ἐξαλείψουν.

Ὅσοι ἐκ τῶν χριστιανῶν ἔμενον σταθεροὶ εἰς τὴν πίστιν ἐτιμωροῦντο μὲ θάνατον. Καὶ ἄλλοι μὲν ἐρρίπτοντο εἰς τὴν πυράν, ἄλλοι ἐσταυρώνοντο, ἄλλοι ἐρρίπτοντο εἰς τὰ θηρία καὶ ἄλλοι ἐφονεύοντο διὰ ξίφους.

Ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ εἶδη τοῦ θανάτου, ὁ θάνατος μὲ τὸ ξίφος ἦτο ὁ ἡπιώτερος, ἐνῶ ὁ φοβερώτερος ἦτο ὁ θάνατος διὰ τῶν θηρίων εἰς τὸν ἱππόδρομον, ἐνώπιον τοῦ πλήθους. Ἐκεῖ ἔπρεπε οἱ μάρτυρες νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ ἄγρια θηρία, τὰ ὁποῖα ἄφηναν οἱ δήμιοι ἐλεύθερα διὰ νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν χριστιανῶν.

Εἰς τὸν θάνατον διὰ τοῦ σταυροῦ, ὁ κατάδικος προσηλῶνετο ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν συνήθως μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, διὰ νὰ εἶναι ἡ τιμωρία ἀκόμη σκληροτέρα.

Συνηθισμένη τιμωρία ἦτο καὶ ὁ διὰ τῆς πυρᾶς θάνατος. Τὸν κατάδικον ἀνέβαζον γυμνὸν ἐπάνω εἰς μίαν ἐξέδραν, ἐπὶ τῆς ὁποίας εὐρίσκοντο τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν πυράν. Ἡ ἐξέδρα αὕτῃ εὐρίσκετο μέσα εἰς τὸ στάδιον ἢ εἰς τὸ ἀμφιθέατρον, διὰ νὰ δύνανται ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι ἐκεῖ νὰ παρακολουθήσουν τὸ θέαμα.

Ἐκτὸς τῆς τιμωρίας μὲ θάνατον, ἐχρησιμοποιοῦν κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ διάφορα βασανιστήρια, διὰ νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουν νὰ ἄρνηθοῦν τὴν πίστιν των. Τοιαῦτα ἦσαν αἱ μαστιγώσεις, οἱ σιδηροὶ ὄνυχες μὲ τοὺς ὁποίους ἐξέσχιζον τὰς σάρκας, ἡ καῦσις τοῦ σώματος μὲ πυρωμένον σίδηρον, ἡ ἀποκοπὴ τῶν χειρῶν, τῶν ὠτων, ἡ ἐξόρυξις τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἄλλα παρόμοια. Δι' αὐτὸ τὸ πλῆθος αὐτῶν μαρτύρων ἦτο ἀδύνατον νὰ ὁμολογῇ μὲ θάρρος τὴν πίστιν του, ἂν δὲν ἐνισχύετο ἀπὸ τὴν θείαν δύναμιν.

37. Οἱ κυριώτεροι διωγμοί. Οἱ σπουδαιότεροι μάρτυρες (64-311)

α) Ἐπὶ τοῦ Νέρωνος. Ὁ θηριώδης αὐτὸς αὐτοκράτωρ ἐθεωρήθη ὑπεύθυνος διὰ τὴν πυρκαϊάν ποὺ ἐξεργάγη εἰς τὴν Ρώμην τὸν Ἰούλιον τοῦ 64 μ.Χ. Διὰ νὰ σωθῇ δὲ ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ λαοῦ ἀπέδωσε τὴν εὐθύνην εἰς τοὺς χριστιανούς, τοὺς ὁποίους μόλις τότε ἤρχισαν νὰ διακρίνουν οἱ Ρωμαῖοι ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους.

Μερικοὺς τότε ἐκ τῶν χριστιανῶν ἐσταύρωσαν. Ἄλλους ἐτύλι-

ξαν με δέρματα ἀγρίων ζώων καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς τοὺς σκύλους, διὰ νὰ τοὺς ξεσχίσουν. Ἄλλους τοὺς ὠδήγησαν εἰς τὸ ἀμφιθέατρον διὰ νὰ κατασπαραχθοῦν ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία. Καὶ ἄλλους, ἀφοῦ τοὺς ἤλειψαν με πίσσαν καὶ ρητίνην, τοὺς ἔδεσαν εἰς πασσάλους καὶ μόλις ἤρχιζε νὰ νυκτώνῃ τοὺς ἔκαιον, διὰ νὰ χρησιμεύουν ὡς φανοὶ εἰς τοὺς κήπους καὶ τοὺς δρόμους τῆς Ρώμης. Κατὰ τὸν διωγμὸν αὐτὸν ἐμαρτύρησαν, καθὼς εἶδαμε, καὶ οἱ ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος.

β) Ἐπὶ τοῦ Δομιτιανοῦ (81 - 96 π.Χ.). Τότε ἐμαρτύρησε με-
ταξὺ πολλῶν ἄλλων καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης.

γ) Ἐπὶ τοῦ Τραϊανοῦ (98 - 117 μ.Χ.). Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἦτο ἑπαρχος εἰς τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόντον ὁ Πλίνιος ὁ νεώτερος. Αὐτὸς ἐπειδὴ ἔβλεπεν, ὅτι οἱ χριστιανοὶ καθημερινῶς ἐπολλαπλα-
σιάζοντο, ἔγραψεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἐζήτηε ὁδηγίας πῶς νὰ φερθῇ πρὸς αὐτοὺς. Ὁ Τραϊανὸς ἀπήντησεν εἰς αὐτόν, ὅτι οἱ χριστι-
ανοὶ δὲν πρέπει νὰ ἀναζητοῦνται, ἀλλὰ νὰ ἀναμένεται γραπτὴ κα-
ταγγελία· ὅσοι δὲ ἄρνούνται τὸν Χριστὸν νὰ ἀφῆνωνται ἐλεύθεροι.
Ἔτσι λοιπὸν οἱ χριστιανοὶ σύμφωνα με τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν τοῦ
Τραϊανοῦ δὲν εἶχον δικαίωμα νὰ λατρεύουν τὸν Θεόν.

Τὸ σπουδαιότερον θῦμα τοῦ διωγμοῦ αὐτοῦ ἦτο ὁ ἐπίσκοπος
Ἀντιοχείας Ἰγνάτιος. Τὸν ὠδήγησαν εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἐρρίφθη εἰς
τὰ ἄγρια θηρία. Ἔτσι λοιπὸν ἐπραγματοποιήθη ἐκεῖνο τὸ ὅποιον
ἔγραφεν ὁ ἴδιος εἰς μίαν ἐπιστολὴν του πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς
Ρώμης κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου του πρὸς τὴν Ρώμην : «Εἴ-
μαι σῖτος τοῦ Θεοῦ καὶ ἀλέθομαι με τοὺς ὁδόντας τῶν θηρίων, διὰ
νὰ εὐρεθῶ ὡς ἄρτος καθαρὸς».

δ) Ἐπὶ τοῦ Ἀδριανοῦ (117 - 138 μ.Χ.). Πρὸς τὸν αὐτοκράτο-
ρα αὐτὸν δύο μορφωμένοι χριστιανοὶ (ὁ Κοδράτος, ἐπίσκοπος Ἀ-
θηνῶν καὶ ὁ Ἀθηναῖος φιλόσοφος Ἀριστείδης) ἔδωσαν ἀπολογίας
(γραπτὰ κείμενα) ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν. Ὁ Ἀδριανός, ἀφοῦ ἐπεί-
σθη, ἔλαβε μερικὰ μέτρα προστατευτικὰ ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν.

ε) Ἐπὶ τοῦ Ἀντωνίνου τοῦ Πίου (138 - 161 μ.Χ.). Τότε ἐμαρτύ-
ρησεν εἰς τὴν Σμύρνην ὁ ἅγιος Πολύκαρπος, ὁ ἐπίσκοπος τῆς πό-
λεως, μαθητὴς τοῦ ἀποστόλου Ἰωάννου καὶ συμμαθητὴς τοῦ Ἰγνα-
τίου, τοῦ ἐπισκόπου Ἀντιοχείας.

Εἰς τὸ στάδιον τῆς Σμύρνης, ὅπου ὠδηγήθη ὑπὸ τῶν στρατιω-

τῶν, ὁ ἀνθύπατος ἔλεγεν εἰς αὐτόν: «Βλασφήμησε τὸν Χριστόν».

Καὶ ὁ Πολύκαρπος ἀπήντησεν: «Ὅγδοήκοντα ἐξ ἔτη δουλεύω τὸν Χριστὸν καὶ δὲν μὲ ἡδίκησε εἰς τίποτεν· πῶς λοιπὸν εἰμὸρῶ νὰ βλασφημῶ τὸν βασιλέα καὶ σωτήρα μου ;».

Μετ' ὀλίγον ὁ Πολύκαρπος, ἔπειτα ἀπὸ θερμὴν προσευχὴν πρὸς τὸν Θεόν, ἐρρίπτετο εἰς τὸ πῦρ διὰ νὰ καῇ ζωντανός.

στ) Ἐπὶ τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου (161 - 180 μ.Χ.). Ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ἦτο ὁ καλῦτερος ἐκ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ρώμης. Ἐν τούτοις, κατεδίωξε τοὺς χριστιανούς διὰ νὰ κατευνάσῃ τὸν ὄχλον, ὁ ὁποῖος ἐπίστευεν ὅτι εἶχον ἐξεγερθῇ οἱ θεοὶ ἐναντίον τῶν χριστιανῶν, ἐξ αἰτίας ἰσχυρῶν σεισμῶν, ποὺ συνετάραξαν τότε τὴν Ἰταλίαν.

Τότε ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν Ρώμην, ἀφοῦ ἀπεκεφαλίσθη, ὁ φιλόσοφος Ἰουστίνος, ὁ σπουδαιότερος ἐκ τῶν ἀρχαίων ἀπολογητῶν καὶ ἡ ἁγία Παρασκευὴ μὲ τὸν αὐτὸν θάνατον, ἔπειτα ἀπὸ πολλὰ βασανιστήρια, ἐπειδὴ εἰργάζετο μὲ πολὺν ζῆλον διὰ τὴν διάδοσιν τῆς νέας θρησκείας.

ζ) Ἐπὶ τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου (193 - 201 μ.Χ.). Ὁ αὐτοκράτωρ αὐτὸς ἐξέδωκε διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποῖου κατεδιώκοντο μὲ ποινὴν θανάτου ὅλοι ὅσοι ἠσπάζοντο τὴν νέαν θρησκείαν. Ὁ διωγμὸς αὐτὸς ἦτο περισσότερον φοβερὸς εἰς τὴν Καρχηδόνα, ὅπου ἐμαρτύρησεν ἡ ἁγία Περπέτουα, εὐγενὴς κυρία τῆς Καρχηδόνας, εἰς ἡλικίαν 22 ἐτῶν. Παρεδόθη εἰς τοὺς κερατισμοὺς ἀγρίας ἀγελάδος μὲ τὸ βρέφος τῆς εἰς τὴν ἀγκάλην, ἐνῶ ὁ γέρον πατήρ τῆς τὴν παρεκάλει ματαίως νὰ λυπηθῇ τὴν νεότητά της καὶ τὸ παιδί της.

η) Ἐπὶ τοῦ Δεκίου (249 - 251). Ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος αὐτοῦ οἱ διωγμοὶ ἐπεξετάθησαν εἰς ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν. Ὡς νὰ μὴ ἐφθανον δὲ τὰ ὑπάρχοντα βασανιστήρια, ἐπενεώθησαν καὶ νέα φρικαστικά μαρτύρια. Πολλοὶ τότε ἐμαρτύρησαν. Μεταξὺ αὐτῶν περιλαμβάνονται ὁ ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων Ἀλέξανδρος, ὁ ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας Βαβύλας καὶ ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης Φαβιανός.

θ) Ἐπὶ τοῦ Βαλεριανοῦ (257 - 258). Καὶ ὁ αὐτοκράτωρ αὐτὸς δὲν ἐβράδυνε νὰ λάβῃ τὰ σκληρότερα μέτρα κατὰ τῶν χριστιανῶν. Ἐστράφη πρὸ παντὸς ἐναντίον τῶν ἐπισκόπων, τοὺς ὁποῖους ἐξώρισεν. Ἐπίσης ἀπηγόρευσε τὰς θρησκευτικὰς συγκεντρώσεις τῶν χριστιανῶν καὶ ἐδήμευσε τοὺς ναοὺς καὶ τὰ κοιμητήρια. Ὅσοι ἐκ τῶν χριστιανῶν εἶχον πολιτικὰ ἀξιώματα τὰ ἔχαναν.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος αὐτοῦ ἐμαρτύρησεν ὁ ἐπίσκοπος Καρχηδόνας Κυπριανὸς καὶ ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης Σίξτος.

ι) Ἐπὶ τοῦ Διοκλητιανοῦ (301 - 311). Ὁ διωγμὸς αὐτὸς ἦτο ὁ σκληρότερος. Διήρκεσε δύο ἔτη. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ οἱ χριστιανικοὶ ναοὶ κατεστρέφοντο, τὰ ἱερὰ βιβλία ἐκαίοντο, οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἱερεῖς ἐφονεύοντο καὶ εἰς τὰς φυλακὰς ἀπέβησκον χιλιάδες χριστιανῶν ἀπὸ τὰ βασιανιστήρια.

Μεταξὺ τοῦ πλήθους ποὺ ἐμαρτύρησαν κατὰ τὸν διωγμὸν αὐτὸν περιλαμβάνονται καὶ ὁ ἅγιος Γεώργιος καὶ ὁ ἅγιος Δημήτριος.

ια) Ἐπὶ τοῦ Γαλερίου ἢ Μαξιμιανοῦ (302 - 311). Ὁ διωγμὸς αὐτὸς ἀποτελεῖ συνέχειαν εἰς τὴν Ἀνατολὴν τοῦ διωγμοῦ τοῦ Διοκλητιανοῦ. Τότε ἐμαρτύρησαν ἡ ἁγία Βαρβάρα καὶ ἡ ἁγία Αἰκατερίνη.

38. Ἅγιος Δημήτριος

Ἡ μαρτυρία τοῦ Δημητρίου. Ὁ ἅγιος Δημήτριος κατήγετο ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην ἀπὸ εὐγενεῖς γονεῖς. Πιστὸς μαθητὴς τοῦ Κυρίου ἠγωνίζετο φανερά εἰς τὴν Θεσσαλονίκην διὰ τὴν διάδοσιν τῆς νέας θρησκείας, ποὺ ἤρχετο νὰ ἀνακαινίσῃ τὸν κόσμον. Διὰ τὴν δρᾶσιν του αὐτὴν συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ, ὁ ὁποῖος εὗρίσκετο τὸν καιρὸν ἐκείνον εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Λυαῖος καὶ Νέστωρ. Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν εἰς τὸ εὐρύχωρον στάδιον τῆς Θεσσαλονίκης, εἰς τὸ ὁποῖον διεξήγοντο ἀγῶνες χάριν τοῦ αὐτοκράτορος, κάποιος εἰδωολάτρης, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Λυαῖος, προεκάλει εἰς τὸ στάδιον, ὡς ἄλλος Γολιάθ, πάντα ὁ ὁποῖος θὰ ἤθελε νὰ ἀγωνισθῇ μαζί του.

Κανένας δὲν παρουσιάσθη διὰ νὰ τὸν ἀντιμετωπίσῃ, ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα τολμηρὸν νέον, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Νέστωρ. Αὐτὸς ἐπήδησεν εἰς τὸ στάδιον καὶ ἔλαβε τὸ θάρρος νὰ ἀντιπαραταχθῇ πρὸς τὸν Λυαῖον. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐφώνασε: «Θεὲ τοῦ Δημητρίου βοήθει μοι», ὥρμησεν ἀτρόμητος ἐναντίον τοῦ Λυαίου καὶ ἐκτύπησεν αὐτὸν θανασίμως.

Ἡ νίκη τοῦ Νέστωρος, ἡ ὁποία ὠφείλετο εἰς τὴν πίστιν αὐτοῦ πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Δημητρίου κηρυττόμενον Θεόν, ἐξοργίζει τὰ πλήθη ἐναντίον αὐτοῦ καὶ ὁ αὐτοκράτωρ διατάσσει τὴν ἐκτέλεσίν του

ἐπὶ τόπου. Ὁ θάνατος
τούτου ὅμως ἦτο ἐνδο-
ξος. Διότι ἔπεσεν ὁμο-
λογῶν τὴν πρὸς τὸν
Χριστὸν πίστιν του.

**Τὸ τέλος τοῦ Δη-
μητρίου.** Μετ' ὀλίγον
ἦλθε καὶ ἡ σειρὰ τοῦ
Δημητρίου. Ἡ ἐπὶ κλη-
σις τοῦ Νέστορος πρὸς
τὸν Θεὸν τοῦ Δημη-
τρίου ἔφθασεν εἰς τὰ
αὐτιά τοῦ Διοκλητιαν-
οῦ. Ὁ σκληρὸς βασι-
λεὺς ἐξοργίζεται κατὰ
τοῦ νεαροῦ χριστιανοῦ,
ὁ ὁποῖος εὕρισκετο κλει-
σμένος μέσα εἰς σκοτει-
νὴν φυλακὴν, καὶ δια-
τάσσει νὰ τὸν φονεύ-
σουν.

Ὁ ἅγιος Δημήτριος

Μετ' ὀλίγον, στρατιῶται ἔρχονται εἰς τὴν φυλακὴν, παραλαμβάνουν τὸν Δημήτριον καὶ τὸν ὀδηγοῦν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως, ὅπου τὸν ἐθανάτωσαν διὰ λογχισμῶν.

Τὰ ἅγια λείψανα καὶ τῶν δύο ἀθλητῶν τὰ ἐμάζευσε με εὐλάβειαν οἱ χριστιανοὶ καὶ τὰ ἐνεταφίασαν. Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἀργότερα ἐκτίσθη λαμπρὸς ναὸς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀνέβλυζε μῦρον. Δι' αὐτὸ ὁ ἅγιος Δημήτριος λέγεται μυροβλήτης.

Θεωρεῖται δὲ ὁ ἅγιος Δημήτριος προστάτης τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἡ μνήμη του ἐορτάζεται τὴν 26 Ὀκτωβρίου, ψαλλομένου κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν τοῦ ἑξῆς ἀπολυτικίου :

«Μέγαν εὐρατο ἐν τοῖς κινδύνοις, σὲ ὑπέρμαχον ἢ οἰκουμένη, ἀθλοφόρε τὰ ἔθνη τροποῦμενον. Ὡς οὖν Λυαίου καθεῖλες τὴν ἑπαρσιν, ἐν τῷ σταδίῳ θαρρύνας τὸν Νέστορα, οὕτως, ἅγιε μεγαλομάρτυς Δημήτριε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος».

39 "Άγιος Γεώργιος

Ἡ μαρτυρία τοῦ Γεωργίου. Ὁ ἅγιος Γεώργιος ἐγεννήθη εἰς τὴν Καππαδοκίαν ἀπὸ γονεῖς πλουσίους καὶ ἔμεινε ὀρφανὸς εἰς παιδικὴν σχεδὸν ἡλικίαν. Ὅταν ἔγινε 18 ἐτῶν κατετάγη εἰς τὸν στρατὸν τοῦ αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν στρατιωτικὴν του ὑποχρέωσιν, σύντομα δὲ προήχθη εἰς χιλιάρχον, ἐπειδὴ διεκρίθη εἰς πολλὰς μάχας. Ἐμείνεν ὅμως ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὰς τιμὰς καὶ τοὺς ἐπαίνους ποὺ τοῦ ἐγίνοντο διὰ τὴν γενναϊότητά του. Δὲν παρεσύρθη ἐπίσης ἀπὸ τὸ κακὸν περιβάλλον ὡπλισμένος μὲ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῆς προσευχῆς. Ἐστάθη εἰς ὅλα γενναῖος.

Ὅταν δὲ ὁ αὐτοκράτωρ Διοκλητιανός, τὸν διέταξε νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ παραδώσῃ εἰς τὰ μαρτύρια χριστιανούς, ὁ Γεώργιος ὄχι μόνον ἠρνήθη ἀλλὰ καὶ μὲ θάρρος ὡμολόγησεν ἐνώπιον τοῦ Διοκλητιανοῦ ὅτι ἦτο χριστιανός.

«Εἶσαι χριστιανός; ἐρωτᾷ μὲ ἐκπληξιν ὁ αὐτοκράτωρ. Καὶ δὲν ἐντρέπῃσαι, σὺ ὁ ἐνδοξος στρατηγός μου, δὲν λυπεῖσαι τὴν ζωὴν σου, σὺ ὁ θελκτικὸς νέος, δὲν φοβεῖσαι τὸν θάνατον;»

«Εἰμαι χριστιανός», ἀπαντᾷ καὶ πάλιν μὲ θάρρος ὁ Γεώργιος.

«Ἀρνήσου τὴν πλάνην, διὰ νὰ ζήσης», τοῦ λέγει ὁ βασιλεὺς.

«Δὲν μοῦ χρειάζεται ἡ ζωὴ, βασιλεῦ. Θέλω νὰ ἀποθάνω χριστιανός».

Ὁ ἅγιος Γεώργιος

Βασανιστήρια καὶ θάνατος. Καὶ τότε ἤρχισαν τὰ βασανιστήρια πρὸς ἐκφοβισμόν. Καὶ πρῶτον μὲν οἱ δῆμιοι τὸν ἐξυλοκόπησαν, ἀφοῦ τὸν ἔδεσαν γυμνὸν εἰς ἓνα στῦλον. Ἐπειτα τὸν ἔδεσαν εἰς τροχὸν ποῦ ἐσύρετο καὶ ἔσχιζε μὲ τὰ κοπτερά του μαχαίρια τὰς σάρκας του. Ἀλλὰ ὁ Γεώργιος μένει σταθερός. Ἀκολουθοῦν νέα βασανιστήρια χωρὶς ὅμως καὶ πάλιν κανένα ἀποτέλεσμα. Τέλος ἐξοργίζεται ὁ Διοκλητιανὸς καὶ διατάσσει τὸν ἀποκεφαλισμόν του.

Τὸ λείψανόν του μετέφερον οἱ χριστιανοὶ εἰς τὴν Λύδδαν τῆς Παλαιστίνης, τὴν πατρίδα τῆς μητέρας του. Ἐπὶ τοῦ τάφου του ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγα ἔτη ἐκτίσθη ναὸς ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.

Θαύματα τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον ἀποδίδονται καὶ πολλὰ θαύματα. Μεταξὺ δὲ τῶν θαυμάτων αὐτῶν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον περισσότερον ὑμνήθη, εἶναι ἡ διάσωσης κόρης ἀπὸ δράκοντα, τὸν ὁποῖον ὁ Γεώργιος ἐφιππος κατέβαλε μὲ τὸ δόρυ, ὅπως παριστάνεται εἰς τὴν εἰκόνα του. Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ δράκων αὐτὸς ἐκρύπτετο ἔξω τῆς πόλεως πλησίον εἰς μίαν πηγὴν καὶ ἔτρωγε τοὺς ἀνθρώπους ποῦ μετέβαινον ἐκεῖ διὰ νὰ λάβουν ὕδωρ. Ὁ ἅγιος Γεώργιος ὅμως ἔπειτα ἀπὸ φοβερὰν πάλιν φονεῦει τὸν δράκοντα καὶ σώζει τὴν νεαρὰν κόρην, ἡ ὁποία μὲ ἀγωνίαν παρηκολούθει ἐκεῖ τὴν πάλιν.

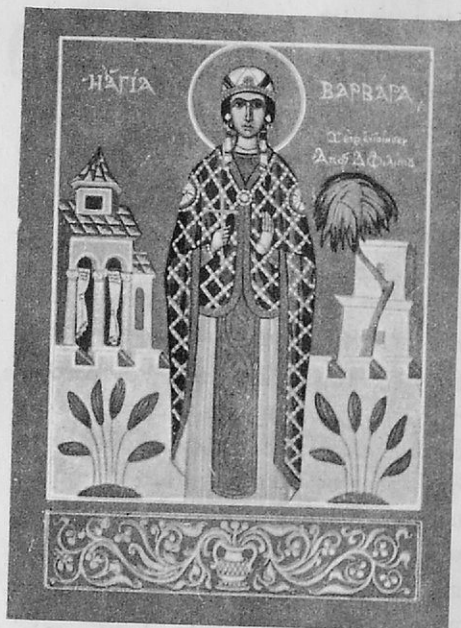
Ὁ ἅγιος Γεώργιος θεωρεῖται προστάτης τοῦ στρατοῦ, ἑορτάζει δὲ ἡ Ἐκκλησία τὴν μνήμην του τὴν 23ην Ἀπριλίου μὲ ἰδιαιτέραν λαμπρότητα. Τότε δὲ ψάλλεται τὸ ἑξῆς ἀπολυτίκιον:

«Ὡς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτῆς καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστῆς, ἀσθενούντων ἱατρός, βασιλέων ὑπέρμαχος, τροπαιοφόρε, μεγαλομάρτυς Γεώργιε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Καλεῖται εἰς τὸ ἀπολυτίκιον ἐλευθερωτῆς τῶν αἰχμαλώτων, σύμφωνα μὲ τὰς διηγήσεις ἄλλων θαυμάτων, ποῦ ἔκαμεν ὁ ἅγιος Γεώργιος, διὰ τῶν ὁποίων ἠλευθέρωσε παιδίᾳ ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν.

20. Ἁγία Βαρβάρα

Ἡ φανέρωσις τοῦ μυστικοῦ. Ἡ ἁγία Βαρβάρα ἦτο κόρη μονογενῆς τοῦ πλουσίου καὶ μὲ μεγάλην κοινωνικὴν θέσιν ἐθνικοῦ Διοσκοῦ-

Ἡ ἁγία Βαρβάρα

ρου καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν ὠραιότητά της καὶ τὴν εὐφυΐαν της. Χάρις εἰς τὰς φροντίδας τοῦ πατρός της, ὁ ὁποῖος τὴν ἠγάπα πολὺ, ἔλαβε τὴν καλλιτέραν δυνατὴν μόρφωσιν. Ἐπὶ πλέον, ἐδόθη εἰς αὐτὴν ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσῃ καὶ τὸν Χριστόν.

Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐτηρεῖτο κατ' ἀρχὰς μυστικόν, ἐφανερώθη δὲ ὅταν ὁ πατὴρ της ἐπρότεινεν εἰς τὴν Βαρβάραν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς εἰδωλολατρικὴν τελετὴν. Ἐκείνη ὄχι ἀπλῶς ἠρνήθη ἀλλὰ καὶ ἐβεβαίωσε ὅτι εἶναι χριστιανή. Ὁ πατὴρ της εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων αὐτῶν ὠργίσθη καὶ ἠτοίμασε

τὸ ξίφος διὰ νὰ τὴν φονεύσῃ. Ἀλλ' ἐκείνη, διὰ νὰ προλάβῃ τὸ μεγάλο αὐτὸ κακὸ ποὺ θὰ ὀπτεδείκνυε τὸν πατέρα της παιδοκτόνον, καταφεύγει εἰς τὸ πλησίον ὄρος καὶ κρύπτεται. Ὁ Διόσκουρος τὴν καταδιώκει. Μανθάνει τὸ μέρος καὶ τὴν ἀνακαλύπτει. Ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον πατέρας. Εἶναι ἐχθρὸς ἄσπονδος, γεμάτος ἀπὸ μῖσος, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ τὴν ἐκδικηθῇ.

«Ἐξακολουθεῖς, τῆς εἶπε, νὰ ἐπιμένῃς ;».

Ἡ Βαρβάρα τὸν ἐκύτταξε μὲ λύπην ἀλλὰ καὶ μὲ σταθερότητα : «Δὲν εἰμπορῶ, πατέρα, νὰ ἀρνηθῶ τὸν ἀληθινὸν Θεόν».

Διώξεις, βασανιστήρια, θάνατος. Ἐξαγριωμένος ὁ Διόσκουρος τὴν παραδίδει εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς πόλεως, μὲ τὴν κατηγορίαν ὅτι ἐξύβρισε τὰ θεῖα. Ἐκεῖνος τὴν ἐλυπήθη καὶ προσεπάθησε μὲ ὑποσχέσεις νὰ τὴν πείσῃ νὰ μεταβάλλῃ γνώμην, χωρὶς ὅμως ἀποτέλεσμα. «Τὸν Χριστόν μου ποτὲ δὲν ἀρνοῦμαι, ὅ,τιδήποτε καὶ ἂν μοῦ συμβῇ» ἔπαναλαμβάνει μὲ σταθερότητα ἡ ἁγία Βαρβάρα.

Καὶ ἀρχίζουν ἔπειτα τὰ διάφορα βασανιστήρια. Ξεσχίζουσιν τὰς

σάρκας της, καίουν τὸ σῶμα της μὲ πυρωμένα σίδερα καὶ τὴν ρίπτουν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ὑπῆρχεν ἐλπίς νὰ μεταστραφῇ, διὰ νὰ δοθῇ τέλος, ὁ ἴδιος ὁ πατέρας της μὲ ξίφος τῆς ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν.

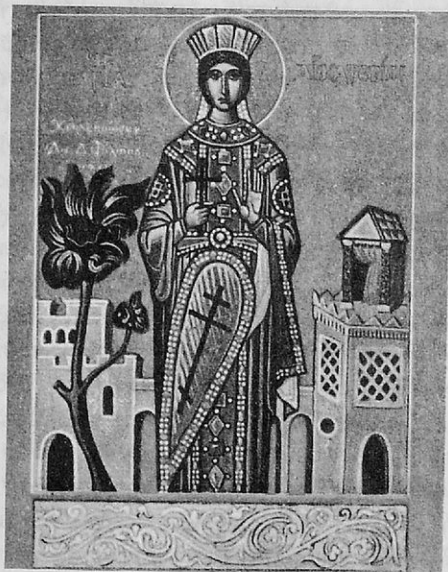
Ἡ ἁγία Βαρβάρα ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας καὶ ἡ μνήμη της ἐορτάζεται τὴν 4ην Δεκεμβρίου. Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ψάλλεται τὸ ἑξῆς ἀπολυτίκιον τῆς ἁγίας :

«Βαρβάραν τὴν ἁγίαν τιμήσωμεν· ἔχθρου γὰρ τὰς παγίδας συνέτριψε, καὶ ὡς στρουθίον ἐρύσθη ἐξ αὐτῶν, βοηθεῖα καὶ ὄπλῳ τοῦ Σταυροῦ ἡ πάνσεμος».

41. Ἁγία Αἰκατερίνη

Ἡ Ἁγία ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου. Ἡ ἁγία Αἰκατερίνη ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν ἀπὸ γονεῖς πολὺ πλουσίους ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιανοῦ καὶ διεκρίνετο ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὡραιότητα της καὶ τὴν φιλοσοφικὴν καὶ θεολογικὴν μόρφωσίν της, καὶ διὰ τὸ θάρρος μὲ τὸ ὁποῖον ἐκήρυτε τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν καὶ διὰ τὴν μεγάλην ἀρετὴν της.

Τὸ θάρρος τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης ἔλαμψε πρὸ παντός, ὅταν ἐκηρύχθη διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν ἐπὶ τοῦ Μαξιμιανοῦ. Ἡ νεαρὰ τότε παρθένος χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ κινδύνους ἐξηκολούθει νὰ χρησιμοποιοῖ κάθε εὐκαιρίαν διὰ νὰ ὁμολογῇ τὸν Χριστόν. Εἰς μίαν δὲ στιγμὴν συγκινηθεῖσα πολὺ διὰ τὴν ἀγριότητα καὶ τὴν σκληρότητα μὲ τὴν ὁποίαν ὁ ἐπαρχὸς τῆς Ἀλεξανδρείας ἐβασάνιζε τοὺς χριστιανούς, λαμβάνει τὸ θάρρος νὰ παρουν-

Ἡ ἁγία Αἰκατερίνη

σιασθῇ ἐνώπιόν του καὶ νὰ τὸν ἐλέγξῃ διὰ τὴν τοιαύτην συμπεριφοράν του.

Ὁ ἑπαρχος ἐξεπλάγῃ διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐκείνην ἐπιτίμησιν, ἐλυπήθη δὲ συγχρόνως, διότι δὲν ἤθελε νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς τὰ μαρτύρια καὶ τὸν θάνατον.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπληροφορήθη, ὅτι ἡ ἁγία Αἰκατερίνη ἦτο μορφωμένη πολὺ, συγκεντρώνει τοὺς σπουδαιοτέρους ἐκ τῶν ἐθνικῶν φιλοσόφων διὰ νὰ συζητήσουν μὲ τὴν Αἰκατερίνην καὶ νὰ τὴν πείσουν νὰ μεταβάλλῃ γνώμην. Αἱ συζητήσεις τῶν εἰδωλολατρῶν φιλοσόφων μετὰ τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης ἔγιναν εἰς δημόσιον χώρον, διότι ἐπίστευεν ὁ ἑπαρχος ὅτι θὰ ἀπεδεικνύετο ἀνίκανος νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν συζήτησιν. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως ἦτο ἐντελῶς ἀντίθετον ἀπὸ ὅ,τι ὁ ἑπαρχος ἐπερίμενε, διότι ἡ ἁγία Αἰκατερίνη ἐνισχυομένη ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀπεστόμωσε μὲ τὰ σοφὰ τῆς ἐπιχειρήματα τοὺς φιλοσόφους. Μερικοὶ μάλιστα ἀπὸ αὐτοὺς ἠσπιάσθησαν τὴν χριστιανικὴν πίστιν.

Φυλάκισις, θάνατος. Ὁ ἑπαρχος τότε, ἔπειτα ἀπὸ ὑποσχέσεις καὶ ἀπειλὰς, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔφερον κανένα ἀποτέλεσμα, τὴν ἔρριπεν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἐκεῖ τὴν ἐπεσκέφθη ἡ σύζυγος τοῦ ἐπάρχου, μαζί μὲ κάποιον στρατηγόν, τὸν Πορφυρίωνα. Ἦθελον νὰ γνωρίσουν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν νεαρὰν σοφὴν. Ἐπεχείρησαν νὰ τὴν συμβουλευσούν νὰ λυπηθῇ τὴν νεότητά της καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον. Ἡ ἁγία ὅμως Αἰκατερίνη ἀντὶ νὰ παρασυρθῇ, ἀντιθέτως παρέσυρεν αὐτοὺς καὶ τοὺς διέθεσεν εὐμενῶς ἀπέναντι τῶν καταδιωκομένων χριστιανῶν. Κατόπιν αὐτοῦ, ὁ ἑπαρχος διέταξε τὸν δῆμιον νὰ τὴν ἀποκεφαλίσῃ.

Τὸ ἅγιον λείψανόν της μετεφέρθη εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ ἐκεῖ εὐρίσκεται σήμερον. Φυλάσσεται ἐντὸς μαρμαρίνης θήκης εἰς τὴν ὀνομαστήν μονὴν τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης, ἡ ὁποία ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ πρὸς τιμὴν καὶ μνήμην τῆς ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος.

Ἡ μνήμη της ἑορτάζεται τὴν 25ην Νοεμβρίου καὶ ψάλλεται τότε τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον τῆς ἁγίας: «Τὴν πανεύφημον νύμφην Χριστοῦ ὑμνήσωμεν, Αἰκατερίνην, τὴν θείαν καὶ πολιοῦχον Σινᾶ, τὴν βοήθειαν ἡμῶν καὶ ἀντίληψιν· ὅτι ἐφίμωσε λαμπρῶς, τοὺς κομψοὺς τῶν ἀσεβῶν, τοῦ Πνεύματος τῇ μαχαίρᾳ· καὶ νῦν ὡς μάρτυς στεφθεῖσα, αἰτεῖται πᾶσι τὸ μέγα ἔλεος».

ΣΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗ

42. Μέγας Κωνσταντίνος

Καταγωγή καὶ ἀνατροφή. Ὁ Μέγας Κωνσταντίνος ἐγεννήθη εἰς τὴν Νύσσαν (ἢ Ναϊσσόν) τῆς Γιουγκοσλαβίας τὸ 247 μ.Χ. καὶ ἦτο υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Χλωροῦ, ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων αὐτοκρατόρων, οἱ ὅποιοι ἐκυβέρνην ἀπὸ κοινοῦ τὴν ρωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν, καὶ τῆς εὐσεβοῦς Ἑλένης, ἑλληνίδος τὴν καταγωγὴν. Ὁ πατέρας του δὲν ἦτο βέβαια χριστιανός, ἐφέρετο ὅμως μὲ ἐπιείκειαν πρὸς τοὺς Χριστιανούς. Ἔτσι ὁ Κωνσταντίνος ἀνετράφη εἰς περιβάλλον εὐνοϊκὸν διὰ τὴν ἀπέναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ στάσιν του.

Τὸ ὄραμα τοῦ σταυροῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, ὁ ὅποιος ἐκυβέρνηα τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, ὁ στρατὸς ἀνεκήρυξε αὐτοκράτορα (306 μ.Χ.) τὸν Κωνσταντῖνον εἰς ἡλικίαν 25 ἐτῶν.

Μεγάλῃ ἀναρχίᾳ ἐπεκράτει τότε εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν. Ὁ Κωνσταντίνος ἀπεφάσισε νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ἀναρχίαν αὐτὴν καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς ὁλόκληρον τὴν Δύσιν. Ἐγίνε σύντομα κύριος τῆς Γαλατίας. Ἐβάδισε πρὸς τὴν Ἰταλίαν. Ἐξω ἀπὸ τὴν Ρώμην τὸν ἐπερίμενε ὁ Μαξιμιανός, (ἓνας ἀπὸ τοὺς τέσσαρας αὐτοκράτορας τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους μὲ ἔδραν τὴν Ρώμην) μὲ τετραπλασίας δυνάμεις.

Ὁ Κωνσταντίνος εὗρέθη εἰς δύσκολον θέσιν. Τὴν παραμονὴν ὅμως τῆς μάχης εἶδεν εἰς τὸν οὐρανὸν κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἓνα σταυρὸν φωτεινὸν μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: «Ἐν τούτῳ νίκα». Ὁ Κωνσταντίνος ἀμέσως διέταξε νὰ σημειωθῇ ἐπὶ ὅλων τῶν ἀσπίδων τῶν ἀγωνιστῶν

τὸ μονόγραμμα Ι.Χ. (τῶν λέξεων Ἰησοῦς Χριστός), τὸ ὁποῖον ἔπειτα ἀπὸ μερικὰ ἔτη ἐσχεδιάσθη εἰς τὴν χριστιανικὴν σημαίαν, ἡ ὁποία ὠνομάσθη λάβαρον. Καὶ τὴν 28 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 312 ἔδωσε τὴν μάχην μετὰ τὸν ἀντίπαλόν του, ἡ ὁποία ἔκρινε τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος, εἰς τὴν Μουλβίαν γέφυραν, ὀλίγον ἔξω ἀπὸ τὴν Ρώμην. Ἐνίκησε τὸν Μαξέντιον καὶ ἐκυριάρχησεν εἰς ὁλόκληρον τὴν Δύσιν.

Τὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων. Ἐκυριάρχησε δὲ χάρις εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Χριστοῦ. Δι' αὐτὸ ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος τὸ πρῶτον ποῦ ἔκαμε ἦτο νὰ δώσῃ εἰς τοὺς χριστιανοὺς τὴν ἐλευθερίαν. Ἀφοῦ λοιπὸν συνηντήθη τὸ ἐπόμενον ἔτος (313 μ.Χ.) εἰς τὰ Μεδιόλανα μετὰ τὸν Λικίνιον, ποῦ ἦτο αὐτοκράτωρ εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἐξέδωκε μαζὶ μετὰ αὐτὸν τὸ περίφημον διάταγμα τῶν Μεδιολάνων, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπετρέπετο εἰς τοὺς χριστιανοὺς νὰ ἐκτελοῦν ἐλευθέρως τὰ θρησκευτικὰ των καθήκοντα.

Ἔργα τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ὑπὲρ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐπειτα ἀπὸ μερικὰ χρόνια ὁ Λικίνιος ἦλθεν ἀντιμέτωπος πρὸς τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον. Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἐνίκηθη ὁ Λικίνιος (324 μ.Χ.) καὶ ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἔμεινε μόνος αὐτοκράτωρ εἰς ὁλόκληρον τὸ ρωμαϊκὸν κράτος.

Ἀπὸ τότε ἔλαβεν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἰδιαίτεράν φροντίδα διὰ τὴν νέαν θρησκείαν. Ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς ναοὺς νὰ ἔχουν περιουσίαν καὶ νὰ δέχωνται κληρονομίας καὶ καθιέρωσε διὰ νόμου τὴν Κυριακὴν ὡς ἀργίαν εἰς ὅλον τὸ Κράτος.

Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ δὲ τὴν ταχυτέραν ἐξάπλωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔκτισε νέαν πόλιν εἰς τὴν θέσιν τοῦ παλαιοῦ Βυζαντίου, ἡ ὁποία ὠνομάσθη ἐκ τοῦ ὀνόματός του Κωνσταντινούπολις, καὶ μετέφερεν ἐκεῖ τὴν πρωτεύουσάν τοῦ κράτους του. Τὴν νέαν του πρωτεύουσάν ἐστόλισε μετὰ τὸν ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων καὶ τῆς ἁγίας Εἰρήνης. Εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν ἔθεσε τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Σοφίας, τὸν ὁποῖον ἐτελειοποίησεν ὁ υἱὸς του Κωνσταντῖνος.

Ἐπίσης ἔκτισε πολλοὺς καὶ ὠραίους ναοὺς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, τὴν Ἀντιόχειαν, τὴν Νικομήδειαν, τὴν Ἡλιούπολιν τῆς Φοινίκης καὶ εἰς ἄλλας ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Ἀνατολῆς.

Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος γίνεται χριστιανός. Ἐκ παραλλήλου κατενόει μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου περισσότερον τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐγίνε δὲ ἐπισήμως χριστιανὸς ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου

του, ἀφοῦ ἐβαπτίσθη εἰς τὴν Νικομήδειαν ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Εὐσεβίου. Ἀπέθανε τὴν 2 Μαΐου τοῦ 337 μ.Χ. Ἡ Ἐκκλησία διὰ τὰς μεγάλας ὑπηρεσίας του πρὸς τὸν Χριστιανισμόν τὸν κατέταξε μεταξύ τῶν ἁγίων καὶ τὸν ὠνόμασεν ἰσαπόστολον.

43. Ἀγία Ἑλένη

Τὰ ἔργα της. Τὸ παράδειγμα διὰ τὴν ἀνέγερσιν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου χριστιανικῶν ναῶν μέσα εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν εἶχε δώσει πρώτη ἡ μητέρα του, ἡ ἁγία Ἑλένη, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ υἱὸς της ἀπὸ σεβασμὸν καὶ ἀγάπην ἔδωσε τὸν τίτλον τῆς «βασιλίσσης».

Αὕτῃ, ὅταν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἔμεινε μόνος αὐτοκράτωρ εἰς ὅλον τὸ ρωμαϊκὸν κράτος, ἐθεώρησεν ὡς ὑποχρέωσίν της νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Παλαιστίνην, διὰ νὰ εὔρῃ τὸ τίμιον ξύλον, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἀπέθανεν ὁ Σωτὴρ. Κανένας ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ πληροφορίας εἰς αὐτὴν (ἡ ὁποία ἔφθασεν ἐκεῖ τὸ 327 μ.Χ.) διὰ τὴν θέσιν ὅπου εὕρισκετο ὁ τάφος τοῦ Σωτῆρος. Ἐχρειάσθησαν δὲ πολλοὶ ἔρευναι καὶ μὲ ἐπιμονὴν διὰ νὰ εὔρεθῇ ὁ ἱερὸς χώρος καὶ νὰ φανερωθῇ ὁ Τίμιος Σταυρὸς.

Σύμφωνα δὲ μὲ σχετικὴν παράδοσιν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἐγίνοντο αἱ ἔρευναι διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἠσθάνθη ἔξαφνα ἡ βασίλισσα μίαν ὑπέροχον εὐωδίαν. Πλησιάζει καὶ βλέπει ἕνα πρᾶσινον φυτόν, τὸ ὁποῖον εἶχε φυτρώσει εἰς τὸ μέσον τῆς κοπριᾶς. Ἀπὸ αὐτὸ δὲ τὸ φυτόν, σὰν ἄλλον ἀπεσταλμένον ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ὠδηγήθη εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Δι' αὐτὸ ἀπὸ τότε τὸ φυτόν αὐτὸ ὠνομάσθη βασιλικός, ἐπειδὴ ἀνεκαλύφθη ἀπὸ τὴν βασίλισσαν, καὶ στολίζουν μὲ αὐτὸ τὸν Σταυρὸν κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς προσκυνήσεως τοῦ Σταυροῦ καὶ κατὰ τοὺς ἁγιασμούς.

Εἰς τὴν παράδοσιν αὕτην εἶναι ἀφιερωμένον καὶ τὸ ἐξῆς ποίημα τοῦ ποιητοῦ Γ. Βιζυηνοῦ:

Μὰ κεῖ ποὺ σκάπτουν σκυθρωπὰ ἔν ἄρωμα πετιέται
μοσχοβολᾷ γλυκά. Μέσ' ἀπ' τὸ χῶμα τὸ σκορπᾷ
μιὰ λουλουδιὰ ποὺ σειέται μὲ τ' ἄνθη τὰ λευκά.
Ἐκτοτε μένει σεβαστὸ τὸ πράσινο βλαστάρι
μὲ τ' ἄνθος τὸ λευκό. Τοὺς ἁγιασμοὺς κάμνουν μ' αὐτό,
τὸ παίρνουν γι' ἅγια χάρι, τὸ λέν βασιλικό.

Εἰς τὸ μέρος ὅπου εὐρέθη ὁ Τίμιος Σταυρὸς ἔκτισεν ἡ Βασίλισσα κατόπιν τὸν ναὸν τῆς ἀναστάσεως, ὁ ὁποῖος διατηρεῖται μέχρι σήμερον καὶ εἶναι ἀπὸ τὰ ἱερώτερα προσκυνήματα τῶν χριστιανῶν εἰς τὴν Παλαιστίνην.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ναὸν αὐτὸν ἔκτισεν ἡ Βασίλισσα ἄλλον εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ καὶ τρίτον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν, διὰ νὰ δώσῃ τὴν πρέπουσαν τιμὴν εἰς τὰ τρία σπουδαῖα γεγονότα τοῦ βίου τοῦ Κυρίου: τὴν γέννησιν, τὴν ταφὴν καὶ τὴν ἀνάληψιν.

Ἡ μνήμη της. Ἡ ἀγία Ἑλένη ἀπέθανε τὸ 328 εἰς ἡλικίαν 80 ἐτῶν καὶ ἡ Ἐκκλησία κατέταξεν αὐτὴν μεταξὺ τῶν ἀγίων. Ἐορτάζεται δὲ ἡ μνήμη της εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας μαζί με τὴν μνήμην τοῦ υἱοῦ της τὴν 21 Μαΐου καὶ τιμᾶται ἐπίσης καὶ αὐτὴ ὡς ἱσαπόστολος. Κατὰ τὴν ἐορτὴν ψάλλεται τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον.

«Τοῦ σταυροῦ Σου τὸν τύπον, ἐν οὐρανῷ θεασάμενος, καὶ ὡς ὁ Παῦλος τὴν κλῆσιν, οὐκ ἐξ ἀνθρώπων δεξάμενος, ὁ ἐν βασιλεῦσιν ἀπόστολός Σου, Κύριε, βασιλεύουσιν πόλιν τῇ χειρὶ σου παρέθετο· ἦν περίσωζε διὰ παντὸς ἐν εἰρήνῃ, πρεσβεῖαις τῆς Θεοτόκου, μόνε φιλάνηρωπε».

ΑΙΡΕΣΕΙΣ. ΣΥΝΟΔΟΙ

44. Ὁ ᾿Αρειος καὶ ἡ Ἀ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος

Αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι. Ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἀρχίζει ἡ σύγκλησις οἰκουμενικῶν συνόδων. Λέγονται οἰκουμενικαί, ἐπεὶ δὴ ἐλάμβανον μέρος εἰς αὐτὰς ἐπίσκοποι ἀπὸ ὅλας τὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας τῆς οἰκουμένης, ὡς ἀντιπρόσωποι αὐτῶν. Ἐπεὶ δὲ τὴν Ἐκκλησίαν διευθύνει ἀοράτως τὸ ᾿Αγιον Πνεῦμα, δι' αὐτὸ καὶ αἱ ἀποφάσεις των θεωροῦνται θεόπνευστοι.

Ἀφορμὴν εἰς τὴν σύγκλησιν τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων ἔδωσαν οἱ αἵρετικοί, μερικοὶ δηλαδὴ χριστιανοί, οἱ ὅποιοι εἶχον διαφορετικὴν γνώμην διὰ σπουδαῖα ζητήματα τῆς θρησκείας.

Ἡ αἵρεσις τοῦ ᾿Αρείου. Πρώτη τοιαύτη σύνοδος ἔγινε εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας. Ἀφορμὴν διὰ νὰ γίνη ἔδωσεν ὁ ᾿Αρειος. Αὐτὸς ἦτο πρεσβύτερος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἤρχισε νὰ διδάσκη ἀπὸ τοῦ ἔτους 318 μ.Χ. ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι τέλειος Θεός. Ὁ Θεός, ἔλεγεν ὁ ᾿Αρειος, εἶναι πολὺ ὑψηλὰ καὶ δὲν εἶναι δυνατόν ὁ ἴδιος νὰ ἔλθῃ εἰς ἄμεσον σχέσιν μέ τὸν κόσμον. Εἶχε ἀνάγκην ἑνὸς διαμέσου. Τὸ διάμεσον αὐτὸ εἶναι ὁ Λόγος (ὁ Χριστὸς), διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὰ πάντα. Εἶναι λοιπὸν ὁ υἱὸς κτίσμα τοῦ Θεοῦ καὶ ἦτο κάποτε καιρὸς, κατὰ τὸν ὁποῖον δὲν ὑπῆρχε.

Εἶναι νὰ ἀπορῇ κανεὶς, πῶς ἄνθρωπος τῆς Ἐκκλησίας ἔπεσεν εἰς μίαν τοιαύτην πλάνην, ἡ ὁποία ἀπεγύμνωνε τὸν Χριστὸν ἀπὸ τὸ θεῖον του μεγαλεῖον. Τὸ πρᾶγμα ὅμως ἔχει τὴν ἐξήγησίν του. Τοιαῦ-

ται διδασκαλίας ἐκυκλοφόρουν μεταξύ εἰδωλολατρῶν φιλοσόφων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἦτο ἀνθρώπινον ἐπομένως ὁ Ἄρειος νὰ ἐπη-
ρεασθῇ ἀπὸ τὰς διδασκαλίας αὐτάς. Τὸ κακὸν εἶναι ὅτι ὁ Ἄρειος
ἐπέμενε ἀπὸ ἐγωῖσμόν εἰς τὴν γνώμην του καὶ δὲν ἤθελε νὰ πα-
ραδεχθῇ τὴν ἀλήθειαν, μολοντί εἰς κάποιαν σύνοδον τοπικὴν ποὺ
ἔγινε τότε εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐκεῖνον τὸν καιρὸν κατεκρίθη ὡς
ψευδὴς ἡ διδασκαλία του αὐτῇ. Καὶ ὄχι μόνον δὲν ἤθελε νὰ ὑποχωρή-
σῃ, ἀλλὰ καὶ ἤρchiσε νὰ προπαγανδίζῃ καὶ νὰ διαδίδῃ τὰς πλάνας του
αὐτάς. Ἔτσι ἐδημιουργήθη μεγάλη ταραχὴ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ
ὁποία παρουσίαζε τὸ θέαμα τῆς διαιρέσεως τῶν χριστιανῶν εἰς δύο
παρτάξεις.

Ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας. Τότε ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος διὰ νὰ
παύσῃ ἡ ἀνωμαλία αὐτή, ἡ ὁποία ἐβλαπτε καὶ τὸ κράτος, ἐκάλεσεν
ὅλους τοὺς ἐπισκόπους τῆς Ἐκκλησίας εἰς σύνοδον, διὰ νὰ δοθῇ λύ-
σις εἰς τὸ ζήτημα αὐτό. Ἡ σύνοδος αὐτή, ἡ ὁποία ὠνομάσθη οἰκου-
μενική, ἔγινεν εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας τὸ 325 μ.Χ. καὶ ἔλαβον
μέρος 318 θεοφόροι πατέρες. Παρὼν ἦτο καὶ ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ ὁποῖος
ἐκήρυξε τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς συνόδου.

Ὁ Ἄρειος ἐξέθεσε τὴν διδασκαλίαν του, ἡ ὁποία καὶ κατεδικάσθη.
Ἡ σύνοδος ἐδογματίσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἀναρχος καὶ ἄκτι-
στος καὶ ὁμοούσιος μὲ τὸν Πατέρα. Οἱ πατέρες τῆς συνόδου διὰ νὰ
διατυπώσουν ἀκριβέστερον τὴν χριστιανικὴν πίστιν συνέταξαν τὰ
ἐπτά πρῶτα ἄρθρα τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως.

Εἰς τὴν Σύνοδον, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος διεκρίθη περισσότερον, ἦτο
ὁ νεαρὸς διάκονος ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὁ Μέγας Ἀθανάσιος.

Ἀπὸ τὴν στιγμήν ἐκείνην ὁ Ἄρειος ἦτο αἰρετικός, διότι δὲν ἤθε-
λε νὰ ἀποκηρύξῃ τὴν πλάνην του. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ ἐξωρίσθη.

Διωγμοὶ ὀρθοδόξων. Ἐν τούτοις ὁ ἀγὼν δὲν ἔληξεν. Οἱ ἀρειανοὶ
κατῶρθωσαν μάλιστα νὰ κερδίσουν ὑπὲρ αὐτῶν ἓνα ἐκ τῶν υἱῶν
τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον. Ἐπὶ
τῆς βασιλείας αὐτοῦ κατεδιώχθησαν ὁ Μέγας Ἀθανάσιος καὶ ἄλλοι
ἐπίσκοποι, οἱ ὁποῖοι ἔμεναν πιστοὶ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς συνόδου
τῆς Νικαίας. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ ἐπὶ τοῦ ἀρειανοῦ αὐτοκράτορος
Οὐάλεντος, ὁ ὁποῖος κατεδίωξε τοὺς ὀρθοδόξους, πολλοὶ ἐκ τῶν
ὁποίων ἐκακοποιήθησαν, μερικοὶ δὲ καὶ ἐφονεύθησαν. Ἔτσι λοιπὸν
ἐσυνεχίσθη ἡ ταραχὴ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ποὺ ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὴν

αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου, ἔπαυσε δὲ μόλις τὸ 380 μ.Χ. ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου, προστάτου τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξε τὴν πίστιν τῆς Νικαίας ὑποχρεωτικὴν δι' ὅλους.

45. Μέγας Ἀθανάσιος

Καταγωγή καὶ μόρφωσις. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν τὸ 295 μ.Χ. Ἀπὸ μικρᾶς δὲ ἡλικίας ἔδειξε κλίσιν εἰς τὸ ἱερατικὸν στάδιον. Ἀναφέρεται μάλιστα ὅτι ὁ Ἀθανάσιος εἰς παιδικὴν ἡλικίαν ἐβράπτισε τέκνα ἐθνικῶν, ἐνῶ ἔπαιζε μαζὶ μὲ αὐτὰ πλησίον τῆς παραλίας, καὶ ὅτι ὁ τότε ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρος ἀνεγνώρισε τὸ βάπτισμα αὐτοῦ ὡς ἔγκυρον, ἐπειδὴ ἐτηρήθησαν εἰς αὐτὸ ὅλοι οἱ κανόνες τῆς τελετῆς τοῦ βαπτίσματος. Ἀνέλαβε δὲ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ νεαρὸν Ἀθανάσιον.

Νέος ἀκόμη ὁ Ἀθανάσιος ἐμελέτησε τὰς Ἀγίας Γραφὰς καὶ ὅλα τὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης θεολογικὰ βιβλία. Ἐγνώρισεν ἐπίσης διὰ τῆς μελέτης καλὰ ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων τὸν Ὅμηρον καὶ τὸν Πλάτωνα.

Τὸ μέγα ἔργον του. Ὅταν παρουσιάσθῃ ἡ αἵρεσις τοῦ Ἀρείου ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἦτο διάκονος τοῦ τότε ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας Ἀλεξάνδρου καὶ ὡς διάκονος συνώδευσεν ἀργότερα τὸν γέροντα ἐπίσκοπον εἰς τὴν Νίκαιαν, ὅπου ἐγένετο ἡ πρώτη οἰκουμένη συνόδος. Ἐκεῖ, καθὼς εἶδαμε, χάρις εἰς τὴν μόρφωσίν του καὶ ἰδίως τὴν θερμὴν πίστιν του, ἀπεδείχθη ὁ σπουδαιότερος ὑπερασπιστὴς τῆς ὀρθοδοξίας.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐπισκόπου Ἀλεξάνδρου ἐξελέγη ὁ Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. Μὲ τὴν συναίσθησιν τῆς θέσεώς του ἐσυνέχισε τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν ἀρειανῶν, οἱ ὁποῖοι ἐφεύρισκον δια-

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος

φόρους συκοφαντίας διὰ τὰ τὸν βλάψουν. Ἐπὶ παραδείγματι τὸν κατηγορήσαν ὅτι συνωμότη κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος, ὅτι ἐφόνευσε κάποιον ἐπίσκοπον τῆς Θηβαίδος Ἀρσένιον, καὶ ἄλλα. Ἐξ αἰτίας τῶν συκοφαντιῶν αὐτῶν ὁ Μέγας Ἀθανάσιος πέντε φορές καθηρέθη καὶ ἐξωρίσθη καὶ ἀπὸ τὰ 46 ἔτη, ποὺ διετέλεσεν ἐπίσκοπος, διῆλθε περισσότερα τῶν δέκα εἰς τὴν ἐξορίαν.

Παρ' ὅλους ὅμως τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς ὁ Ἀθανάσιος ἔμεινεν ἀκλόνητος εἰς τὰς πεπειθήσεις του καὶ ἦτο ἕτοιμος νὰ ὑποστῇ τὰ πάντα χάριν αὐτῶν.

Καὶ τὸ ἀκόμη θαυμαστὸν εἶναι ὅτι, παρ' ὅλας τὰ περιπετείας αὐτάς, εὗρισκε πάντοτε καιρὸν διὰ νὰ γράφῃ βιβλία, ἰδίως ἐναντίον τῶν ἀρειανῶν.

Ὁ Ἀθανάσιος ἀνήκει εἰς τοὺς μεγάλους ἄνδρας τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τὸν σταθερὸν χαρακτήρα του, τὴν ἀκλόνητον πίστιν του εἰς τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὠνομάσθη μέγας.

Ἀπέθανε τὴν 2 Μαΐου τοῦ 373 εὐχαριστημένος, διότι ἔβλεπεν οἱ ἀγῶνες του νὰ καρποφοροῦν. Ἡ Ἐκκλησία ἐξυμνοῦσα τὰ κατορθώματά του τὸν κατέταξε μετὰ τῶν ἁγίων καὶ τὸν ἐτοποθέτησε πλεθυσίον τῶν ἀποστόλων, τῶν εὐαγγελιστῶν, τῶν μαρτύρων. Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται τὴν 18 Ἰανουαρίου.

46. Ἅγιος Σπυρίδων

 Γίνεται ποιμὴν ψυχῶν. Ὁ ἅγιος Σπυρίδων ἐγεννήθη εἰς τὴν Κύπρον τὸ 270 μ.Χ. Ἀφοῦ ἔμαθε τόσα γράμματα, ὅσα ἦτο δυνατόν νὰ μάθῃ διαμένων εἰς τὴν πατρίδα του, ἐγίνε κατόπιν ποιμὴν, ὅπως καὶ οἱ γονεῖς του, συντηρῶν τὰ πρόβατα ποὺ ἐκληρονόμησεν ἀπ' αὐτοὺς μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν ὑπηρετῶν καὶ ποιμένων, οἱ ὅποιοι διετέλουν πρὶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πατρὸς του.

Ὅταν ἤλθεν εἰς ὥριμον ἡλικίαν, ἐνυμφεῦθη κόρην εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον. Εἰς πολὺ ὅμως νεαρὰν ἡλικίαν ἡ σύζυγός του ἀπέθανε καὶ ὁ νεαρὸς Σπυρίδων ἔμεινε μόνος προστάτης τῶν μικρῶν ἀκόμῃ τέκνων, τὰ ὅποια ἐκ τοῦ γάμου του εἶχεν ἀποκτήσει.

Ἡ μεγάλη ἐκείνη δοκιμασία ἐνίσχυσεν ἀκόμῃ περισσότερο τὴν ἀφοσίωσίν του πρὸς τὸν Θεόν. Δι' αὐτὸ οἱ χριστιανοὶ τῆς πατρίδος

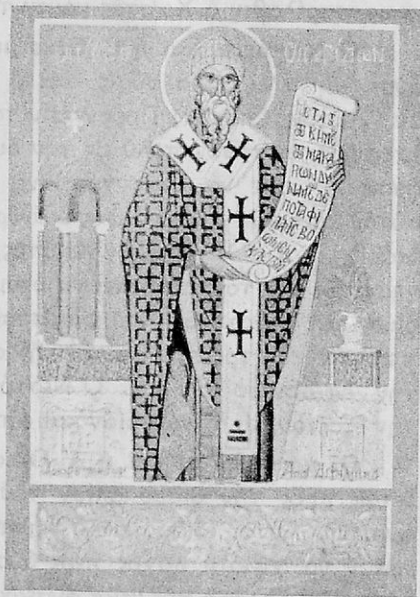
του τὸν ἐτίμησαν μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἱερέως. Εἰς τὸ νέον αὐτὸ ἔργον τοῦ ποιμένος ψυχῶν διεκρίθη τόσοσιν πολὺν ὁ Σπυρίδων, ὥστε ὅταν ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἐχήρευσεν ἡ Ἐπισκοπὴ Τριμυθοῦντος, ἐξελέγη ἐπίσκοπος αὐτῆς διὰ βοῆς κλήρου καὶ λαοῦ. Καὶ εἰς τὸ ἀνώτερον δὲ αὐτὸ ἀξίωμα ἀνεδείχθη ἀντάξιος. Ἦτο ὁ πατὴρ τοῦ λαοῦ, ὁ προστάτης τῶν ἀσθενῶν, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐσκόρπιζε παντοῦ τὴν ἐλπίδα, τὸ φῶς, τὴν χαράν.

Ἡ θαυματουργικὴ δύναμις του. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἂν καὶ ἦτο ἐπίσκοπος μιᾶς τοιαύτης πόλεως, διετήρησεν ὅλην τὴν ἀπλότητά του. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Θεός, ποὺ ἀγαπᾷ τοὺς ταπεινοὺς ἀνθρώπους, ἔδιδεν εἰς αὐτὸν πλουσίαν τὴν χάριν του. Εἰς ἐποχὰς δὲ κατὰ τὰς ὁποίας ὑπέφερον ἡ νῆσος ἀπὸ ἔλλειψιν βροχῆς καὶ ξηρασίαν, ἡ ἰδικὴ του προσευχὴ ἔφερε τὴν εὐλογίαν τοῦ οὐρανοῦ μὲ βροχὰς εὐεργετικάς.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Κωνστάντιος, υἱὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἡσθένησε μὲ κίνδυνον νὰ ἀποθάνῃ, ἐπειδὴ ἐγνώριζεν ἐκ φήμης περὶ τῶν θαυμάτων, τὰ ὁποῖα ἐνήργει διὰ μέσου τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, τὸν ἐκάλεσε νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ.

Ὁ Σπυρίδων μετέβη, ἀφοῦ δὲ προσηυχήθη καὶ ἔθεσεν ἐπάνω εἰς αὐτὸν τὴν χεῖρα του, τὸν ἐθεράπευσεν. Ὁ Κωνστάντιος γεμᾶτος εὐγνωμοσύνην προσέφερεν εἰς αὐτὸν γενναῖον χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὁποῖον ἡναγκάσθη νὰ δεχθῇ ὁ ἅγιος Σπυρίδων πρὸ τῆς ἐπιμονῆς τοῦ αὐτοκράτορος. Ἀλλὰ μόλις ἐξῆλθε τὸ διεμοίρασεν ὅλον εἰς τοὺς πτωχοὺς.

Ὁ ἅγιος Σπυρίδων παρευρέθη καὶ εἰς τὴν πρώτην οἰκουμένην σύνοδον καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὰς συζητήσεις. Ἀπέθανε τὴν 12 Δεκεμβρίου τοῦ 350 μ.Χ. Τὸ ἅγιον λείψανόν του διεφυλάχθη

Ὁ ἅγιος Σπυρίδων

κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἔπειτα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀπὸ ὅπου μετεφέρθη μετὰ τὴν ἄλωσιν εἰς τὴν Κέρκυραν, ὅπου καὶ εὐρίσκεται μέχρι σήμερον. Διὰ τοῦ λειψάνου του ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἐπιτελεῖ θαύματα πολλὰ.

47. Αἱ ἄλλαι Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι

Ἡ Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ ὁ Μακεδόνιος. Εἰς τὴν δευτέραν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, ἡ ὁποία συνεκλήθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ 381 ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου, κατεδικάσθη ὁ Μακεδόνιος, ὁ ὁποῖος ὠνόμαζε τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα κτίσμα τοῦ Υἱοῦ. Καὶ συνεπληρώθη τότε τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως, εἰς τὸ ὁποῖον προσετέθησαν ἄλλα πέντε ἄρθρα, ὅτι τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται καὶ μαζί μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν προσκυνεῖται.

Εἰς τὴν ἰδίαν σύνοδον κατεδικάσθη καὶ ὁ αἰρετικὸς Ἀπολλινάριος, ὁ ὁποῖος ἐδίδασκεν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι μὲν τέλειος Θεός, ὄχι ὅμως καὶ τέλειος ἄνθρωπος, διότι — κατ' αὐτὸν — ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως παρέλαβεν ὁ Χριστὸς μόνον τὸ σῶμα.

Ἡ Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Ἀλλὰ πῶς αἱ δύο φύσεις—ἡ τελεία θεία φύσις καὶ ἡ τελεία ἀνθρωπίνη φύσις—ἠνῶθησαν εἰς τὸν Χριστόν; Πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ὁ Νεστόριος ἐπροχώρησε τόσο πολὺ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν δύο εἰς τὸν Χριστὸν φύσεων, ὥστε νὰ καταντήσῃ νὰ παραδέχεται δύο πρόσωπα εἰς αὐτὸν καὶ νὰ λέγῃ ὅτι ἄλλος ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς, ὁ γεννηθεὶς ἐκ τῆς Μαρίας, καὶ ἄλλος ὁ Θεὸς Χριστός, τὸν ὁποῖον ἡ Μαρία δὲν ἐγέννησε, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ὀνομάζεται μόνον «Χριστοτόκος», ὄχι ὅμως καὶ «Θεοτόκος». Ἡ διδασκαλία αὕτη κατεδικάσθη ἀπὸ τοὺς πατέρας τῆς τρίτης οἰκουμενικῆς συνόδου, ἡ ὁποία συνεκλήθη εἰς τὴν Ἐφεσον τὸ 431 μ.Χ. Ὁ Νεστόριος δὲν ὑπεχώρησεν. Ἐπρωτίμῃσε τὴν ἑξορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἀπέθανεν.

Οἱ μονοφυσῖται καὶ ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Ἐντελῶς ἀντίθετον πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Νεστορίου ἐδίδασκον οἱ Μονοφυσῖται. Αὐτοὶ ἐδίδασκον ὅτι μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν δὲν πρέπει πλέον νὰ γίνεται λόγος περὶ δύο φύσεων εἰς τὸν Χριστόν, ἀλλὰ περὶ μιᾶς, δηλαδὴ τῆς θείας φύσεως, ἡ ὁποία ἀπερρόφησε τὴν ἀνθρωπίνην. Ἡ διδασκαλία αὕτη κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν πατέρων τῆς

τετάρτης οίκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία συνεκλήθη εἰς τὴν Χαλκηδόνα τὸ 451 μ. Χ.

Ε', ΣΤ' καὶ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Ἐκ τῶν ὑπολοίπων οἰκουμενικῶν συνόδων, ἡ μὲν πέμπτη καὶ ἡ ἕκτη οἰκουμενικὴ σύνοδος ἐτακτοποίησε ζητήματα σχετικὰ μὲ τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, ἡ δὲ ἑβδόμη οἰκουμενικὴ σύνοδος κατεδίκασε, καθὼς θὰ ἴδωμεν, τοὺς εἰκονομάχους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

48. Μέγας Βασίλειος

 Κατὰ τὸν χρόνον τῆς προετοιμασίας. Ὁ Μέγας Βασίλειος ἐγεννήθη εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Καπαδοκίας τὸ 330 μ.Χ. Τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς χριστιανικῆς ἀνατροφῆς τὰ ἔλαβεν ἀπὸ τὴν μητέρα του. Ἀφοῦ ἐσπούδασεν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πατρίδος του καὶ τοῦ Βυζαντίου, ὅπου ἐδίδασκον σπουδαῖοι ρήτορες, μετέβη εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν εἰς τὰς Ἀθήνας χάριν εὐρυτέρων σπουδῶν. Ἐκεῖ συνεδέθη διὰ στενῆς φιλίας μὲ τὸν Γρηγόριον τὸν Ναζιανζηνόν. Ὁ Βασίλειος ἐσπούδασεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ τέσσαρα ἔτη καὶ ἔδειξεν ἐξαιρετικὴν ἐπιμέλειαν. Ἐπειτα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ὅπου ἐξήσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ρήτορος. Τέλος, ἀφοῦ διένειμε τὴν περιουσίαν του εἰς τοὺς πτωχοὺς, κατέφυγεν εἰς κάποιον ἐρημικὸν τοπίον, πλησίον τῆς Νεοκαισαρείας, ὅπου ἔζησεν ὡς ἀσκητής, μελετῶν, συγγράφων καὶ προσευχόμενος. Ἐκεῖ ἔμεινεν ὁ Βασίλειος πέντε ὁλόκληρα ἔτη. Ἀφοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Καισάρειαν, μὲ τὸν πόθον νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, χειροτονήθη διάκονος ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῆς πατρίδος του, τὸν ὁποῖον, ὅταν ἀπέθανεν, διέδεχθη.

Ἡ ἀκτινοβολία του. Ὡς ἐπίσκοπος διεκρίθη διὰ τὴν υπεράσπισιν τῆς ὀρθοδοξίας. Ἦτο ἑτοιμος καὶ τὴν ζωὴν του νὰ θυσιάσῃ. Πρὸς τὸν Μόδεστον, τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ αὐτοκράτορος Οὐάλεντος, ὁ ὁποῖος τὸν ἠπείλησεν ἐξ ὀνόματος τοῦ αὐτοκράτορος, εἰς περίπτωσιν ποὺ θὰ ἐξηκολούθει νὰ πολεμᾷ τοὺς ἄρειανούς, ἀπήντησεν: «Ἡ ἐξο-

ρία δὲν μὲ πτοεῖ, διότι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν εἶναι προσωρινή ἡ διαμονή μου· δήμευσιν τῆς περιουσίας δὲν φοβοῦμαι, διότι δὲν ἔχω καμμίαν περιουσίαν· τὰ βασανιστήρια δὲν μὲ φοβίζουσιν, διότι τὸ ἀσθενὲς σῶμα μου γρήγορα θὰ ὑποκύψῃ, τὸν δὲ θάνατον τὸν θεωρῶ εὐεργέτην, διότι δι' αὐτοῦ θὰ φθάσω ταχύτερα πρὸς τὸν Θεόν».

Ἐφρόντισεν ἐπίσης ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ διὰ τοὺς πτωχοὺς. Χάριν αὐτῶν ἱδρυσε περίφημον πτωχοκομεῖον, τὴν Βασιλειάδα, ὅπως ὠνομάσθη πρὸς τιμὴν του.

Ὑπῆρξεν ἐπίσης ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ σπουδαῖος συγγραφεὺς. Ἐγραψε σοφὰ συγγράμματα. Μεταξὺ αὐτῶν περιλαμβάνεται καὶ ἡ Θεία Λειτουργία, ἡ ὁποία φέρει τὸ ὄνομά του καὶ ἡ ὁποία τελεῖται δέκα φορὰς τὸν χρόνον· δηλαδὴ τὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου, τὰς πέντε πρώτας Κυριακὰς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, τὴν Μεγάλην Πέμπτην, τὸ Μέγα Σάββατον, τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Θεοφανείων.

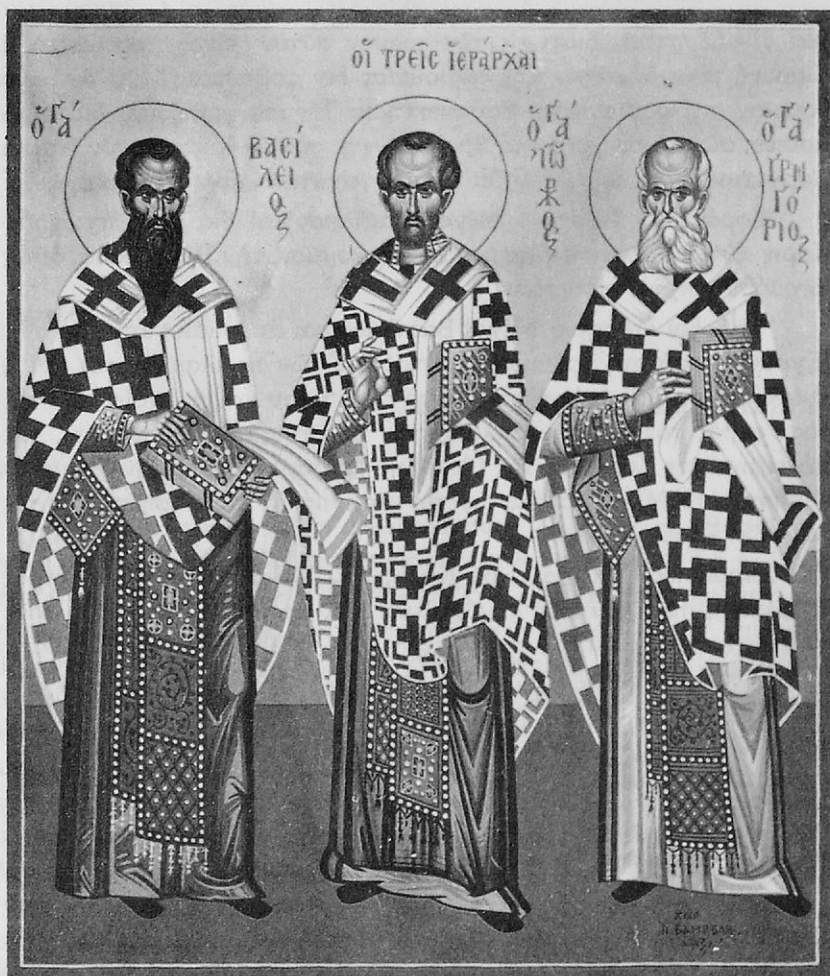
Σπουδαῖος εἶναι καὶ ἓνας Λόγος τοῦ Μεγάλου Βασιλείου πρὸς τοὺς νέους, τοὺς ὁποίους συμβουλεῖ πῶς πρέπει νὰ μελετοῦν τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας συγγραφεῖς, διὰ νὰ ὠφελοῦνται ἐξ αὐτῶν.

Αἱ διαρκεῖς ὁμως φροντίδες καὶ οἱ συνεχεῖς κόποι ἐκλόνισαν τὴν ὑγείαν του ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἐπίμονον ἀσθένειαν ἀπέθανε τὴν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ 379 μ.Χ., προτοῦ νὰ συμπληρώσῃ τὸ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ὁ Βασίλειος ἦτο μεγάλη φυσιογνωμία. Οἱ ἴδιοι οἱ σύγχρονοι του τὸν ὠνόμασαν Μέγαν.

49. Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς

Κατὰ τὸν χρόνον τῆς προετοιμασίας. Ὁ Γρηγόριος ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἀριανζόν, χωρίον πλησίον τῆς Ναζιανζοῦ, τὸ 329 μ.Χ. Ἀφοῦ ἔλαβε τὴν πρώτην μόρφωσιν εἰς τὴν Ναζιανζόν, ἐσυνέχισεν ἔπειτα τὰς σπουδὰς του εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Καπαδοκίας καὶ τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ τέλος εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου παρέμεινεν ἐξ περίπου ἔτη καὶ συνηντήθη μὲ τὸν Βασίλειον. Κατόπιν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ναζιανζόν καὶ ἔπειτα ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Πόντου πρὸς συνάντησιν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ὑπὸ τοῦ

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι

ιδίου τοῦ Βασιλείου ἀργότερα ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος εἰς τὰ Σάσιμα, μικρὰν πόλιν τῆς Καισαρείας.

Ἡ ἀκτινοβολία του. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀρειανοῦ αὐτοκράτορος Οὐάλεντος ἐκλήθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς ἐκεῖ ὀρθοδόξους. Εἰς αὐτοὺς εἶχεν ἀπομείνει μόνον ὁ μικρὸς ναὸς τῆς Ἀγίας Ἀναστασίας. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ναοὶ εἶχον καταληφθῇ

ὑπὸ τῶν ἄρειανῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον τὴν ὑποστήριξιν τοῦ αὐτοκράτορος Οὐάλεντος. Ἐκεῖ τότε ὁ Γρηγόριος ἐξεφώνησε σπουδαίους λόγους περὶ τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ, ἐκ τῶν ὁποίων ὠνομάσθη θεολόγος.

Διὰ τὴν τοιαύτην του δρᾶσιν ὁ αὐτοκράτωρ Μέγας Θεοδόσιος, ὁ ὁποῖος διεδέχθη τὸν Οὐάλεντα, ἀνέδειξε τὸν Γρηγόριον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως καὶ θριαμβευτικῶς μὲ στρατιωτικὴν συνοδείαν εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων (380 μ.Χ.). Τὴν ἀπόφασιν τοῦ αὐτοκράτορος ἐπεκύρωσεν ἡ δευτέρα οἰκουμένηκὴ σύνοδος, ἡ ὁποία συνῆλθε τὸ ἐπόμενον ἔτος. Ἀλλὰ μία μερὶς ἐπισκόπων ἔφερεν ἀντιρρήσεις διὰ τὴν ἐκλογὴν του ὡς ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. Ἐξ αἰτίας τῶν ἀντιρρήσεων αὐτῶν ὁ Γρηγόριος, ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ γίνῃ ἀφορμὴ φιλονεικιῶν, παρητήθη ἀπὸ τὸν θρόνον καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν Ἀριανζὸν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Ναζιανζὸν καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἀριανζὸν, ὅπου καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἐξήκοντα περίπου ἔτων τὸ 390 μ.Χ., μελετῶν, συγγράφων καὶ προσευχόμενος. Ἐπειτα ἀπὸ μερικὰ ἔτη τὸ λείψανόν του μετεφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται τὴν 25 Ἰανουαρίου.

Ὁ Γρηγόριος διεκρίθη ὡς ρήτωρ. Ἐξεφώνησε πολλοὺς λόγους, ἐκ τῶν ὁποίων σώζονται 45 περίπου. Ἐγραψεν ἐπίσης ὁ Γρηγόριος καὶ πολλὰ θρησκευτικὰ ποιήματα, εἰς τὰ ὁποῖα φαίνεται ἡ ποιητικὴ του δύναμις.

50. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος

Κατὰ τὸν χρόνον τῆς προετοιμασίας. Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐγεννήθη τὸ 345 μ.Χ. εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν γέννησίν του ἀπέθανεν ὁ πατέρας του, τὴν ἀνατροφὴν δὲ αὐτοῦ ἀνέλαβεν ἡ εἰκοσαετής μητέρα του, μία ἐξαίρετος γυναῖκα, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ περίφημος ἐθνικὸς ρήτωρ καὶ διδάσκαλος τοῦ Χρυσόστομου Λιβάνιος εἶπε κάποτε: «Θαυμάζω τί γυναῖκας ἔχουν οἱ χριστιανοί».

Ὁ Χρυσόστομος ἀφοῦ συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς του εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐξήσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου. Πολὺ γρήγορα ὅμως ἄφησεν αὐτὸ καὶ ἐπὶ ἑννέα ἔτη ἔζησε βίον αὐστηροτάτης

ἀσκήσεως καὶ μελέτης. Ἐκ τῶν ἐννέα αὐτῶν ἐτῶν τὰ τρία πρῶτα ἔζησεν εἰς τὴν οἰκίαν του, τὰ δὲ ὑπόλοιπα ἔξ ἔτη εἰς τὴν ἔρημον.

Ἡ ἀκτινοβολία του. Ἀφοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τὸ 380 ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ ἔπειτα ἀπὸ πέντε χρόνια πρεσβύτερος. Ὡς πρεσβύτερος ἔστρεψεν ἰδιαίτερως τὴν προσοχὴν του εἰς τὴν περίθαλψιν τῶν πτωχῶν καὶ τὴν ἐξάσκησιν τῆς φιλανθρωπίας. Καὶ ὄχι μόνον μὲ τὴν ζωὴν του, ἡ ὁποία ἦτο παράδειγμα λιτότητος, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ κηρύγματά του προσεπάθησε νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς χριστιανοὺς αἰσθήματα ἀγάπης πρὸς τοὺς πάσχοντας.

Διὰ τὴν ἐξάιρετον αὐτὴν δρᾷσιν του ὁ αὐτοκράτωρ Ἀρκάδιος τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐχειροτονήθη ἀρχιεπίσκοπος τῆς πρωτεύουσας τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους. Ἐκεῖ ἡγαπήθη μέχρι λατρείας ἀπὸ τὸν λαόν.

Ἐξορία καὶ θάνατος. Ἐξ αἰτίας ὅμως τῆς εἰλικρινείας καὶ τοῦ θάρρους μὲ τὸ ὁποῖον ὠμίλει καὶ ἤλεγχε τὴν κακίαν, ἐδημιουργήθη κατ' αὐτοῦ ἀντίδρασις ἐκ μέρους τοῦ ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας Θεοφίλου καὶ τῆς αὐτοκρατείας Εὐδοξίας. Οὗτοι, ὅταν ἐδόθη ἡ κατάλλος εὐκαιρία, ἐπέτυχον τὴν καταδίκην του εἰς τὴν ἐξορίαν. Ἡ διαταγὴ ὅμως περὶ τῆς ἐξορίας του ἀνεκλήθη λόγῳ σεισμοῦ, ὁ ὁποῖος συνέβη ἐν τῷ μεταξύ, καὶ ὁ Χρυσόστομος ἐπανῆλθε θριαμβευτικῶς.

Ὀλίγον ὅμως χρόνον μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Χρυσοστόμου ἐκ τῆς ἐξορίας οἱ ἐχθροὶ του ἐπέτυχον ἐκ νέου τὴν ἐξορίαν του εἰς τὴν Κουκουσὸν τῆς Ἀρμενίας. Ἐκεῖ ὁ Χρυσόστομος ὑπέφερε πολλά. Ἐν τούτοις δὲν ἔχασε τὸ θάρρος του. Ἀντιθέτως μάλιστα δὲν ἔπαυσεν οὔτε μίαν στιγμὴν νὰ ἀγωνίζεται διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Ἐκκλησίας. Δι' αὐτὸ καὶ εἶχε καθημερινὴν ἐπικοινωνίαν καὶ ἀλληλογραφίαν μὲ τοὺς φίλους του, πολλοὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἤρχοντο νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν.

Οἱ ἐχθροὶ τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, οἱ ὁποῖοι παρηκολούθουν μὲ ἀνησυχίαν τὴν ἐπικοινωνίαν μὲ τοὺς φίλους του, κατῴρθωσαν νὰ διαταχθῇ ἡ μεταφορὰ του εἰς τὴν Πιτυοῦντα τοῦ Πόντου. Τὸ σῶμα του ὅμως δὲν ἄνθεξε εἰς τὰς ταλαιπωρίας τῆς νέας ὁδοιπορίας. Ἀπέθανε καθ' ὁδὸν εἰς τὰ Κόμανα τοῦ Πόντου τὴν 14 Σεπτεμβρίου τοῦ 407.

Τριάκοντα ἔτη μετὰ τὸν θάνατόν του μετεφέρθη τὸ τίμιον λεί-

φανόν του εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἔγινε δεκτὸν μὲ εὐλάβειαν ὑπὸ τοῦ πλήθους καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τοῦ Β', υἱοῦ τοῦ Ἀρκαδίου καὶ τῆς Εὐδοξίας, καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων. Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται τὴν 13 Νοεμβρίου.

Τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἶναι πολλὰ. Ἐγραψε διὰ τὸν κλῆρον, διὰ τὸν μοναχικὸν βίον καὶ ἡρμήνευσεν ὅλην τὴν Ἀγίαν Γραφήν. Πρὸ παντὸς ὅμως διεκρίθη ὡς ρήτωρ.

Ἡ ἐορτὴ τῶν τριῶν ἱεραρχῶν. Ἡ Ἐκκλησία μας ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἰδιαιτέραν ἐορτὴν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ καὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἔχει ὀρίσει καὶ κοινὴν ἐορτὴν διὰ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς ἱεραρχὰς τὴν 30 Ἰανουαρίου, ἡ ὁποία θεωρεῖται ἐορτὴ τῶν γραμμάτων. Κατὰ τὴν ἐορτὴν αὐτὴν ψάλλεται τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον τῶν τριῶν ἱεραρχῶν.

«Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας τῆς τρισηλίου θεότητος, τοὺς τὴν οἰκουμένην ἀκτίσι δογμάτων θείων πυρσεύσαντες, τοὺς μελιρρύντους ποταμοὺς τῆς σοφίας, τοὺς τὴν κτίσιν πᾶσαν θεογνωσίας νάματα καταρδεύσαντας, Βασίλειον τὸν Μέγαν καὶ τὸν θεολόγον Γρηγόριον, σὺν τῷ κλεινῷ Ἰωάννῃ τῷ τὴν γλῶτταν χρυσορήμονι, πάντες οἱ τῶν λόγων αὐτῶν ἐρασταί, συνελθόντες ὕμνοις τιμήσωμεν· αὐτοὶ γὰρ τῇ Τριάδι ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύουσι».

51. Ἔργα τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς κατέχει ἰδιαιτέραν θέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν πρώτοις εἰργάσθη διὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὸ ρωμαϊκὸν κράτος καὶ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ἐθνικῆς θρησκείας. Χάριν τῆς θρησκευτικῆς ἐνότητος ἐχρησιμοποίησε καὶ πιεστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἐθνισμοῦ. Ἐκλείσεν ἐπίσης τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἄλλως τε ἐστερεῖτο καὶ μαθητῶν.

Ἐβοήθησεν ἐπίσης ὁ Ἰουστινιανὸς τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτῆς κατὰ τῆς αἵρέσεως τῶν μονοφυσιτῶν. Ἐνῶ οἱ μέχρι αὐτοῦ αὐτοκράτορες ἐφρόντιζον ἐπὶ ζητημάτων θρησκευτικῶν νὰ συμφιλιώσουν ἀπλῶς τὰς ἀντιμαχομένας μερίδας, ὁ Ἰουστινιανὸς ἐλάμβανεν ὁ ἴδιος μέρος εἰς τὰς δογματικὰς συζητήσεις καὶ ἔδιδε λύσεις, διότι εἶχε καὶ μόρφωσιν θεολογικὴν. Μολονότι δὲ ἦτο πιστὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν τούτοις δὲν ἐπολέμησε τοὺς μονοφυσίτας, διότι ἐφοβεῖτο ἀπόσπασιν τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, εἰς τὰς ὁποίας οἱ μονοφυσῖται ἐπεκράτουν καὶ ἀκόμη διότι ἠλπίζεν ὅτι θὰ ἐξευρίσκετο τρόπος διὰ νὰ ἐπανέλθουν οἱ μονοφυσῖται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Εἰς τὸν Ἰουστινιανὸν ὀφείλεται καὶ ἡ ἀνέγερσις τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Σοφίας, ὁ ὁποῖος εἶχε καταστραφῇ κατὰ τὴν «στάσιν τοῦ Νίκα». Ὁ ναὸς αὐτὸς ἐκτίσθη ὑπὸ δύο σπουδαίων ἀρχιτεκτόνων τῆς ἐποχῆς, τοῦ Ἀνθεμίου καὶ τοῦ Ἰσιδώρου, οἱ ὁποῖοι ἐτελείωσαν

Ἡ Ἀγία Σοφία ἔσωθεν.

τὸ ἔργον ἐντὸς ἕξ ἐτῶν περίπου, ἀφοῦ ἐχρησιμοποιήθησαν 10.000 ἐργάται. Ὁ θεμέλιος λίθος κατετέθη τὴν 23 Φεβρουαρίου 532, γιν-
ναν δὲ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τὴν 27 Σεπτεμβρίου 537. Κατὰ τὴν
ἱστορικὴν ἐκείνην ἡμέραν ὁ Ἰουστινιανὸς γεμᾶτος ἀπὸ ἱκανοποίησιν
ἀνεφώνησεν ἀπὸ τοῦ ἁμβωνος τὴν γνωστὴν φράσιν «Δόξα τῷ Θεῷ,
τῷ καταξιώσαντί με τοιοῦτον ἔργον ἐπιτελέσαι· νενίκηκά σε, Σο-
λομών».

Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ ἡ ἐπένδυσις τῶν τοίχων ἔγινε μὲ
πολύχρωμα μάρμαρα, τὰ ὁποῖα συνεκεντρώθησαν ἀπὸ διαφόρους
περιοχὰς τῆς αὐτοκρατορίας. Πολύχρωμοι ἐπίσης κίονες καθὼς καὶ
παραστάσεις ψηφιδωταὶ δίδουν μαζί μὲ τὸν ζωγραφικὸν διάκοσμον
ἐξαιρετικὴν λαμπρότητα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον
ὀδηγοῦν ἑννέα θύραι, αἱ ὁποῖαι ἀρχίζουν ἀπὸ τοῦ νάρθηκος. Ὁ
ἀρχιτεκτονικὸς ρυθμὸς τοῦ ναοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον κυριαρχεῖ ἡ καμπύλη
γραμμὴ, εἶναι ὁ ρυθμὸς τῆς βασιλικῆς μετὰ τρούλλου. Ὁ τεράστιος
τροῦλλος τοῦ οἰκοδομήματος αὐτοῦ μήκους 78 μέτρων καὶ πλάτους
71 στηρίζεται ἐπὶ τεσσάρων κίωνων, οἱ ὁποῖοι ἀπέχουν ἀναμεταξύ
των 30 μέτρα.

Ὁ ὑπέροχος αὐτὸς ναὸς ὑπέστη κατ' ἐπανάληψιν καταστρο-
φὰς διὰ μέσου τῶν αἰώνων, σήμερον δὲ χρησιμοποιεῖται ὡς μουσεῖον.

52. Ἡράκλειος

Ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος. Ὅταν ἔγινε αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου ὁ Ἡράκλειος, τὸ κράτος εὐρίσκετο εἰς κρίσιμον κατάστασιν. Οἱ Πέρσαι εἶχον καταλάβει τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Ἀρμενίαν, τὴν Συρίαν, τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Αἴγυπτον, εἰς δὲ τὴν Εὐρώπην οἱ Ἀβανοὶ ἐλεηλάτουν τὰς βυζαντινὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν δύσκολον ἐκείνην περίστασιν τὸν ἐνεθάρρυνεν ὁ πατριάρχης Σέργιος, ὁ ὁποῖος παρεχώρησε μάλιστα εἰς τὸν Ἡράκλειον τὰ πολύτιμα σκεύη τῶν ναῶν καὶ ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ κόψη νομίσματα εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ δημοσίου ταμείου, δυνηθῇ δὲ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ προετοιμασθῇ διὰ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν. Ἀφοῦ δὲ συνεπλήρωσε τὰς προετοιμασίας του ὁ Ἡράκλειος χάρις εἰς τὴν βοήθειαν τῆς Ἐκκλησίας εἰς διάστημα δύο ἐτῶν, ἀνέλαβεν ὁ ἴδιος τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Περσῶν.

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου ἔγινε θρησκευτικὴ τελετὴ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Σοφίας. Ὁ Ἡράκλειος ἀπήγγειλεν ὁ ἴδιος τὴν ἑξῆς εὐχὴν:

«Δέσποτα Θεέ καὶ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ παραδώσης ἡμᾶς εἰς ὄνειδος τοῖς ἐχθροῖς Σου διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἀλλ' ἐπιβλέψας ἐλέησον καὶ τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν Σου νίκην δὸς ἡμῖν, ὅπως μὴ καυχῶνται οἱ ἄλλαστορες κατὰ τῆς Σῆς κληρονομίας ἐπαίρόμενοι».

Ἀμέσως κατόπιν ἀνεχώρησε. Ἔδωσε πολλὰς μάχας κατὰ τῶν Περσῶν, οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν πολλὰς καταστροφάς.

Ἐνῷ δὲ ἀκόμῃ ὁ Ἡράκλειος ἠγωνίζετο κατὰ τῶν Περσῶν, ἠπέλυνε μέγας κίνδυνος τὴν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους του. Οἱ Ἀβανοὶ μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἀπουσίας τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ αὐτοκράτορος ἐπολιορκήσαν μαζί μὲ τοὺς Πέρσας κατὰ τὸ ἔτος 626 μ.Χ. τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης. Ὁ Ἡράκλειος, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἡ πόλις πολιορκεῖται, ἔστειλεν ἐκ τοῦ στρατοῦ του 12 χιλιάδας ἄνδρας εἰς τὸν φρούραρχον τῆς Κωνσταντινουπόλεως Βῶνον, διὰ νὰ ὑπερασπίσουν μαζί μὲ τὴν φρουρὰν τὴν πρωτεύουσαν τῆς αὐτοκρατορίας. Ὁ Βῶνος μετὰ τοῦ Πατριάρχου Σεργίου ἐξώπλισαν καὶ ὅσους ἐκ τῶν πολιτῶν ἠδύναντο νὰ φέρουν ὅπλα. Ὅλοι ἀπεφάσισαν νὰ ἀντισταθοῦν μέχρις ἐσχάτων. Ὁ πατριάρχης κρατῶν τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου περιήρχετο τὴν πόλιν καὶ τὰ τεῖχη

καὶ ἔδιδε θάρρος εἰς τὰ πλήθη καὶ τοὺς μαχητάς. Ἡ πολιορκία ἦτο ἰσχυρά. Ἐν τούτοις ἡ πόλις ἀνθίστατο εἰς τὰς ἐπιθέσεις τῶν πολιορκητῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐχθροὶ ἐπέμενον εἰς τὴν πολιορκίαν. Ἐξαφνα ὁμως φοβερὸς ἀνεμοστρόβιλος κατέστρεψε τὸν στόλον τῶν ἐχθρῶν καὶ τοιοιτρόπως ἠναγκάσθησαν νὰ λύσουν τὴν πολιορκίαν καὶ νὰ φύγουν. Ἡ Κωνσταντινούπολις ἐσώθη. Ὁ λαὸς τῆς πόλεως πανηγυρίζων τὴν σωτηρίαν, ἡ ὁποία ἀπεδόθη εἰς τὴν προστασίαν τῆς Παναγίας, συνεκεντρώθη εἰς τὸν ναὸν τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν, ὅπου ἔφαλαν μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τὸν πατριάρχην, ὄρθιοι καθ' ὅλην τὴν νύκτα, τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον. Ἀπὸ τότε ὁ ὕμνος αὐτὸς, ὁ ὁποῖος προϋπῆρχε, καθιερώθη κατὰ τρόπον πανηγυρικὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας.

Ἡ εὕρεσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Τὸ ἐπόμενον ἔτος ὁ Ἡράκλειος ἐπέτυχε τὴν τελικὴν νίκην κατὰ τῶν Περσῶν, ἀφοῦ ἀπῆλλαξε τὸ κράτος του ἐκ τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ ἐχθροῦ, ὁ ὁποῖος μετ' ὀλίγον ὑπετάγη εἰς τοὺς Ἀραβας. Ἡνάγκασε τότε τοὺς Πέρσας νὰ ἀποδώσουν τὸν Τίμιον Σταυρὸν, τὸν ὁποῖον εἶχον ἀρπάξει ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὅταν δὲ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ ἔτους 628 ὁ Ἡράκλειος ἐπέστρεψε νικητὴς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ τὸν Τίμιον Σταυρὸν, ἐγένετο εἰς αὐτὸν θριαμβευτικὴ ὑποδοχή.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος (629) ὁ Ἡράκλειος ἔφερε τὸν ἐλευθερωθέντα Σταυρὸν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὕψωσεν αὐτὸν μὲ κάθε τιμὴν τὴν 14 Σεπτεμβρίου εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, ὅπου τὸν εἶχε τοποθετήσῃ μετὰ τὴν εὕρεσίν του ἡ ἁγία Ἑλένη.

Τὸ γεγονός αὐτὸ ὑπενθυμίζει ἡ ἑορτὴ τῆς ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἡ ὁποία τελεῖται τὴν 14 Σεπτεμβρίου. Κατ' αὐτὴν ψάλλεται τὸ ἑξῆς τροπάριον : «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος καὶ τὸ σὸν φυλάττων διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΑΤΟΝ

Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ προοίμιον, δηλαδή ἀπὸ τὸ τροπάριον «Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια» καὶ ἀπὸ τέσσαρας «Στάσεις», αἱ ὁποῖαι ψάλλονται ἀπὸ μία τὰς τέσσαρας πρῶτας Παρασκευὰς τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, τὴν δὲ πέμπτην Παρασκευὴν ψάλλεται ὁλόκληρος ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος. Αἱ τέσσαρες αὗται «Στάσεις» ἀποτελοῦνται ἀπὸ 24 οἴκους, εἰς δὲ τὸ τέλος ἐκάστου οἴκου ψάλλονται ἐναλλάξ αἱ ἐπωδοί, τὰ ἐφύμνια : «Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε» ἢ «Ἀλληλουῖα».

Προοίμιον

*«Τῇ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια,
ὥς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια,
ἀναγράφω σοι ἡ Πόλις σου, Θεοτόκε.
Ἄλλ' ὥς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον,
ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον,
ἵνα κράζω σοι Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.»*

(Ἑρμηνεία)

*Εἰς σέ τὴν ὑπέρμαχον στρατηγὸν τὴν ἐνδοξὸν νίκην,
ἐπειδὴ ἐλυτρώθηκα ἀπὸ τὰ δεινὰ, ὥς εὐχαριστίαν
ἀποδίδω εἰς σέ, Θεοτόκε, ἐγὼ ἡ Πόλις σου.
Ἄλλ' ἐσὺ ἐπειδὴ ἔχεις ἀκατανίκητον τὴν δύναμιν,
ἀπὸ τοῦς παντοειδεῖς κινδύνους ἐλευθέρωσον,
διὰ τὰ ἀναφωνῶ πρὸς σέ : Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.*

Στάσις Α'

Ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου

Ἡ πρώτη «Στάσις» ἀρχίζει μὲ τὸν «εὐαγγελισμόν». Μᾶς λέγει, ὅτι ἓνας ἄγγελος «πρωτοστάτης», πρῶτος κατὰ τὴν τάξιν, ἀρχάγγελος δηλαδὴ (ὁ Γαβριήλ) ἐστάλη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ εἴπῃ εἰς τὴν Θεοτόκον τό : «Χαῖρε».

Καὶ ἐκείνην τὴν ὥραν ποὺ μὲ τὴν ὁσώματον φωνὴν του ἐχαιρέτιζε τὴν Θεοτόκον, βλέποντας τὸν Κύριον, νὰ λαμβάνῃ ὑλικὸν σῶμα εἰς τὴν κοιλίαν τῆς Θεοτόκου ἔμεινε κατάπληκτος καὶ ἐκραύγαζε πρὸς τὴν Θεοτόκον :

«Χαῖρε, διότι διὰ σοῦ θὰ λάμπῃ ἡ χαρὰ τῆς λυτρώσεως καὶ θὰ ἐκλείψῃ ἡ κατὰρὰ διὰ τὴν παρακοὴν τῶν πρωτοπλάστων ... κλπ.».

Ἐν συνεχείᾳ παρουσιάζει τὴν Παρθένον νὰ ζητᾷ ἀπὸ τὸν ἄγγελον νὰ μάθῃ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ αὕτη Μητέρα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἄγγελος τῆς λέγει ὅτι ἐκείνη τὴν ὥρα τὴν ἐπεσκίασεν ἡ δύναμις τοῦ Ὑψίστου. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον τὴν ἔκαμεν ἄξίαν Μητέρα τοῦ Θεοῦ.

Κατόπιν περιγράφει τὴν ἐπίσκεψιν ποὺ ἔκαμε ἡ Παρθένος πρὸς τὴν θείαν τῆς τὴν Ἐλισάβετ, ποὺ διέμενε εἰς τὴν ὀρεινὴν Ἰουδαίαν, προκειμένου νὰ ἐξιστορήσῃ εἰς αὐτὴν τὰ ὅσα τῆς εἶπεν ὁ ἄγγελος. Ἐκεὶ τὴν ὑποδέχεται ἡ Ἐλισάβετ καὶ τὴν ὀνομάζει «Μητέρα τοῦ Κυρίου τῆς».

Τελειώνει ἡ Α' Στάσις μὲ τὸν Ἰωσήφ, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἄγγελος εἶπεν ὅτι ἡ σύλληψις τῆς Θεοτόκου εἶναι ἐκ Πνεύματος Ἁγίου ὁπότε ὁ Ἰωσήφ ἔμφοβος ἀναφωνεῖ : «Ἀλληλουῖα» (αἰνεῖτε τὸν Θεόν).

Ἡ Παναγία.

Στάσις Β'

Γέννησις, φυγή εἰς Αἴγυπτον, ὑπαπαντή

«Ὅταν ἤκουσαν οἱ ποιμένες τῆς Βηθλεὲμ τὸν ὕμνον τῶν ἀγγέλων «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ», ἔσπευσαν πρὸς τὸ σπήλαιον διὰ νὰ προσκυνήσουν καὶ ἤρχισαν νὰ λέγουν πρὸς τὴν Θεοτόκον: «Χαῖρε, διότι διὰ τῆς γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ σου τὰ οὐράνια ἀγάλλονται μὲ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐπίγεια πανηγυρίζουν μὲ τοὺς οὐρανοὺς κλπ.».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ ποιητὴς τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου ὁμιλεῖ διὰ τοὺς μάγους καὶ λέγει ὅτι ὅταν εἶδον τὸν «οὐρανοδρόμον» (= πού τοὺς ἔδειχνε τὸν οὐράνιον δρόμον) ἀστέρα, τὸν ἠκολούθησαν καὶ ὅταν ἔφθασαν, εἶδον εἰς τὰ χέρια τῆς Θεοτόκου ἐκείνον πού μὲ τὰ χέρια του ἔπλασε τοὺς ἀνθρώπους. Τότε εἶπον πρὸς τὴν Θεοτόκον :

«Χαῖρε, σὺ διότι εἶσαι ἡ Μητέρα τοῦ Ἀστέρος πού δὲν δύει ποτὲ κλπ.».

Κατόπιν παρουσιάζει τοὺς μάγους ἐπιστρέφοντας εἰς τὴν Βαβυλῶνα δι' ἄλλης ὁδοῦ καὶ ἔτσι ἄφησαν τὸν Ἡρώδη, ὁ ὁποῖος ὡς «ληρώδης» (= ἀνόητος) δὲν ἤξευρε νὰ δοξάσῃ τὸν Θεόν. Ἐν συνεχείᾳ γίνεται λόγος περὶ τῆς φυγῆς τοῦ Ἰησοῦ (ὡς νηπίου) εἰς τὴν Αἴγυπτον, διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν σφαγὴν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου, καὶ τὸν ὁποῖον ὑπέδεχθη ἀργότερον ὁ Συμεὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ τὸν ἐπῆρε εἰς τὴν ἀγκαλιά του εὐχαριστημένος καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν.

Στάσις Γ'

Ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου

Λέγει ὁ ποιητὴς ὅτι μὲ τὴν ἐνσάρκωσίν του ὁ Ἰησοῦς ἐδημιούργησε μίαν νέαν κτίσιν. Ἀκολουθῶς θαυμάζει τὴν Θεοτόκον καὶ ἀναφωνεῖ :

«Χαῖρε σὺ πού εἶσαι ἄνθος ἄφθαρτον καὶ ἀμάραντον. Χαῖρε σὺ πού εἶσαι ὁ στέφανος τῆς Παρθενίας κλπ.».

Συνιστᾷ εἰς ἡμᾶς νὰ ὑψώσωμεν τὸν νοῦν πρὸς τὸν οὐρανόν, διότι δι' αὐτὸ ἦρθε ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν οὐρανόν : διὰ νὰ ἀνεβάσῃ ἡμᾶς εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ νὰ μᾶς θεώσῃ.

Στρεφόμενος δὲ ὁ ποιητὴς πρὸς τὴν Θεοτόκον λέγει :

«Χαῖρε σὺ ποῦ ἔγινες τὸ πολύτιμον δοχεῖον τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ. Χαῖρε σὺ ποῦ ἔγινες ὁλκάς (= πλοῖον) δι' ὅσους θέλουν νὰ σωθοῦν. Χαῖρε σὺ ποῦ εἶσαι τὸ λιμάνι τῶν πλεόντων, ποῦ πλέουν εἰς τὰ πελάγη τῆς ζωῆς κλπ.».

Στάσις Δ'

Τό τεῖχος τῶν Παρθένων

Ὁ ποιητὴς ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ ἐξυμνεῖ τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον της. Τὴν ὀνομάζει προστατευτικὸν «τεῖχος» τῶν παρθένων. Τὴν ὀνομάζει στήλην τῆς παρθενίας καὶ πύλην τῆς σωτηρίας.

«Χαῖρε, τῆς λέγει, σὺ ποῦ εἶσαι ἡ ἰδεώδης τροφὸς (= κουροτρόφος) τῶν παρθένων κλπ.».

Κατόπιν ἀπευθύνεται ὁ ποιητὴς πρὸς τὸν Υἱὸν τῆς Παρθένου καὶ λέγει ὅτι καὶ ἂν ἀκόμη προσφέρωμεν πρὸς Αὐτὸν τόσας ὠδὰς (= ὕμνους) ὅσοι εἶναι οἱ κόκκοι τῆς ἄμμου καὶ πάλιν δὲν θὰ ἔχωμεν ὑμνήσει τὸν Κύριον ὅσον πρέπει.

Ἐπανερχεται πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ λέγει ὅτι τὴν βλέπει ὡς φωτοδόχον ποῦ φωτίζει τὰ πνευματικὰ σκότη. Λέγει ὅτι αὐτὴ ἀνάπτουσα τὸ αὐλὸν φῶς τοῦ Χριστοῦ, ὁδηγεῖ ὅλους πρὸς τὴν ἀληθινὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ κλπ.

Ὅμιλεῖ κατόπιν διὰ τὸν Ἰησοῦν καὶ λέγει ὅτι ἦλθεν εἰς τὴν γῆν μας ὁ Θεός, διότι ἤθελε νὰ μᾶς ἐξαγοράσῃ καὶ νὰ σχίσῃ τὸ χειρόγραφον (= τὸ γραμματίον) τῶν ἁμαρτιῶν μας.

Ἀνυμνεῖ καὶ πάλιν ὁ ποιητὴς τὴν Θεοτόκον ὡς ἔμψυχον ναὸν τοῦ Υἱοῦ της. Τὴν ὀνομάζει σκηνὴν τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου. Θησαυρὸν τῆς ζωῆς ἀδαπάνητον (= ἀτελείωτον), πολύτιμον στέμμα τῶν εὐσεβῶν βασιλέων, ἀσάλευτον πύργον τῆς Ἐκκλησίας κλπ. Καὶ τελειώνει μὲ τὸν ἐξῆς ἐπίλογον.

«Ὡ πανύμνητε Μῆτερ, ἡ τεκοῦσα τὸν πάντων ἁγίων ἁγιώτατον Λόγον» δεξαμένη τὴν νῦν προσφοράν, ἀπὸ πάσης ρῦσαι συμφορὰς ἅπαντας, καὶ τῆς μελλούσης λύτρωσαι κολάσεως τοὺς συμβοῶντας. Ἀλληλούϊα».

(Έρμηνεία)

«ὦ πολυῦμνητε Μητέρα τοῦ Θεοῦ, σὺ ποὺ ἐγέννησες τὸν ἀγιώ-
τατον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀγίους, τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀφοῦ δεχθῆς τὴν
προσευχὴν αὐτὴν ποὺ σοῦ προσφέρομεν, ἀπὸ κάθε συμφορὰν σῶ-
σε μας ὅλους καὶ ἀπὸ τὴν μέλλουσαν κόλασιν λύτρωσαι ἡμᾶς ὅλους
ποὺ μαζί βοῶμεν: Αἰνεῖτε τὸν Θεόν».

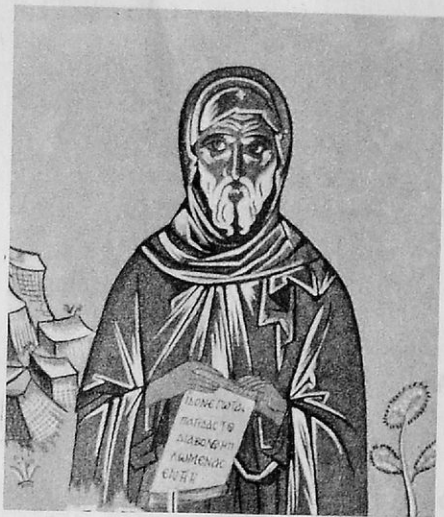
ΜΟΝΑΧΙΚΟΣ ΒΙΟΣ — ΑΣΚΗΤΑΙ

53. Μέγας Ἀντώνιος

Αἱ ἀρχαὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου. Ἀπὸ τοῦ 3ου αἰῶνος μερικοὶ χριστιανοί, οἱ ὅποιοι ἤθελον νὰ ζήσουν βίον ἀσκητικόν, διὰ νὰ εἶναι ἀπερίσπαστοι ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς τοῦ κόσμου, ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ μετέβησαν εἰς μέρη ἀκατοίκητα καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς καλύβας (κελλία), εἴτε χωριστὰ κατ' ἄτομον εἴτε καθ' ὁμάδας νηστεύοντες καὶ προσευχόμενοι.

Ἡ κίνησις αὕτῃ ἤρχισεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὁ σπουδαιότερος δὲ ἀντιπρόσωπος τοῦ μοναχικοῦ βίου ὑπὸ τὴν μορφὴν αὐτὴν ἦτο ὁ Μέγας Ἀντώνιος.

Βίος τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου. Οὗτος ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον ἀπὸ γονεῖς πλουσίους κατὰ τὸ ἔτος 241 μ.Χ. Εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν εἰσέρχεται μίαν ἡμέραν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου του. Τὰ πρῶτα λόγια ποὺ ἤκουσεν ἦσαν τὰ ἑξῆς : «Ἐὰν θέλῃς νὰ γίνῃς τέλειος, πῆγαινε πώλησε τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ διαμοίρασεν αὐτὰ εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ θὰ ἔχῃς θησαυρὸν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλα νὰ με ἀκολουθήσῃς». Τὰ λόγια αὐτά, ποὺ εἶχεν εἶπει ἄλλοτε ὁ Χριστὸς πρὸς τὸν πλούσιον νεανίσκον, ἐπροξένησαν εἰς αὐτὸν μεγάλην ἐντύπωσιν. Κάποια φωνή, τὴν ὁποίαν ἤκουσεν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του, τοῦ εἶπε: «Λέγονται διὰ σέ». Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἐπώλησε τὰ ὑπάρχοντά του, διεμοίρασε τὰ χρήματα εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐξηφανίσθη. Μετέβη εἰς κάποιον ἔρημον, διὰ νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Μέγας Ἀντώνιος

Κατ' ἀρχὰς κατώκει μέσα εἰς ἓνα σπήλαιον νηστεύων καὶ προσευχόμενος. Κατόπιν ἐπὶ εἴκοσι ἔτη ἔζησε μέσα εἰς ἓνα φρούριον. Ἐπειτα ὡς μόνιμον κατοικίαν του ἐξέλεξε κάποιαν ὄρεινὴν πεδιάδα, εἰς τὴν ὁποίαν δροσερὰ πηγὴ καὶ φοίνικες ἔδιδον εἰς αὐτὸν τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν συντήρησίν του.

Ἡ ἀκτινοβολία του. Ἡ φήμη του ἐξηπλώθη παντοῦ καὶ πολλοὶ ἤρχοντο ἐκεῖ διὰ νὰ ζητήσουν τὰς συμβουλὰς του, ἀκόμη δὲ καὶ τὴν θεραπείαν ἀπὸ ἀσθενείας διὰ τῆς προσευχῆς του.

Τόσῃ δὲ φήμῃ ἀπέκτησεν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος καὶ οἱ υἱοὶ του ἔστειλαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Μέγαν Ἀντώνιον διὰ νὰ ἐκφράσουν μὲ αὐτὴν τὸν σεβασμὸν των.

Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ μιμούμενοι τὸ παράδειγμά του ἦλθον πλησίον τοῦ μέρους, ὅπου ἐμόναζε, διὰ νὰ τὸν ἔχουν πνευματικὸν ὁδηγὸν εἰς τὴν νέαν ζωὴν των.

Ἀπὸ τὸ ἐρημητήριόν του ὁ Ἀντώνιος ἐξῆλθε δύο φορές. Τὴν πρώτην φοράν, ὅταν ἔγινε ὁ διωγμὸς τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιανοῦ μὲ τὸν πόθον νὰ μαρτυρήσῃ, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιτύχῃ αὐτό, παρὰ μόνον νὰ ἐνισχύσῃ εἰς τὸ μαρτύριον ἄλλους χριστιανούς· καὶ τὴν δευτέραν φοράν διὰ νὰ στηρίξῃ καὶ προφυλάξῃ τοὺς χριστιανούς ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου. Ὁ Μέγας Ἀντώνιος ἀπέθανε τὸ 356 εἰς ἡλικίαν 105 ἐτῶν.

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας τὴν 17 Ἰανουαρίου καὶ ψάλλεται τότε τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον : «Τὸν ζηλωτὴν Ἠλίαν τοῖς τρόποις μιμούμενος, τῷ Βαπτιστῇ εὐθείαις ταῖς τρίβοις ἐπόμενος, πάτερ Ἀντώνιε, τῆς ἐρήμου γέγονας οἰκιστὴς καὶ τὴν οἰκουμένην ἐστήριξας εὐχαῖς σου. Διὸ πρέσβευε Χριστῷ τῷ θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

54. Ὁργάνωσις καὶ διάδοσις τοῦ μοναχικοῦ βίου

Παχώμιος. Ἐνας ἄλλος μοναχός, ὁ Παχώμιος, ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἦτο προτιμώτερον οἱ μοναχοὶ νὰ ζοῦν ὅλοι μαζί ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην ἀντὶ νὰ εἶναι διασκορπισμένοι εἰς διάφορα κελλία. Κατὰ τὸ ἔτος 320 ἱδρύσκει τὸ πρῶτον κοινόβιον μοναστήριον εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου ποταμοῦ. Οἱ μοναχοὶ σύμφωνα μὲ τὸν κανονισμόν, ποὺ συνέταξεν ὁ ἴδιος, εἶχον ἕνα ἀρχηγόν (τὸν ἡγούμενον) καὶ ἕμενον εἰς τὸ ἴδιον κτίριον (τὸ μοναστήριον) προσευχόμενοι καὶ ἐργαζόμενοι.

Διάδοσις τοῦ μοναχικοῦ βίου. Ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ὁ μοναχικὸς βίος διεδόθη εἰς τὴν Παλαιστίνην, Συρίαν, Μικρὰν Ἀσίαν, Ἀρμενίαν καὶ εἰς ἄλλα μέρη, ὅπου ἱδρύθησαν πολλὰ μοναστήρια. Ὁ Μέγας Βασίλειος, θαυμαστὴς τῆς νέας αὐτῆς μορφῆς τῆς ζωῆς, διευτύπωσε κανόνα συμφώνως πρὸς τὸν ὁποῖον ὤφειλον νὰ ζοῦν οἱ μοναχοί.

Εἰς τὴν Δύσιν ἔκαμε γνωστὸν τὸν μοναχικὸν βίον ὁ Μέγας Ἀθανάσιος κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἐξορίας του. Πρὶν ἔλθῃ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἐκυκλοφόρουν ἀόριστοι φῆμαι περὶ τῶν μοναχῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Ὅταν ὅμως ἦλθεν εἰς τὴν Ρώμην ἐξόριστος ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, πολλοὶ τὸν ἐπλησίαζον καὶ ἐζήτουν νὰ μάθουν ἀκριβέστερον διὰ τὴν νέαν αὐτὴν κίνησιν. Καὶ ὁ ὑπέρροχος ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἔδιδε κάθε σχετικὴν πληροφορίαν καὶ παρουσίαζε ὡς παράδειγμα τὴν ζωὴν τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου. Δὲν παρήλθε δὲ πολὺς καιρὸς καὶ ἱδρύθησαν πολλὰ μοναστήρια εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἰσπανίαν καὶ ὀλίγον ἄργότερα εἰς τὰς Βρετανικὰς νήσους. Βραδύτερον ὁ Βενέδικτος ὠργάνωσε τὸν μοναχικὸν βίον τῆς Δύσεως. Ἐπέβαλεν εἰς τοὺς μοναχοὺς τῆς Δύσεως ὡς κύριον ἔργον αὐτῶν τὴν ἐργασίαν καὶ ἔμετρίασε τὴν αὐστηρότητα τῶν μοναχικῶν διατάξεων τῆς Ἀνατολῆς λόγῳ τοῦ ψυχροῦ κλίματος.

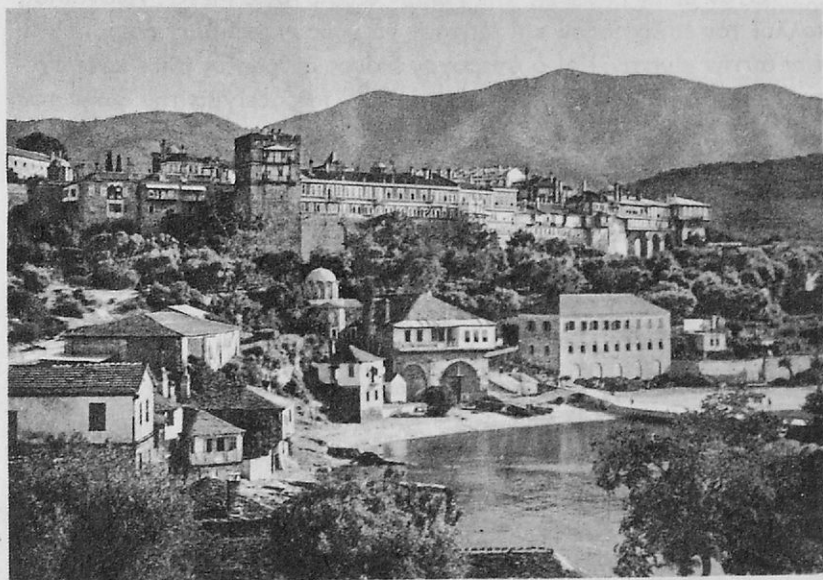
Ἡ χρησιμότης τῶν μοναστηρίων. Τὰ μοναστήρια τότε καὶ εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ εἰς τὴν Δύσιν ἐχρησίμευσαν καὶ ὡς σχολεῖα καὶ διὰ τὸν λαόν καὶ διὰ τὸν κλῆρον. Μὲ τὴν ἀντιγραφὴν τῶν ἀρχαίων χειρογράφων διέσωσαν πολλὰ ἀρχαῖα βιβλία. Εἰς τὴν Δύσιν οἱ μοναχοὶ ἐδίδασκαν τοὺς βαρβάρους λαοὺς ὄχι μόνον τὸν Χριστιανισμόν ἀλλὰ καὶ τὰ γράμματα. Καὶ ἐκπολιτιστικὴν δρᾶσιν παρουσίασαν οἱ μοναχοὶ τῆς Δύσεως. Ἐκοπτον μετὰ προσοχῆς δάση, μετέβαλλον

μέρη ἐλώδη καὶ πετρώδη εἰς εὐφορα λειβάδια καὶ ἀγρούς, κατεσκεύαζον συνοικισμοὺς καὶ ὁδοὺς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς χώρας πτωχὰς καὶ βαρβάρους ἔφερον εὐφορίαν καὶ πολιτισμόν.

55. Ἅγιον Ὄρος

Ἱδρυσις. Συνέχειαν τοῦ μοναχικοῦ βίου τῆς Ἀνατολῆς ἀποτελεῖ ὁ μοναχικὸς βίος τοῦ Ἁγίου Ὄρους (Ἁθῶς). Εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν (ὕψους 2000 μέτρων), εἰς τὴν ὁποίαν καταλήγει ἡ ἀνατολικωτέρα ἐκ τῶν Χερσονήσων τῆς Χαλκιδικῆς, ἤρχισεν ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 10 αἰῶνος νὰ παρατηρῇται σπουδαία κινήσεις μὲ τὸν μοναχὸν καὶ πατέρα τοῦ μοναχικοῦ βίου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον τὸν Ἀθωνίτην. Οὗτος ἔκτισε τὴν Μεγάλην Λαύραν καὶ ἐκάνονισε τὸν βίον τοῦ μοναχοῦ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ διανέμεται μεταξὺ προσευχῆς καὶ ἐργασίας. Τὸ παράδειγμά του ἐμιμήθησαν καὶ ἄλλοι.

Βαθμηδὸν ἐκτίσθησαν 20 μοναστήρια, τὰ ὁποῖα διεκρίθησαν ἀπὸ τοῦ 14ου αἰῶνος εἰς κοινόβια καὶ ιδιόρρυθμα. Καὶ εἰς μὲν τὰ κοινόβια

Ἅγιον Ὄρος. Μονὴ Βατοπεδίου.

